

ȘCHIOPU C. PAUL

BERCU FLORENTIN

În sprijinul cooperativelor agricole și al membrilor cooperatori

– Culegere de texte –

Alexandria

2023

ȘCHIOPU C. PAUL

BERCU FLORENTIN

**În sprijinul
cooperativelor agricole
și al membrilor
cooperatori**

– Culegere de texte –

Cuprins

<i>Argument</i>	5
<i>Capitolul I</i>	
Educația cooperatistă trebuie să preceadă înființarea unei cooperative agricole	7
<i>Capitolul II</i>	
Formarea și pregătirea cooperatistă continuă a conducerilor cooperativelor agricole	15
<i>Capitolul III</i>	
Drepturi și obligații ale cooperativei și membrilor cooperatori	24
<i>Capitolul IV</i>	
Condițiile specifice funcționării unei cooperative autonome, sustenabile și durabile	27
<i>Capitolul V</i>	
Cooperativele școlare	31
<i>Capitolul VI</i>	
Cooperativa agricolă, consultant permanent pentru membrii săi	35
<i>Capitolul VII</i>	
Necesitatea unui buletin informativ al cooperativelor agricole	38

Capitolul VIII

Apel pentru consolidarea Uniunii de Ramură a cooperativelor
agricole din sectorul horticola – HORTINTEGRA 56

Capitolul IX

Cum poate fi periclitată democrația cooperatistă 59

Capitolul X

Sărbătorirea „Zilei Internaționale a Cooperăției” 62

Capitolul XI

Deviza/logo, elemente moderne de promovare
a cooperativei agricole 66

Capitolul XII

Grupajul documentelor care se depun la primăriile locale
de către cooperativele agricole și/sau membrii cooperator
pentru justificarea dreptului la facilitățile fiscale
oferite de lege 68

Capitolul XIII

Propuneri privind actualizarea Legii cooperației agricole
Nr. 566/2004 84

Anexa nr. 1

Comparație între funcționarea fostelor cooperative agricole
de producție și actualele cooperative agricole constituite
în baza legii nr. 566/2004 124

Bibliografie 128

ARGUMENT

Având în vedere că, în prezent, managerii cooperativelor agricole întâlnesc diferite situații a căror rezolvare este greoaie iar uneori nelipsită de interpretări eronate, că este nevoie de și mai multă pregătire/autopregătire cooperatistă continuă și sistematică a acestora, constatând lipsa unui sistem informativ specific, etc. am concluzionat că este nevoie să venim în sprijin cu anumite propuneri/orientări teoretice și practice. Desigur, pe măsură ce experiența trăită de anumite cooperative o impune, acestea pot fi completate și cu altele.

Speram că, în paginile următoare, utilizatorii vor găsi informații utile activității lor zilnice și chiar un plus de cunoștințe cooperatiste.

– *Autorii* –

Capitolul I

Educația cooperatistă trebuie să preceadă înființarea unei cooperative agricole

Motto: „Este riscant să se opereze cooperativele agricole
fără pregătirea membrilor, a oficialilor și angajaților”

Înainte de exprimarea adeziunii la cooperativa agricolă, viitorul membru trebuie să fie conștient că îi sunt necesare cunoștințe minime despre funcționarea sistemului cooperatist și că poate respecta regulile democratice impuse de o asemenea întreprindere.

Educația cooperatistă se formează treptat, prin autoconvingere, exemplul altora și chiar din trecutul istoric. Toate fiind urmate de un interes natural, firesc și continuu.

„Cooperatorul este înainte de toate și el un om ca toți oamenii, dar prin faptul că el intră într-o cooperativă adică o organizație superioară, o societatea de avangarda care poartă în ea germenul unei transformări economice și sociale, cooperatorul trebuie să primească o educație mai solidă, mai întinsă și mai înaltă pentru aceeași rațiune pentru care unui birjar, ca să se facă conducător de automobile îi trebuie alte cunoștințe.” (Șezătoarea săteanului nr. 12/1912)

Este riscant să se opereze cooperativa agricolă fără pregătirea membrilor, a oficialilor și angajaților. Pentru toți, educația este vitală! Organizarea și conducerea unei cooperative, pe lângă cunoștințe cooperatiste, mai impune o bună relaționare cu mediul de afaceri extern acesteia și excelente relații interumane.

Educația cooperatistă determină în cea mai mare măsură încrederea în sistem. Cine nu este pătruns, prin convingere sinceră, de ideile cooperatiste nu poate face parte dintr-o cooperativă. Mai bine de la început decât mai târziu.

Cooperativa nu este o simplă întreprindere economică! Procesele economice actuale, din interiorul unei cooperative, fiind mult mai ample și mai complexe iar gestionarea lor transparentă și cât se poate de serioasă, necesită, încă de la înființare, din ce în ce mai multe cunoștințe cooperatiste, organizatorice, juridice, comerciale, financiare, de relaționare activă, etc.

Însușirea continuă a noutăților cooperatiste poate avea loc prin studiul autodidact, participarea la schimburile de experiență organizate de sistem, participarea la cursuri de specialitate susținute de uniunile de ramură, în cadrul unor școli ale cooperației etc.

În acest context, membrii comitetului de inițiativă trebuie să fie primii inițiați în tainele sistemului cooperatist, capabili să explice și celorlalți: „*Principiile cooperatiste*” care guvernează întreaga lume cooperatistă; „*Prevederile Legii nr. 566/2004*” și sensurile acestora; „*Deosebirile esențiale*” dintre cooperativa agricolă funcțională până în 1990 și cea de astăzi; „*Facilitățile fiscale oferite de lege cooperativelor agricole și membrilor cooperatori*”; „*Regulamentele funcționarii democratice a cooperativei*”, etc.

1. Principiile cooperatiste

Principiile cooperatiste, veritabil cod moral după care se conduce întregul sistem cooperatist internațional, au fost adoptate de Congresul Alianței Cooperatiste Internaționale ținut la Manchester în 23 septembrie 1995. Acestea sunt:

1. Membrii voluntari și deschiși – cooperativele sunt entități juridice voluntare, se constituie pe baza liberului consimțământ, sunt deschise persoanelor fizice și juridice compatibile; voluntariatul și libertatea de a deveni membru fiind nelimitate.

2. Controlul democratic al membrilor – cooperativele agricole sunt organizații democratice controlate de către membrii cooperatori care iau și deciziile; reprezentanții sunt aleși prin vot și răspund în fața tuturor membrilor; clienții și utilizatorii produselor cooperativei nu au dreptul de a participa la controlul democratic al cooperativei.

3. Participarea economică a membrilor – membrii cooperatori participa la constituirea patrimoniului cooperativei agricole; o parte a patrimoniului este indivizibilă; membrii cooperatori sunt remunerați conform statutului și hotărârilor adunării generale.

4. Autonomia și independența – cooperativele agricole sunt entități juridice autonome bazate pe autoajutorare și autocontrol; relaționarea cu instituțiile statului și alte entități se face cu menținerea autonomiei și controlului membrilor cooperatori.

5. Educație, formare, informare – cooperativele agricole asigură educarea și instruirea membrilor lor, astfel încât aceștia să poată contribui efectiv la dezvoltarea cooperativei agricole din care face parte; educația ajută membrii, oficialii și angajații să înțeleagă în profunzime filozofia cooperatistă și activitățile specifice acesteia.

6. Cooperarea dintre cooperative – cooperativele agricole servesc membrii proprii și consolidează mișcarea cooperatistă; cooperativele pot realiza schimburi comerciale între ele; se pot asocia în uniuni de ramură și cooperative de gradul III; pot activa în organisme proprii locale, naționale și internaționale.

7. Preocuparea pentru comunitate – cooperativele agricole acționează pentru dezvoltarea durabilă a comunităților; gradul de contribuție sau mijloacele sale vor fi decise de către membrii cooperatori.

2. Structura Legii nr. 566/2004 – privind cooperația agricolă

Cum s-a născut Legea nr. 566/2004?

Până la formularea și apariția Legii nr. 566/2004 – privind cooperația agricolă, atât mediul economic cât și cel legislativ din agricultura țării, au căutat continuu cele mai potrivite reglementări în domeniu.

Premergător, o perioadă bună de timp, Agenția Națională de Consultanță Agricolă împreună cu experți ai Agenției Japoneze pentru Cooperare Internațională (JICA) – reprezentanta Uniunii Centrale a Cooperativelor din Japonia, au derulat în România un proiect având menirea conștientizării fermierilor de a se asocia în cooperative agricole, după modelul existent în lume, cu totul diferit de cel cunoscut în țările foste socialiste în perioada 1950-1990. În cadrul Proiectului au fost constituite 10 cooperative pilot și s-au organizat întâlniri zonale în toată țara, atât cu fermieri cât și cu specialiști de la Direcțiile agricole. Mai mult, au avut loc și unele vizite, schimburi de experiență, la cooperative din Japonia.

În baza unor observații practice și a experienței acumulate de cooperativele pilot s-au formulat unele sugestii care au stat la baza elaborării, în decembrie 2004, a primei forme a Legii nr. 566.

Noua lege a cooperativelor agricole înlătura definitiv posibilitatea întoarcerii la vechile metehne, însă pentru a reuși pe deplin este nevoie de multă muncă, educație cooperatistă și de puterea exemplului.

Cu toate că legea cooperației agricole a fost mult așteptată, numărul cooperativelor nou înființate a întârziat să apară. Acestea s-au înființat timid și în număr mic, multe având o viață scurtă, în principal datorită lipsei educației cooperatiste și a unor amintiri neplăcute din trecut. Paralel cu apariția legii trebuia organizat și învățământul cooperatist în liceele agricole și facultățile de profil.

Totuși, căutările fermierilor nu au încetat. După miraculoasa soluție de eliminare a dublei impozitări a cifrei de afaceri atât la membrul cooperator cât și la cooperativă, prin introducerea numai a impozitului pe profit pe activitățile cooperativei, au fost înființate multe cooperative agricole, mai mari sau mai mici, dintre care unele au funcționat, chiar bine, iar altele au abandonat ideea. Cu toate acestea există un început promițător care trebuie continuat într-un cadru legal și mai perfecționat.

Actuala Lege nr. 566/2004 – privind cooperația agricolă este structurată astfel:

- Capitolul I – Dispoziții generale
- Capitolul II – Înființarea, organizarea și funcționarea cooperative-
lor agricole
- Capitolul III – Capitalul social
- Capitolul IV – Drepturile și obligațiile membrilor cooperatori
- Capitolul V – Organele de conducere și control ale cooperativei
agricole
 - Secțiunea 1 – Adunarea generală
 - Secțiunea 2 – Consiliul de administrație
 - Secțiunea 3 – Cenzorii
- Capitolul VI – Registrele cooperativei agricole
- Capitolul VII – Controlul de gestiune
- Capitolul VIII – Mijloacele financiare ale cooperativelor agricole
- Capitolul IX – Regimul juridic al patrimoniului cooperativelor
agricole
- Capitolul X – Fuziunea, divizarea, dizolvarea și lichidarea coope-
rativelor agricole
- Capitolul XI – Uniunile de ramură ale cooperativelor agricole
 - Secțiunea 1 – Organizarea și funcționarea Uniunilor de ramură
ale Cooperativelor agricole

- Secțiunea 2 – Organele de conducere ale Uniunilor de ramură ale cooperativelor agricole
- Capitolul XII – Sprijinul statului pentru cooperativele agricole

În lege, mai sunt nominalizate și tipurile de cooperative care pot fi înființate: cooperative de gradul I, cooperative de gradul II și cooperative de gradul III. Acestea pot avea ca obiect de activitate:

- servicii pentru micii producători;
- achiziții și vizări pentru membrii;
- procesarea produselor agricole;
- manufacturiere;
- exploatarea și gestionarea terenurilor agricole;
- care integrează producția, procesarea și comercializarea;
- asistență mutuală și asigurare agricolă.

3. Deosebirile esențiale dintre sistemul cooperației agricole actuale și cel care a funcționat până în anul 1990

Deși în prima etapă a existenței fostelor C.A.P.-uri (Cooperative Agricole de Producție) activitatea economică a acestora a fost una mai echilibrată, iar membrii cooperatori satisfăcuți material, ulterior, prin ingerințele din ce în ce mai accentuate ale statului, principiile cooperatiste au fost profund denaturate, chiar anulate.

Diferențele esențiale dintre principiile funcționării fostei Cooperative Agricole de Producție și actualele Cooperative Agricole sunt prezentate în Anexa nr. 1.

4. Particularități juridice, contabile și fiscale specifice cooperativelor agricole

Prin excelență, economia cooperației agricole prezintă unele particularități față de celelalte entități din economia de piață. Cunoașterea, stăpânirea și aprofundarea lor asigură o bună gestionare a patrimoniilor și garantează respectarea democrației cooperatiste. Dintre acestea, am selectat pe cele mai semnificative, după cum urmează:

1. Cooperativa se constituie prin asocierea, fără discriminare, a cel puțin 5 membrii.

2. Participarea unui membru la capitalul social al cooperativei nu poate fi mai mare de 20% din total; regimul juridic al membrului cooperator fondator, acționar și asociat.

3. Un membru are dreptul la un vot, indiferent de mărimea capitalului vărsat.

4. Membrii cooperatori au dreptul la partea indivizibilă numai în cazul dizolvării/lichidării cooperativei.

5. Excluderea unui membru din cooperativă – metodologie și drepturi; cesiunea părților sociale ale membrilor.

5. Cedarea terenurilor sau a altor bunuri în folosință cooperativei.

6. Aprovizionarea cooperativei cu produse de la nonmembrii – interpretarea limitei acestora de 30% din cifra de afaceri.

7. Regulamentele de funcționare – Regulamentul funcționării organelor alese ale cooperativei; Regulamentul intern, Regulamentul relațiilor dintre cooperativă și membrii și Regulamentul funcționării cooperativei ca grup de producători.

8. Registrele cooperativei; metodologia completării acestora.

9. Controlul/auditul cooperativei agricole.

10. Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale.

11. Repartizarea profitului net.

12. Cooperativa agricolă este plătitoare de impozit pe profit de la data înființării.

13. Cooperativele agricole și membrii acestora nu se încadrează în categoria întreprinderilor afiliate.

14. Cooperativele agricole sunt scutite de la plata impozitului pe profit timp de 5 ani. În perioada de scutire, cooperativele sunt obligate să calculeze, evidențieze și să raporteze la ANAF și în bilanțul contabil, impozitul scutit la plată. În perioada de scutire, cooperativa este obligată să transmită la ANAF **Înștiințarea** că în anul respectiv este sau nu beneficiară a acestui drept.

15. Cooperativele agricole sunt scutite de la plata impozitului pe terenurile arendate precum și pentru terenurile, clădirile și construcțiile aflate în patrimoniu.

16. Cooperativele agricole pot fi înregistrate ca fermieri activi și/sau grup de producători.

17. Asocierea cooperativelor de gradul I și II la cooperativele de gradul III.

18. Afilierea cooperativelor la Uniunile de ramură specifice activității lor.

5. Facilitățile fiscale oferite de lege cooperativelor agricole și membrilor cooperatori

În afara avantajelor economice și sociale oferite de cooperativă, prin Legea nr. 566/2004 sunt prevăzute și o serie de avantaje/scutiri fiscale, atât pentru cooperativă cât și pentru membrii cooperatori. Acestea sunt:

a) Pentru cooperativă

- scutirea de la plata impozitului pe profit timp de 5 ani consecutivi;
- scutirea, permanentă, de la plata impozitului pe terenurile și clădirile aflate în patrimoniul cooperativei.

b) Pentru membrii cooperatori

Scutirile sunt cu caracter permanent, cât timp membrul cooperator face parte din cooperativă și respectă condițiile de livrare a producției prin/către cooperativă:

- scutirea de la plata impozitului pe veniturile micro întreprinderii aferente valorii produselor valorificate prin cooperativă;
- scutirea de la plata impozitului pe norma de venit;
- scutirea de la plata impozitului pe clădirile și terenurile utilizate pentru producția valorificată prin cooperativă;
- scutirea de la plata impozitului pe arendă în cazul terenurilor arendate cooperativei agricole.

6. Regulamentele funcționarii democratice a cooperativei agricole

Încă din primele zile ale funcționarii unei cooperative, adunarea generală, conform prevederilor legii, are obligația să aprobe „*Regulamentele funcționarii democratice a cooperativei*”, „*Regulamentul funcționarii cooperativei și ca grup de producători*” precum și

„*Metodologia generală a completării registrelor cooperativei*”, adevărate coduri de funcționare și conduită democratică a membrilor conducerii cooperativei precum și a membrilor cooperatori – prelungiri vitale ale Statutului cooperativei.

a) *Regulamentele funcționării democratice a cooperativei agricole* sunt constituite din:

- regulamentul funcționării organelor alese ale cooperativei agricole;
- regulamentul intern al cooperativei agricole;
- regulamentul relațiilor dintre cooperativă și membrii cooperatori;
- regulamentul funcționării cooperativei și ca grup de producători.

Regulamentele conțin reguli democratice obligatorii de respectat atât de către cooperativă cât și de membrii cooperatori. Dacă elaborarea și adoptarea lor se face odată cu intrarea în funcțiune a cooperativei, efectul acestora va fi mai benefic pentru toți.

b) *Metodologia generală a completării registrelor cooperativei agricole*, este tot un grupaj de reguli care instituie transparența, disciplina și corecta gestionare a activității cooperativei. Aceste reguli, bine cunoscute și aplicate întocmai de conducerile și angajații cooperativei, garantează superioritatea și seriozitatea sistemului.

Capitolul II

Formarea și pregătirea cooperatistă continuă a conducătorilor cooperativelor agricole

Motto: *„Pregătirea cooperatistă continuă conduce la realizarea unei asocieri ideale care presupune identitatea intereselor, reciprocitatea sacrificiilor aduse, concursul grabnic și bucurios al bunei voințe.”*

În general, organizarea cursurilor/programelor de formare/pregătire/instruire cooperatistă continuă a persoanelor din conducerea executivă ale cooperativelor agricole, mai ales în condițiile în care în România, încă, nu se predă în școlile cu profil agricol noțiuni despre cooperatie, presupune, mai întâi, o ierarhizare a acestora funcție de categoria profesională/profilul cursanților, nivelul acestora de pregătire și vechimea în funcție, astfel:

- formarea/instruirea președinților;
- formarea/instruirea directorilor executivi;
- formare/instruirea directorilor comerciali;
- formarea/instruirea directorilor economici/profesioniștilor contabili și a cenzorilor.

Formarea/instruirea persoanelor din conducerea executivă a cooperativelor agricole trebuie să aibă continuitate, deci caracter permanent! O atenție deosebită se acorda celor care sunt noi în conducerea cooperativelor, alocându-li-se ore mai multe și teme accesibile

Fiecare curs va fi individualizat purtând o denumire, funcție de ponderea tematicii care se va aborda. **De exemplu**, pentru președinții de cooperative: *„Democrația cooperatistă internă și solidaritatea inter-cooperatistă”*.

Cursurile/programele de formare/pregătire/instruire, de orice nivel, se pot desfășura sub egida *Centrelor de formare profesională ale*

Uniunilor de Ramură sau a Centrului de formare profesională al Federației Cooperativelor Agricole din România. Acestea mai pot fi denumite Centre pentru perfecționarea profesională a specialiștilor și managerilor din cooperativele agricole. Finanțarea funcționării acestor centre revine uniunilor de ramură sau federației, după caz. (Spre exemplu, cooperația agricolă japoneză deține, finanțează și administrează „Colegiul central cooperatist pentru instruirea oficialilor și angajaților cooperativelor”)

Organizarea și funcționarea acestor centre ar pune în practică **„principiul educării, instruirii și informării membrilor cooperatori”** stabilit de Alianță Cooperatistă Internațională (ACI), prevăzut și în Legea nr. 566/2004R, conform căreia, *„cooperativele agricole asigura educarea și instruirea membrilor lor, reprezentanților aleși, directorilor executivi sau angajaților, astfel încât aceștia să poată contribui efectiv la dezvoltarea cooperativelor agricole din care fac parte”*

Un rol deosebit în formarea/pregătirea/instruirea persoanelor executive din conducerea cooperativelor agricole și a membrilor cooperatori, revine presei proprii a sistemului cooperației agricole. **Exemplu:** ziarul **„Cooperatorul agricol”** care, prin conținutul materialelor publicate, militează pentru *„Educație, formare și informare”*

De asemeni, un aport educațional deosebit îl au cărțile de specialitate publicate în domeniul cooperației agricole. Prin ambele forme se răspândesc idei și interpretări corecte privind problemele democrației interne și intercooperatiste, se dezbate probleme/fenomene de bună gestionare a patrimoniului cooperativelor, de respectare a normelor contabilității și ale Codului fiscal, a transparenței relațiilor cooperativei cu membri, etc.

Seriile de cursanți se planifică funcție de numărul celor care doresc/ trebuie să participe, pe centre zonale, pe ramuri de activitate – cultura mare, legume/horticultura, creșterea și exploatarea bovinelor, etc. Seriile se constituie din timp, de preferat înainte de începerea anului.

Lectorii/formatorii se aleg dintre managerii cooperativelor de succes, cu vechime mare în domeniu, experiența și dorința de a explica și celorlalți *„secretele”* reușitelor personale.

Pot fi cooptate și persoane din învățământul agricol, autori de lucrări în domeniu, militanți ai cooperației agricole, etc

Odată cu elaborarea **Programului** de formare/pregătire/instruire, aprobate de Uniunea de ramură sau, după caz, Federația Cooperativelor

Agricole din România, temele respective de curs se repartizează pe lectori, iar aceștia vor prezenta organizatorilor materialul propus dezbaterii.

(Spre exemplu: La Institutul pentru Dezvoltarea Cooperăției Agricole din Asia (IDACA-Japonia), cursurile sunt susținute de foști președinți ai unor cooperative mari, ai Uniunii naționale a cooperativelor, și în număr cât mai mic de specialiști activi în mediul universitar; în timpul programului de 10 zile, temele predate au fost exemplificate/argumentate prin vizită la 3 cooperative agricole cu activități diferite: colectare legume fructe de la membrii, sortare/ambalare/livrare mandarine + stațiunea proprie de cercetare, iar a treia de preluare legume direct în magazinul cooperativei)

Metodele de formare/instruire trebuie combinate: discuții libere, interactive, dezbateri/studii de caz concrete, prezentare de grafice, suporturi de curs, tablouri comparative, proiecții video, etc

În timpul desfășurării cursurilor/programului, cu grupul respectiv de cursanți, se vor organiza vizite de lucru/schimburi de experiență la cooperative de succes.

Cursurile se vor încheia cu susținerea unui test grila care necesită răspunsuri din partea cursanților asupra înțelegerii/înșușirii principalelor idei ale temelor parcurse. Astfel, se va concluziona dacă aceștia și-au însușit temele predate, dar și mai mult, dacă acestea au fost captivante/atractive.

Pe măsură consolidării sistemului de formare și pregătire continuă, specific cooperăției agricole, devine necesară condiționarea alegerii, numirii sau promovării într-o funcție executivă, de absolvirea prealabilă a cel puțin unui ciclu/etape de pregătire cooperatistă.

1. Formarea/pregătirea președinților cooperativelor agricole

Chiar dacă uneori funcția de președinte al unei cooperative este considerată onorifică, acesta are mari răspunderi juridice, economice dar mai ales morale față de societate și membrii cooperatori. De aceea, până a accepta misiunea, trebuie să cunoască bine regulile funcționării democratice a unei cooperative.

Iată câteva dintre temele propuse pentru cursul/programul formării/instruirii cooperatiste a președinților:

- importanța cunoașterii și aprofundării deosebirilor dintre fostele cooperative agricole de producție și actualele cooperative agricole, cunoașterea particularităților organizatorice, juridice, contabile și

gestionare ale cooperativei agricole față de celelalte entități din economia de piață;

- necesitatea cunoașterii și aplicării corecte a legislației interne referitoare la cooperativele agricole;

- noțiuni despre cooperația agricolă în lume, structurile internaționale de reprezentare a cooperației agricole; despre rolul COPA-COGECA; reprezentarea României;

- cunoașterea și respectarea principiilor cooperatiste; cunoașterea și aplicarea corectă a Regulamentului funcționarii democratice a organelor alese ale cooperativei, Regulamentului intern, Regulamentului relațiilor cooperativei cu membrii, precum și a Regulamentului funcționarii cooperativei și ca grup de producători;

- rolul și importanța afilierii cooperativei agricole la uniunea de ramură și la constituirea cooperativelor de gradul III; rolul președintelui cooperativei;

- rolul președintelui cooperativei agricole în domeniul inițierii și organizării anumitor evenimente sociale și acțiuni caritabile în folosul comunității locale și al membrilor cooperatori;

- răspunderea juridică a personalului executiv al cooperativei agricole; ierarhizarea, delegarea atribuțiilor, răspunderi;

- profilul modern al președintelui cooperativei agricole, etc.

Firește, pot fi nominalizate și alte teme de interes.

2. Formarea/pregătirea directorilor executivi

Potrivit legii nr. 566/2004, directorul executiv conduce cooperativa agricolă pe baza atribuțiilor și răspunderilor stabilite/aprobate/delegate de adunarea generală, înscrise în Fișa postului. Este persoana care are cea mai mare nevoie de formare/pregătire/instruire cooperatistă **continuă!**

Spre exemplu, cursurile de formare/instruire a acestei categorii de personal se pot desfășura având în structura următoarele teme:

- necesitatea cunoașterii și aprofundării deosebirilor dintre fostele cooperative agricole de producție și actualele cooperative agricole;

- rolul și modul de implicare a directorului executiv în problematica democrației cooperatiste;

- principiile cooperatiste universale, respectarea și aplicarea lor în cadrul cooperativei agricole;

- pârghiile administrative, juridice și economice care stau la baza activității directorului executiv într-o cooperativă agricolă, particularități;

- etica comportamentală a directorului executiv în relațiile cu salariații cooperativei și membrii cooperatori;

- metode și practici de implicare a directorului executiv în relațiile cu uniunea de ramură și membrii cooperatori;

- implicarea directorului executiv în elaborarea, implementarea și derularea, în cadrul cooperativei, a proiectelor de investiții comune finanțate din fonduri nerambursabile și alte surse;

- rolul directorului executiv în constituirea și consolidarea sistemului informativ propriu al cooperativei; culegerea, sistematizarea datelor tehnice și economice furnizate de exploatațiile membrilor, centralizarea și interpretarea lor; raportarea la uniunea de ramură; cunoașterea și interpretarea informațiilor centralizate la nivelul Uniunii de ramură;

- asigurarea trasabilității produselor agricole, circuitul produselor de la membrii la cooperativa și de la cooperativa la terți;

- funcționarea cooperativei și ca grup de producători;

- importanța cunoașterii și aplicării corecte a Regulamentului funcționării democratice a organelor alese ale cooperativei, Regulamentului intern, Regulamentului relațiilor cooperativei cu membrii, precum și a Regulamentului funcționării cooperativei și ca grup de producători, etc.

În Programul de formare/pregătire/instruire, specific directorilor executivi, pot fi incluse și alte teme.

3. Formarea/pregătirea directorilor comerciali

La cooperativele care și-au dezvoltat și diversificat activitatea, în sensul că au crescut numărul membrilor, executa activități de aprovizionare cu inputuri necesare membrilor, face achiziții de produse, sortează, ambalează, prelucrează și livrează terților, etc a devenit necesară funcția directorului comercial.

Redam mai jos câteva dintre temele care ar putea fi dezbătute la cursurile de formarea/pregătirea/instruire a acestora:

- cunoașterea și aprofundarea deosebirilor dintre fostele cooperative agricole de producție și actualele cooperative agricole;

- metode și tehnici de urmărire a evoluției prețurilor produselor agricole precum și ale inputurilor necesare membrilor; tendințele pieței agroalimentare naționale și mondiale;

- tehnici de aprecierea/evaluarea loturilor produselor agricole oferite de membrii/cooperativa spre vânzare unor terți sau cooperativei de gradul III;

- funcționarea cooperativei și ca grup de producători; rolul directorului comercial;

- rolul și importanța organizării licitațiilor pentru inputuri sau vânzări de produse; elaborarea caietelor de sarcini; pregătirea loturilor de oferit pentru vânzare; alegerea timpului optim pentru cumpărare/vânzare, etc.;

- importanța organizării trasabilității corecte a produselor agricole – în fermele membrilor și la nivelul cooperativei; asigurarea permanentă a calității acestora;

- tehnici de reclamă, selectare/sortare/depozitare/ambalare și etichetare; menținerea și promovarea brandurilor proprii; rolul personalizării ambalajelor cu sigla și datele cooperativei/membrului cooperat, circuitul ambalajelor în lanțul membrii – cooperativă – terți – cooperativa – membrii;

- marketingul produselor vândute lanțurilor magazinelor mari, stațiilor de sortare, secțiilor de prelucrare, cooperativelor de gradul III și la export;

- importanța participării cooperativei la expoziții, târguri și manifestări de promovare a produselor cooperatiei agricole, interne și internaționale; rolul directorului comercial; cunoașterea calendarului târgurilor, expozițiilor și alegerea oportunității participării la acestea, etc.

4. Formarea/pregătirea directorilor economici/profesiioniștilor contabili și a cenzorilor

Cursurile de formare/pregătire/instruire a personalului economic/contabil din cooperativele agricole și a cenzorilor se organizează în două submodule și anume:

- 1) Formarea/pregătirea/instruirea personalului economic salariat al cooperativei

- 2) Formarea/pregătirea/instruirea profesiioniștilor contabili prestatori de servicii contabile externe – membrii ai CECCAR și a cenzorilor cooperativei

Instruirea ambelor categorii este necesară în vederea cunoașterii și tratării unitare a particularităților sistemului cooperației agricole precum și gestionarii specifice a patrimoniului cooperativelor agricole.

Iată câteva teme orientative, specifice acestei categorii de personal:

- necesitatea cunoașterii și aprofundării deosebirilor esențiale dintre fostele cooperative agricole de producție și actualele cooperative agricole;

- particularități ale registrelor cooperativei agricole, cunoașterea metodologiei completării acestora;

- controlul/auditul cooperativei agricole, rolul cenzorului cooperativei în auditarea activității cooperativei;

- particularități ale regimului juridic și contabil al părților sociale divizibile și indivizibile ale patrimoniului cooperativei agricole, condiția juridică a membrului cooperator acționar;

- particularitățile operațiunilor de aprovizionare a membrilor cooperatori cu inputuri prin cooperativa și ale vânzării produselor membrilor prin/către cooperativă;

- contabilitatea terenurilor cedate de membrii cooperatori în folosință cooperativei, idem a terenurilor luate în arenda de cooperativă, avantajele membrilor respective;

- funcționarea cooperativei și ca grup de producători – contabilitatea specifică;

- categoriile de subvenții care pot fi primite de cooperativă agricolă, contabilitatea lucrărilor de investiții în cooperativele agricole, mijloace/căi de finanțare a investițiilor comune;

- natura și importanța facilităților fiscale oferite de lege cooperativeilor agricole și membrilor cooperatori, calcul, evidențiere, raportare oficială, riscuri contabile;

- particularitățile distribuirii profitului net al cooperativei către membrii cooperatori – variante ilustrate cu exemple de calcul;

- rolul contabililor/profesiioniștilor contabili și al cenzorilor statuari în gestionarea corectă a patrimoniului cooperativei agricole, consecințele nerespectării normelor contabilității, Codului Fiscal și ale Legii nr.566/2004R, etc.

5. Pregătirea cooperatistă a grupurilor de inițiativă care vor constitui cooperative agricole

Programele de pregătire cooperatistă ale uniunilor de ramură sau ale Federației Cooperativelor Agricole din România trebuie să cuprindă și teme privind pregătirea grupurilor de inițiativă care vor să constituie cooperative agricole.

În acest context, membrii comitetului trebuie să fie primii inițiați în tainele sistemului cooperatist, capabili să explice și celorlalți necesitatea și avantajele asocierii în cooperativa.

Iată câteva teme care pot fi dezbătute în cadrul unui program de pregătire cooperatistă a membrilor grupurilor de inițiativă care vor să constituie/fondeze cooperative agricole:

- Potențialii membrii trebuie să conștientizeze necesitatea evoluției lor de la exploatarea individuală la cea de membru asociat într-o cooperativă agricolă specifică fiecărei activități sale. Acest lucru ar diminua rata de falimentare în rândul fermierilor mici și mijlocii.

- Elemente ale cunoașterii reciproce a viitorilor membrii ai cooperativei; asemănarea mentalității între membrii; de ce se justifica constituirea cooperativei?; ce dorim să realizăm prin asocierea în cooperativa; obiectul de activitate și scopul cooperativei; la început, cooperativa să se axeze pe strategia de producție și apoi pe dezvoltare; socializarea viitorilor membrii; accesul la operațiuni de export-import; beneficiile inteligenței colective; avantajul investițiilor comune cu banii membrilor și mai puține împrumuturi; accesul la consultanță; accesul la pregătire cooperatistă continuă.

- Principiile cooperatiste care guvernează întreaga lume cooperatistă; cum le putem respecta.

- Prevederile Legii nr. 566/2004 și sensurile acestora.

- Deosebiri esențiale dintre cooperativă agricolă funcțională până în 1990 și cea de astăzi; particularitățile economice și juridice esențiale ale cooperativei agricole față de celelalte entități ale economiei de piață.

- Facilitățile fiscale oferite de lege cooperativelor agricole și membrilor cooperatori.

- Regulamentele funcționării democratice a cooperativei.

- Conținutul Actului constitutiv și al Statutului unei cooperative; etapele înmatriculării cooperativei la Oficiul Registrului Comerțului, etc.

– Înscrierea într-o cooperativă agricolă specifică, asigura o potențială afiliere ulterioară a acesteia la Uniunea de ramură, care la rândul său, poate face parte din Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România. Această succesiune asociativă oferă posibilitatea fermierului de a fi promovat, ascultat, susținut, inițiat, aparat și... salvat.

Dezbaterea acestor teme poate avea loc nu numai cu cei din grupul/grupurile de inițiativă ci și în cadrul unor întâlniri cu toți potențialii viitori membri ai cooperativei. Pentru explicații poate fi invitat un specialist cu vechime în problematică cooperatistă și chiar personalități din conducerea unor cooperative similare, care se bucura de succes. În cadrul întrunirii, este bine să se contureze mărimea viitoareii cooperative, specificul dominant al activității, numărul membrilor, volumul producțiilor exploatațiilor agricole ale acestora, participarea la capitalul social, etc.

În loc de concluzii

Fără însușirea sistematică a culturii cooperatiste „*se pot forma deprinderi oarbe de întreprinzători, de îndemânări contabilicești, etc. Cultura cooperatistă însă se sprijină întâi de toate pe formație rațională, pe un anumit fel de a gândi și simți*”, afirma, în anul 1940, pe bună dreptate, Gheorghe T. Dumitrescu, unul dintre militanții de seamă ai cooperației românești interbelice.

Capitolul III

Drepturi și obligații ale cooperativei și membrilor operatori

Asocierea în cooperative agricole poate aduce, fermierilor respectivi, o sumedenie de avantaje economice și sociale, dintre care cele mai reprezentative sunt optimizarea costurilor de producție și eficientizarea în comun a activităților agricole prin degrevarea către cooperativă a achizițiilor de inputuri și comercializarea producției. *Prin aceasta se obține reducerea costurilor de producție (inputuri, bănci), uniformizarea calității producției primare a membrilor și se asigură certitudinea celui mai bun preț raportat la calitate/cantitate în acel moment, la nivel național, precum și informații comparative privind prețurile practicate de traderi.*

Astfel, se poate obține:

- reducerea costurilor pe ha între 30 – 300 lei;
- creșterea încasărilor pe producție între 20 – 100 lei/tonă;
- creșterea gradului de adaptare a ofertei de produse agricole în plan cantitativ, calitativ și sortimental la cerințele consumatorilor;
- realizarea de investiții în comun prin care să se adauge valoare producției agricole primare și să se echilibreze veniturile pe lanțul agro-alimentar;
- rentabilizarea afacerii pe termen mediu și lung, capitalizarea fermierilor și a cooperativelor prin generarea de valoare adăugată din punct de vedere economic pentru membrii lor și care, în plus, să desfășoare o activitate economică relevantă, să reziste pe piață și să se dezvolte durabil;
- crearea de branduri, câștigarea și menținerea unei cote de piață;
- membrii operatori sunt informați, pot să se implice activ și să propună măsuri pentru eficientizării activității socio-economice a cooperativei, să primească drepturile ce li se cuvin din desfășurarea activității, după ce au fost respectate obligațiile către cooperativă;

- controlul democratic și distribuirea echitabilă a rezultatelor cooperativei în funcție de activitatea economică a fiecărui membru;
- creșterea capacității de a face față riscurilor volatilității piețelor în comparație cu desfășurarea activităților de valorificare în mod individual de către fiecare producător;
- contribuirea la relansarea și stabilizarea socio-economică a zonelor rurale favorizând dezvoltarea unor structuri agrare integrate fluxurilor de piață și eficiente economic;
- furnizarea de servicii și informații de specialitate membrilor care ar fi mult prea costisitoare dacă ar fi obținute în mod individual;
- facilități fiscale pentru membrii cooperatori și cooperative. Găsiți aici ghidul de accesare a acestora: https://www.uncsv.ro/images/cooperative-agricole/UNCSV-GHID_ACCESARE_FACILITATI_FISCALE-aug2022.pdf.

Principalele obligații ale membrilor cooperatori

Obligațiile cooperativei cât și ale membrilor cooperatori se detaliază atât în statut cât și în *Regulamentul relațiilor dintre cooperativa și membrii săi*. În sinteză, acestea sunt:

- verificarea posibilității/autocapacității îndeplinirii calității de membru, respectiv: obligațiile legale, statutare și cele suplimentare asumate de/față de cooperativă în relațiile cu membrii/terții, inclusiv, înainte de aderarea ca membru, conflictele de interese și incompatibilitatea/imposibilitatea respectării unor obligații asumate anterior de potențialul membru;
- valorificarea prin/către cooperativă a minimum 50% din producția comercializată anual de membri, dacă prin statut nu se prevede mai mult;
- obligativitatea menținerii activității cooperativei și obligațiilor asumate pentru cel puțin dublul perioadei pentru care au avut beneficii/facilități;
- să fie membru într-o singură cooperativă pe același sector de activitate;
- să pună la dispoziția cooperativei informațiile economice și tehnice solicitate;
- să plătească contribuțiile financiare stabilite de adunarea generală pentru funcționarea cooperativei;

- să respecte Legea cooperăției agricole nr. 566/2004 cu modificările și completările ulterioare, prevederilor actelor constitutive, deciziile adunării generale ale cooperativei, precum și prevederile Regulamentelor funcționării democratice a cooperativei din care fac parte.

Principalele obligații ale cooperativei:

- stabilește o strategie de piață în scopul echilibrării raportului cere-re-ofertă, precum și garantării unor venituri certe și echilibrate membrilor săi;

- elaborează și aplică unitar tuturor membrilor, reguli comerciale specifice activității cooperativei;

- coordonează direct activități operaționale de logistică, achiziții, administrativ, planificare;

- realizează centralizarea necesarului de inputuri, organizează licitația și aprovizionează membri (fertilizanți, semințe, pesticide, carburanți), optimizând costurile de producție ale acestora;

- oferă, membrilor, informații constante privind prețurile practicate de traderi, asigurând certitudinea celui mai bun preț raportat la calitate în acel moment, încheie contracte și tranzacționează producția acestora prin intermediul cooperativei; raportează alte informații/indicatori forurilor asociative din care face parte – cooperativa de gradul III și uniunea de ramură;

- asigură ca maximum de părți sociale deținute de un membru să nu depășească 20% din totalul capitalului social al cooperativei;

- efectuează operațiuni de colectare, vânzare și procesare a producției primare pentru membri de minim 70% din cifra de afaceri aferentă fiecărei operațiuni;

- previne conflictele de interese;

- asigură ținerea registrelor specifice prevăzute în legea cooperăției agricole.

Capitolul IV

Condiții specifice funcționării unei cooperative autonome, sustenabile și durabile

Pentru a obține rezultatele scontate, este foarte important că încă de la început, cooperativa agricolă să fie constituită pe baze/relații principale sincere și reciproc respectate. Este imperios necesar a se ține cont de următoarele principii:

1. Specializarea – toți membrii cooperatori să fie din același sector;
2. De identificat principala problemă cu care se confruntă potențialii membrii cooperatori și ce va face cooperativa să rezolve această problemă;
3. Obiectivele propuse pentru cooperativă – plecând de la rezolvarea principalelor probleme cu care se confruntă membri și dezvoltarea/consolidarea cooperativei pentru a putea ajuta fermierii să se mențină în competiția de pe piața unică și să continue activitatea într-un mod sustenabil și durabil pe termen mediu și lung;
4. Teritorialitate – să se efectueze calcule privind distanța maximă până la care se poate întinde cu acoperirea membrilor în vederea rentabilizării transportului inputurilor și a producției de/la cooperativă, accesul ușor/optim la utilizarea investițiilor cooperativei, etc
5. Implementarea de investiții comune generatoare de valoare adăugată la nivelul cooperativei care, în timp, să ajungă să se răsfrângă asupra veniturilor membrilor;

6. Nivelul minim de rentabilitate al cooperativei pe fiecare sector de activitate și zonă. Înainte de a înființa cooperativa trebuie ținut cont de dimensiunea minimă exploatată de membri pentru că activitatea cooperativei și implicit a membrilor să fie sustenabilă și durabilă. Aici contează dimensiunea și numărul membrilor. Este foarte important că numărul membrilor, care prin suprafața ori efectivul de animale exploatat, să fie peste nivelul minim de rentabilitate, cunoscând că în caz contrar, cooperativa nu va funcționa sau va funcționa foarte greu iar într-o perioadă relativ scurtă se va desființa. Exemplu, în sectorul vegetal, dimensiunea minimă rentabilă a membrilor acționari pentru a fi sustenabilă și durabilă este minim 3.500 ha, în zona de câmpie;

7. Specializarea la nivelul cooperativei – Angajarea unei persoane cu studii și experiență relevantă în domeniu;

8. Dreptul de decizie și repartizarea profitului și pierderilor Conform principiilor cooperatiste, fiecare membru are dreptul la un vot indiferent de dimensiunea exploatației sale. Pentru a construi cooperative sustenabile și durabile în timp este nevoie că părțile sociale să fie calculate direct proporțional cu dimensiunea membrilor fără ca cel mai mare să depășească 20%, dar pentru aceasta este nevoie de un număr mai mare de membrii, începând cu 7 sau chiar 10. Profitul este recomandabil să fie calculat în funcție de rulajul efectuat de fiecare membru prin cooperativă, ținând cont de obligativitatea de valorifica minim 50% din producție prin cooperativă. Prin aceasta deși fiecare membru va avea un vot, drepturile și obligațiile vor fi corelate cu dimensiunea și vor putea susține echitabil investiții colective prin intermediul cooperativei care să aducă beneficii membrilor și comunității pe termen mediu și lung.

Pentru asigurarea premizelor unei cooperative funcționale, trebuie ținut cont de următoarele aspecte:

- desfășurarea activităților de informare și consiliere;
- realizarea de documente tip pentru buna funcționare;
- organizarea activității de creștere a unității și omogenității grupului;
- angajarea un director executiv/comercial, cu capacitate organizatorică, experiență profesională, bun executant al sarcinilor și obiectivelor încredințate de membrii cooperativei;

- teritorialitatea membrilor cooperativei;
- înțelegerea, asumarea și aplicarea principiilor cooperatiste;
- educarea, informarea și perfecționarea continuă a președintelui, membrilor consiliului de administrație, a angajaților și a membrilor cooperatori;
- reguli, proceduri, contracte corecte și transparente aplicate unitar de toți (minim pe 5 ani);
- reinvestirea profitului cooperativelor (minim 10 ani) și distribuirea de dividende conform participării fiecărui membru în cifra de afaceri a cooperativei;
- gândire strategică pe termen lung; inovare permanentă;
- rolul critic, de perspectivă, al cooperativelor agricole în constituirea lanțurilor de valoare producție-procesare-consumator, în realizarea de parteneriate public-privat în domeniul cercetării și dezvoltării agricole aplicate.

Ca să putem vorbi de o cooperativă de succes pe termen mediu și lung este nevoie ca:

- activitatea curentă să se desfășoare în optim;
- membrii cooperatori să fie implicați activ în viața și activitățile cooperativei;
- cooperativa să achiziționeze inputurile pentru membri și să comercializeze producția acestora;
- cooperativa să realizeze investiții comune;
- membri să delege alte sarcini/servicii către cooperativă;
- să genereze valoare adăugată producției primare și să contribuie la dezvoltarea economică a fermelor membrilor săi;
- să reziste în timp prin inovare permanentă și administrare democratică;
- să-și propună o strategie sustenabilă/armonioasă de dezvoltare.

Instrumente utile pentru administrarea unei cooperative agricole de succes pot fi găsite aici: <https://www.uncsv.ro/despre-cooperative/cum-sa-administrezi-o-cooperativa-agricola-de-succes.html>.

Este important să fie încurajate și promovate cooperativele agricole serioase, transparente, cu rezultate economico-sociale, cu istoric și care

distribuie echitabil rezultatele cooperativei în funcție de activitatea economică a fiecărui membru.

Agricultură și fermierii din România au în continuare mare nevoie de asociere, dar nu doar pe hârtie, ci în cooperative agricole trainice/perene care să genereze permanent și în ascensiune valoare adăugată. Activitatea cooperativei să fie relevantă, să reziste în piață și să se dezvolte continuu.

Capitolul V

Cooperativele școlare

„A privi în trecut însemna un progres”

Bazele învățământului cooperatist din România au fost puse la Congresul Băncilor Populare, ținut în 1909 la Craiova. Până în 1920, când a fost adoptat *Regulamentul pentru înființarea și organizarea școlilor practice de contabilitate și educație cooperatistă*, în țară au fost înființate 24 de școli ale sistemului cooperatist.

Școlile practice de contabilitate și educație cooperatistă erau organizate pe lângă Federale. În cadrul fiecărei școli funcționa câte o *cooperativă școlară*, forma practică de însușire a cunoștințelor necesare înființării și funcționării unei cooperative.

După acest model, unele școli sătești și orășenești, și-au înființat cooperative școlare, considerate de presa vremii ca fiind „splendide focare de ucenicie în viața cooperatistă și unice mijloace de educație morală și socială”.

Cooperative școlare și studențești s-au înființat încă din 1928, în numai 3 ani numărul acestora ajungând deja la 70.

„Scopul acestei întovărășiri este să ne obișnuim să lucrăm în tovărășie, după statutele și îndrumările ce ni le vor da domnii învățători, așa că să aducem folos nouă, școlii și țării”. „Totodată, însă, cooperativa școlară are și o funcțiune metodologică. Ea prilejuiește o formă metodică de învățământ și educație”. „Viața școlară ajunge să se frământa în cadre asemănătoare celor din societate. Raporturile dintre elevi devin altele. Ei sunt solidari, colaboratori uniți într-adevăr cu școală și educatorii lor, animați de idealuri și interese comune”... (citare din Gheorghe T. Dumitrescu – *Cooperația școlară*/tratat de pedagogie cooperatistă/1940)

La început, cooperativele școlare/studențești au fost coordonate de „Oficiul Cooperației Școlare” care a funcționat pe lângă Ministerul Comerțului și Alimentație până în anul 1948 când a fost trecut în subordinea Ministerului Învățământului Public care a coordonat și

îndrumat cooperativele școlare până la desființarea acestora, în scurt timp

Ideea cooperativelor școlare și studențești a fost preluată oficial în Legea învățământului primar din 1934, iar începând cu 1938 „*cooperativa școlară a devenit și mai mult obligatorie*”.

De fapt ce erau cooperativele școlare/studențești? Ce se urmărea prin existența acestora? Nimic altceva decât „*o joacă serioasă de-a cooperativa*”, a elevilor și studenților.

O mișcare cooperatistă solidă și profund morală, după care tindem toți, nu se poate înfăptui decât prin educație, cu răbdare și metoda aleasă, începută încă din școala primară, așa cum au procedat înaintașii noștri.

În anul 1940 apare lucrarea „*Cooperația școlară*” – *tratat de pedagogie cooperatistă*, având autor pe renumitul militant pentru propășirea sistemului cooperatist, Gh.T. Dumitrescu. Iată ce scria autorul amintit despre școala și cooperativa școlară: „*cooperativa școlară este și ea, incontestabil, o asociație de persoane. Aceste persoane sunt elevii și corpul didactic... nu este bine să fie asociate persoane din afară, nici chiar părinții elevilor... forma ei proprie tine de firea și vârsta copiilor, este o asociație de copii și va lucra în totul copilărește, prin copii însăși și pentru ei... acest joc disciplinat, presupune efort fizic, intelectual și moral totodată... nimic nu este mai serios decât jocul, în viața copilului... astfel, școala îi prilejuiește un joc nou: de-a cooperativa... jocul acesta va trebui, desigur să evolueze după vârstă, de la an la an, de la clasa la clasă, până când va sfârși să se confunde cu forma cea mai serioasă de muncă... numai astfel, viața cooperatistă izbutește să se potrivească firii sufletești a copiilor...*”.

Înființarea unei cooperative școlare/studențești se făcea pe bază de statut și act constitutiv, modele editate de Ministerul Cooperației prin „*Oficiul cooperației școlare*”, își începea activitatea prin alegerea organelor de conducere, colectarea unui capital social minim, organizarea punctului de aprovizionare și desfacere din incinta școli/facultății, etc. Actele constitutive trebuie să fie simple iar la redactarea lor să participe elevii/studenții, fiecare prevedere să fie explicată cât mai pedagogic în adunarea generală a membrilor. Conducerea cooperativei era încredințată celor mai destoinici elevi/studenți din ultimii ani de studii care, după absolvire erau înlocuiți de drept de cei care le urmau.

Președinția cooperativei, se încredința unui cadru didactic care avea ca ajutor/vicepreședinte pe unul dintre elevii/studentii anilor terminali.

Referitor la capitalul social al cooperativei, recomandarea era ca acesta să fie pe cât posibil corelat cu posibilitățile copiilor/studentilor și ale părinților fără a se impune o sumă anume în mod egal pentru toți membrii deoarece ar diferi față de principiile unei cooperative adevărate. Capitalul cooperativei putea fi constituit și dintr-un împrumut care se restituia apoi din profitul cooperativei sau din veniturile încasate în urma unor acțiuni culturale cu intrare, organizate de elevi/studenti în acest scop.

Nu era normal să rămână elevi/studenti în afară cooperativei.

Fondurile cooperativei se utilizau numai în scopurile prevăzute în actele constitutive: procurarea rechizitelor pentru ținerea socotelilor, simple, ale cooperativei, cumpărarea rechizitelor și vânzarea acestora elevilor (comerțul de librărie), idem a unor cărți și reviste, susținerea confecționării unor produse de artizanat și vânzarea lor prin cooperativa, înființarea unui chioșc pentru vânzarea revistelor școlare, jucăriilor, colectarea de plante medicinale, sortarea, ambalarea și vânzarea acestora prin chioșcul cooperativei.

Spre exemplu, cooperativele școlare din mediul rural, pe timpul vacanțelor de vară, puteau crește viermi de mătase, animale – iepuri de casă, porumbei, găini, puteau cultiva, îngriji și vinde în comun legume și fructe, culege și valorifica fructe de pădure și ciuperci, etc. Acțiunile erau inovate de elevi/studenti. La fiecare acțiune, elevii/studentii învățau întocmirea unui buget prin care să se determine câștigul, acțiunea devenind astfel, atractivă.

Dacă cooperativa avea câștiguri, o parte din acestea erau îndreptate spre acțiuni social-caritabile destinate elevilor/studentilor nevoiași.

Cooperativa școlară era atractivă numai dacă produsul muncii și priceperii elevilor/studentilor le revenea lor sub o formă sau alta.

Trebuie să reamintim că la începutul secolului trecut, cooperativele școlare au fost inițiate de cooperația franceză, una din cele mai prospere în zilele noastre. De aici s-a răspândit ideea în toate statele europene, implicit în România.

O încercare de relegiferare a cooperației școlare/studentești a avut loc în anul 2013 la inițiativa lăudabilă a unui grup de 25 senatori, însă prin Legea nr. 693/2013, proiectul lor a fost respins de ambele camere ale Parlamentului României.

Ce avem astăzi? Nimic! Deși prin Legea cooperăției nr. 1/2005 se recomandă a se preda noțiuni despre cooperăție în școli, constatăm, cu regret, că în afara școlilor UCECOM, nicăieri nu se predau cunoștințe despre cooperăție, cel puțin facultativ. Lipsesc cu desăvârșire manuale/ghiduri de predare a științelor cooperatiste în învățământul mediu și universitar. De ce școlile cu profil agricol nu au în programe cursuri de cooperăție agricolă? Cum ne formăm viitorii manageri ai cooperative-lor? În noile legi ale învățământului, aflate în dezbatere publică, a propus cineva și introducerea studiului științelor cooperăției?

Notă: Spre exemplu, în anul 1948, numai în județul Teleorman existau 93 de cooperative școlare înființate în tot atâtea școli. Cele mai mari funcționau la Școala din comună Pielea – capital social vărsat în sumă de 128.008 lei și la Școala din comuna Cervența – capital social vărsat 9.970 lei.

De asemeni, putem exemplifica și „*Cooperativa elevilor*” de la Școala de Agricultură Alexandria, înființată în 1940, urmasă a „*Societăți culturale Unirea*”, de la aceeași școală. Dintre acțiunile societății cât și ale cooperativei enumeram: gestionarea biletelor de călătorie CFR cu valoare redusă la 50% pe timpul vacanțelor, acordarea de premii conștând în haine și ghete „*celor lipsiți total de mijloace materiale*”, procurarea de medicamente pentru punctul de prim ajutor al școlii, unelte agricole, cărți, de agricultură, cărți corale, un aparat de radio, tricouri și mingi pentru volei, diverse materiale pentru repararea pistei de popice, plata lăutarilor și tipărirea biletelor și afișelor, excursii școlare și procurarea de aparate necesare dotării sălii de sport.

Veniturile proveneau din cotizațiile membrilor, taxele de înscriere, donații, prestarea unor ore de muncă, valoarea biletelor de intrare la serbările organizate de elevii școlii, din vânzarea confecțiilor și cărților poștale, etc.

După 1950, fondatorii Cooperativei de credit „*Unirea*” din orașul Alexandria au fost cândva membrii ai cooperativei școlare și chiar în conducerea acesteia.

Capitolul VI

Cooperativa agricolă, consultant permanent pentru membrii săi

În condițiile în care domeniul cooperației agricole are unele particularități specifice față de celelalte entități existente în economia de piață, cu atât mai mult membrii cooperatori au nevoie permanentă de consultanță. Oricărui domeniu de consultanță trebuie să-i preceadă cunoașterea acestor particularități esențiale.

Consultanța agricolă devine și mai importantă atâta timp cât, încă, nu există organizată o rețea a învățământului cooperatist și nici programe permanente/obligatorii de instruire/pregătire cooperatistă pentru cadrele de conducere și chiar membrii cooperatori.

Evoluția rapidă a relațiilor economico-sociale impune gospodarilor din fruntea cooperativelor și membrilor acestora o pregătire continuă în toate domeniile conexe activității lor, pregătire ce se dobândește și prin consultanța agricolă.

Lipsa de interes pentru organizarea domeniilor de consultanță și a pregătirii cooperatiste poate duce la încremenirea/stagnarea activității cooperativelor sau chiar la regresul economic al acestora. Astfel, dispare inițiativa pentru promovarea noutăților tehnice care ar conduce la economii de costuri și creșterea randamentelor, pentru introducerea unor schimbări în ciclul de producție, slăbește vigilența față de concurent, etc.

Consultanța agricolă oferită de cooperative membrilor este reglementată generic de principiul cooperatist „*Educare, formare și informare*” statuat de Alianță Cooperatistă Internațională la Congresul din 23 septembrie 1995.

Activitatea de consultanță agricolă se desfășoară în mai multe **direcții**, dintre care amintim:

1. Domeniul tehnologiilor/noutăților agricole specifice obiectului de activitate al membrilor cooperatori și al cooperativei – culturi agricole, mecanizare, animale, procesare, servicii, etc.

2. Domeniul atragerii fondurilor europene nerambursabile pentru investiții – oportunități, modalități cofinanțare, tehnici de execuție etc.

3. Domeniul Juridic – cunoașterea, aplicarea și respectarea unitară a principiilor cooperatiste, respectarea regulamentelor interne, probleme statutare, relațiile furnizor-client-furnizor, etc.

4. Domeniul gestionarii corecte și din punct de vedere fiscal a activității exploatațiilor agricole ale membrilor cooperativei – gestionarea activității grupului de producători, funcțional în cadrul cooperativei, gestionarea facilităților fiscale de care beneficiază membri, etc.

5. Domeniul pregătirii cooperatiste permanente a persoanelor alese pentru conducerea cooperativei dar mai ales a membrilor cooperatori

6. Domeniul evoluției pieței produselor oferite la vânzare de către membrii cooperatori precum și al imputurilor, cu pondere, necesare acestora

7. Domeniul digitalizării unor activități/procese economice din cadrul exploatațiilor membrilor

8. Domeniul respectării normelor de protecția mediului

9. Domeniul evoluției/tendinței agriculturii mondiale, iar în acest context, al cooperației agricole

Din cele prezentate mai sus, prin consultanța oferită de cooperativă, nu se înțelege numai cea referitoare la accesarea fondurilor europene pentru investiții.

Dintre **mijloacele** prin care pot fi propagate informațiile către membrii, amintim:

1. Comunicări în cadrul unor întruniri la sediul cooperativei

2. Prin mijloace electronice de comunicare

3. Întâlniri la sediile membrilor cooperatori interesați ori ale firmelor de consultanță

4. Presa internă editată de sistemul cooperatist și alte publicații cu profil agricol, etc.

Fundamentarea unor teme poate avea ca sursa datele informative furnizate și centralizate, istoric, de la membri și cooperative (vezi capitolul V)

Cine acordă consultanță?

1. Persoane din structura cooperativei, bine instruite
2. Specialiști, în domeniu, contractați/invitați de cooperativa agricolă
3. Lectori profesioniști contractați/invitați de cooperativă

Aceștia, pe lângă cunoștințele strict profesionale trebuie să cunoască bine și particularitățile specifice cooperăției agricole.

Consultanța agricolă trebuie să fie permanentă, continuă și atractivă. Problematika abordată să fie așteptată/solicitată/necesară membrilor cooperatori, iar în final să se concretizeze în dezvoltarea/evoluția pozitivă a activității exploatațiilor agricole ale acestora.

Capitolul VII

Necesitatea unui buletin informativ al cooperativelor agricole

Motto: „*Cooperativa trebuie să progreseze,
să nu rămână încremenită într-un stadiu de activitate*”

Dintotdeauna cei care conduc o activitate economică, socială ori de altă natură, se sprijină nemijlocit pe informații din domeniul respectiv și adiacent, obținute în amonte și aval.

Fără o informație reală, bazată pe documente, colectata ritmic, permanent, interpretată sincer, sistematizată logic etc. nu se pot lua decizii optime în domeniul respectiv. Cu cât este mai bine organizat întregul flux informativ cu atât mai bine sunt avizați decidenții iar hotărârile lor vor fi mai eficiente și utile.

Dacă ar fi să ne raportăm la sistemul cooperației agricole românești actuale, care ar fi acel flux informațional necesar? Ce se întâmplă în prezent cu informațiile despre cooperative – organizatorice, economice, relații intercooperatiste interne și internaționale etc.? Cine le sintetizează și interpretează?

Faptul că în anul 2020 cooperativele agricole, care au raportat date bilanțiere la ANAF, au realizat o cifră de afaceri totală de peste 1,5 miliarde lei și au înființat 1100 locuri de muncă, merită să ne aplecăm atenția și în structura acestora și să ne întrebăm firesc dacă se putea și mai mult. Cum pot fi ajutate în viitor aceste structuri producătoare de plus valoare și net contributive la rebalansarea balanței externe de plăți în domeniul alimentară, fără a le cunoaște în amănunt nevoile funcționale și de perspectivă? Dacă nu ai informații nici strategii viabile nu construiești!

În prezent, în afară cifrelor bilanțiere nu avem date exhaustive despre viață și activitatea cooperativelor, o sistematizare a lor pe ramuri de activitate (coduri CAEN) este imposibilă întrucât codurile declarate oficial nu coincid cu activitățile principale desfășurate în mod real, nu

există un sistem structurat, oficializat al informațiilor despre producția preluată de la membri, valorificată prin/către cooperative sau vândută în comun în aval, nu există o informație clară a mișcării/fluctuației, membrilor cooperatori și cauzele acestora, nu există o „tribună” care să propage exemplele bune din sistem, etc. Cu ce argumente venim în fața statului să fundamentăm/justificăm solicitarea anumitor facilități?

Tuturor acestora li se suprapune lipsa acută de formare/educare cooperatistă. Deși este prevăzută în legea nr. 1/2005 a cooperației, predarea în școli a noțiunilor despre cooperație, nu s-a întreprins nimic până în prezent. Cum a reușit să se impună, cu justețe, „*educația financiară și juridică*” în clasele primare iar „*noțiunile despre cooperația agricolă*” nu se pot preda nici în liceele și facultățile cu profil agricol? Cine să conducă cele peste 4.000 de cooperative agricole? Continuând așa, nu cumva riscăm să compromitem definitiv ideea despre cooperație și să irosim, în zadar, puținii bani ai membrilor?

Cu doi ani în urmă, împreună cu UNCSV, am propus Ministerului Finanțelor ca în *Situațiile informative* ale bilanțurilor contabile să se introducă câțiva indicatori specifici cooperativelor agricole, esențiali în desprinderea unor concluzii și a tendințelor sistemului. Potrivit documentelor existente în arhivele noastre, am fost refuzați complet!

Se pune întrebarea, cum putem răspunde cerinței de a fi informați despre evoluția cooperativelor agricole? Simplu, constituindu-ne propria rețea de culegere a unor indicatori.

Pentru a realiza acest ideal este nevoie ca, mai întâi toate, cooperativele funcționale să adere la câte o uniune de ramură specifică activităților lor de bază. În cadrul acestora se poate organiza și câte un compartiment care să culegă informațiile de la cooperativele membre, să le centralizeze, sistematizeze, interpreteze și prezinte conducerii uniunii respective, iar acestea, instituțiilor decidente ale statului, precum și Federației Cooperativelor Agricole din România.

Sistemul informativ specific cooperației agricole poate fi organizat/structurat astfel:

- a) Sistem informativ de nivel I
- b) Sistem informativ de nivel II
- c) Sistem informativ de nivel III

Fiecare sistem va emite, în sinteza sau detaliat, un **Buletin informativ** periodic, care va fi public. Frecvența apariției acestuia se stabilește la fiecare nivel.

În concluzie, pentru cunoașterea tendințelor sistemului cooperăției agricole, avem nevoie de sistematizarea/coordonarea și sincronizarea tuturor informațiilor specifice domeniului.

Transmiterea informațiilor se poate organiza atât în sistem olograf cât și electronic.

1. Sistemul informativ de nivelul I

Sistemul informativ de nivelul I cuprinde sfera informațiilor furnizate de membrii cooperatori către cooperativele de gradul I și II la care sunt membrii – fondatori, acționari sau asociați.

Este foarte important ca prin Hotărâre a adunării generale să se instituie obligația tuturor membrilor de a furniza cooperativei informațiile tehnice și economice prevăzute în grilele de raportare acceptate în comun și detaliate în *Regulamentul relațiilor dintre cooperativa și membrii cooperatori*.

Cunoașterea activităților membrilor cooperatori de către cooperativa la care s-au asociat, a volumelor de produse și tendințelor de evoluție a acestora, fundamentează/optimizează deciziile și acțiunile viitoare ale cooperativei în interesul membrilor. Dintre avantajele sistemului informativ de nivelul I amintim:

- creșterea gradului de omogenizare/standardizare a tehnologiilor care se aplică în exploatațiile membrilor;
- trasabilitatea produselor este mai ușor de urmărit și respectat;
- fundamentarea, pe date cât mai reale, a caietelor de sarcini elaborate de cooperativă pentru licitațiile privind aprovizionarea cu inputurile necesare membrilor cât și a vânzării produselor acestora;
- indicatorii proiectelor de investiții comune, inițiate de cooperativă, se bazează pe date/volume cât mai reale;
- în relațiile cu terții, cooperativa se bazează pe datele istorice centralizate de la membrii, motivându-și real ofertele;
- crește gradul de încredere în cooperativă, acțiunile reciproce sunt transparente iar solidaritatea dintre membrii devine stabilă.

Structura informațiilor de nivelul I este specifică fiecărui tip de cooperativă – cultură mare, zootehnie, horticultură (vie, legume, pomi),

prestări servicii, activități de prelucrare, etc. În vederea posibilității de centralizare, acestea se proiectează unitar/pe ramură.

Este recomandabil ca fiecare raportare să fie însoțită de câte un scurt **Raport** prin care să se justifice/explice cauzele și tendințele unor indicatori ai perioadei respective precum și unele sugestii.

Se înțelege că fiecărui tip de cooperativă îi corespunde o anumită structură de indicatori, standardizată pentru toate cooperativele asociate la o Uniune de ramură și adaptată specificului fluxurilor de producție și scopului utilizării lor.

Informații cu frecvență anuală

După aprobarea bilanțului contabil anual/închiderea anului fiscal precedent, fiecare membru cooperativ, transmite la cooperativă din care face parte, următoarele informații:

Date generale

mii lei

1. Cifra de afaceri = ...
2. Venituri totale = ...
3. Cheltuieli totale = ...
4. Profit = ...
5. Pierdere = ...
6. Nr. salariați = ...
7. Suprafață, nr. animale, stupi, etc. = ...
8. Teren la irigat/ha

Pentru membrii cooperatori persoane fizice neautorizate sau gospodării țărănești care nu au obligația ținerii contabilității activităților lor, se vor adapta anumiți indicatori de transmis.

Suprafețe și producții

Suprafețele trebuie să corespundă cu cele declarate la APIA iar producțiile cu cele raportate și altor organisme.

Exemplu:

Nr. crt.	Cultura	Ha	Prod. totală to	Din care vândută prin/către coop. to	%
1.	Grâu	1.000	5.100	4.600	90,2
2.	Orz	200	1.160	1.160	100,0
3.	Rapiță	400	1.540	840	54,5
	Total	1.600	7.800	6.600	84,62

Cantitățile livrate/vândute prin/către cooperativă trebuie să corespundă și cu evidențele cooperativei.

Culturile irigate și producțiile respective pot fi urmărite/raportate separat.

Capacități de stocare

Nr. crt.	Tipul	Capacitate (to)
1.	Silozuri	...
2.	Magazii	...
3.	Șoproane/pătule	...
	Total	

Cunoașterea de către cooperativă a capacităților de depozitare existente în exploatațiile membrilor optimizează decizia vânzării sau nu a întregii producții în timpul recoltării, când prețul este mai mic.

Informații cu frecvență sezonieră

Acest tip de informații este caracteristic fiecărei campanii agricole sau etape din an.

Necesarul de inputuri

În conformitate cu *Regulamentul relațiilor dintre cooperativă și membrii cooperatori*, în care sunt detaliate regulile aprovizionării cu inputurile necesare membrilor cooperatori, pe campanii agricole, aceștia au obligația să transmită la cooperativă **Chestionarul/Comanda**, propus în forma care urmează:

=====					
Nr. crt.	Cultura/produsul	ha	Doza/ha	Cantitatea comandată	Obs.
=====					
1.	GRÂU + ORZ	550	x	x	x
	– Mustang		0,5 l	...	
	– Prim star		10 gr	...	
	– Orius		0,5 l	...	
	– Fastac 10 CE		0,100 l	...	
	etc.				
2.	RAPIȚĂ	200	x	x	x
	– Lamdex 5 CE		0,200 l	...	
	– Fâstâc		0,200 l	...	
	– Mospilan		0,15 l	...	
	etc.				
3.	FLOAREA SOARELUI	120	x	x	x
	<i>a) sămânță</i>				
	– PR 64A83		58.000 B	...	
	– PR 64E83		58.000 B	...	
	<i>b) erbicide</i>				
	– Acetoclor		2,0 l	...	
	– Expres 50 SG		30,0 gr	...	
	etc.				
4.	PORUMB	80	x	x	x
	<i>a) sămânță</i>				
	– ...				
	– ...				
	<i>b) erbicide</i>				
	– ...				
	– ...				
	etc.				
5.	ÎNGRĂȘĂMINTE FOLIARE				
	– ...				
	– ...				
	etc.				
6.	MOTORINĂ = ... l/tona				
7.	APĂ PENTRU IRIGAT		...		
	etc.				

Chestionarul/Comanda trebuie să se încheie cu angajamentul cooperatorului de a respecta prețul și celelalte condiții de livrare/aprovizionare adjudecate în ședințele de licitație organizate de cooperativă.

În urma centralizării acestor informații se vor constitui loturile necesare aprovizionării. Aceleași informații constituie argumentul fundamentării de către cooperativă a caietului de sarcini și al organizării licitațiilor cu ofertanții.

Evaluări și oferte

Spre sfârșitul ciclului de producție al culturilor, membrii cooperatori procedează la evaluarea/estimarea cantităților posibil a fi recoltate. Funcție de acest rezultat proiectează balanța produselor sezonului, raportând datele și la cooperativă.

EVALUARE/OFERTĂ

pentru cultura de *Rapiță* recolta anului ...

Nr. crt.	Soiul	ha	Sola	Prod.	Din care	Din care valf.
				totală	marfa	prin/către coop.
				to	to	to
1	...			380	380	300
2	...					
3	...					
4	...					
5	...					
	etc.					
	Total	...	x	880	880	670

Cantitatea înscrisă în ultima coloană este disponibilă pentru valorificare prin/către cooperativă și echivalează cu o ofertă provizorie/orientativă.

Evaluarea/oferta trebuie să se încheie cu angajamentul membrului cooperator de a respecta condițiile impuse în urma adjudecării licitațiilor precum și a prevederilor *Regulamentului relațiilor dintre cooperativă și membrii cooperatori*.

Pe timpul recoltării, funcție de evoluția vremii și a producțiilor obținute real, oferta se poate actualiza, devenind cât mai certă.

Ca urmare a centralizării acestor evaluări/oferte, la nivelul cooperativei, se constituie loturile posibil a fi oferite vânzării prin/către cooperativă. Tot pe baza acestor date se redactează caietele de sarcini și se organizează licitațiile cu terții solicitanți.

Fiecare cooperativă, funcție de nevoile informative proprii/specifice, elaborează și alți indicatori decât cei exemplificați mai sus.

2. Sistemul informativ de nivelul II

Sistemul informativ de nivelul II cuprinde sfera informațiilor transmise de cooperativele de gradul I și II către Uniunile de ramură și cooperativele de gradul III, la care sunt afiliate.

A) Informațiile transmise Uniunilor de ramură

În vederea fundamentării strategiilor de ramură, a optimizării costurilor în corelație cu veniturile, a dezvoltării și perfecționării relațiilor economice intercooperatiste interne și internaționale, Uniunea de ramură are nevoie de cât mai multe și reale informații despre activitatea cooperativelor afiliate.

Orice categorie de informații transmise de cooperative trebuie însoțite de câte un scurt *Raport* de interpretare a indicatorilor prezentați, cauzele evoluției lor în perioada respectivă, tendințele viitoare și ce măsuri se impun a fi luate de către factorii decidenți.

a) Informații cu frecvență anuală

Acest tip de informații se transmit de fiecare cooperativă Uniunilor de ramură la care sunt afiliate. Termenul de raportare să nu fie mai mare de 30 aprilie a.c. pentru anul precedent.

Date generale

1. Denumirea coop.
2. Sediul social
3. CUI / C
4. Activitatea predominantă a cooperativei/membrilor cooperatori
.....

		31.XII a.p.	31.XII a.r.
1. Număr membrii total			
– d. care: – <i>fondatori</i>			
– p. juridice			
– p. fizice			
– <i>acționari</i>			
– p. juridice			
– p. fizice			
– <i>asociați</i>			
– p. juridice			
– p. fizice			
2. Capital social – subscris (mii lei)			
– vărsat (mii lei)			
3. Cifră de afaceri	mii		
– d. care aferenta			
nonmembrilor (... %)	mii		
4. Venituri totale	mii		
– d. care din activități			
de export	– mii lei		
	– mii euro		
– activități industriale	mii		
– schimburi intercooperatiste	mii		
5. Cheltuieli totale	mii		
6. Profit	mii		
7. Impozit scutit la plata	mii		
8. Dividende distribuite membrilor	mii		
9. Pierderi	mii		
10. Număr salariați			
11. Cooperativa este și Grup de			
Producători	DA/NU		
– anul de aplicație (de la 1 la 5)		x	
– bonificația pentru anul			
de raportare mii		x	

Nota: a.p. = anul precedent; a.r. = anul de raportare

Suprafețe și producții realizate

Datele raportate sintetizează informațiile primite de la membrii cooperativei referitoare la suprafețele cultivate în anul precedent, producțiile totale și producțiile valorificate prin/către cooperativă.

Nr. crt.	Cultura	Ha	Producția totală* to	Din care valorificată prin/către cooperativă to	%
1.	Orz	2400	12240	10400	84,96
2.	Rapiță	3100	12710	12710	100,00
3.	Grâu	5500	29700	21000	70,70
4.	Porumb	600	4500	2300	28,88
5.	Floarea soarelui	4300	17520	17520	100,00
	Total	16400	76670	62930	82,20

* Se înscrie cantitatea rămasă pentru valorificare

Culturile irigate și producțiile aferente pot fi urmărite separat.

Din situația prezentată mai sus reiese că în anul trecut, membrii cooperativei raportoare au cultivat 16.400 ha, au recoltat 76.670 tone produse din care au valorificat prin cooperativă cantitatea de 62.930 tone adică 82,20%, reprezentând o proporție foarte bună ținând seama că o parte din grâu și porumb a fost distribuită ca drepturi de arendă în natură, reținută pentru sămânță sau a fost consumată în zootehnia proprie.

Producția industrială

Structura indicatorilor referitori la producția industrială diferă funcție de tipul activității de prelucrare – prelucrarea legumelor, fructelor, strugurilor, morărit și panificație, prelucrarea și ambalarea produselor apicole, cărnii, etc. Aceștia se stabilesc prin hotărâri ale uniunilor de ramură respective, devenind obligatorii pentru toți raportorii.

Exemplu orientativ din industria prelucrării legumelor:

	De la membrii	Din prod. coop	De la nonmembri
1. Prod. fizică procesată – to			
– tomate			
– ardeiuri			
– vinete			
– varză, etc.			
2. Produse realizate – to		31.XII a.p.	31.XII a.r.
– pastă tomate			
– zacuscă			
– conserve			
(cu detalii), etc.			
3. Valoarea producției industriale	mii lei		
4. Cifra de afaceri aferentă producției industriale	mii lei		
– d. care aferentă operațiunilor de export	mii lei		
	mii euro		
	Total		Din care contractate
5. Stocuri la sfârșitul anului – to			
– pastă tomate			
– zacuscă			
– conserve			
(cu detalii), etc.			
6. Numărul mediu de salariați care au lucrat în activitatea de industrie			
etc.			
7. Capacitatea anuală de producție			
– proiectată	(u. M...)		
– folosită	%		

Capacități de stocare

Nr. crt.	Tipul	Total (to)	din care existente la:	
			membrii (to)	cooperativă (to)
1.	Silozuri	50.000	40.000	10.000
2.	Magazii	35.000	35.000	—
3.	Șoproane/pătule	5.000	—	5.000
4.	Depozite m. prime	...	...	...
5.	Depozite prod. finite	...	...	...
	etc.			
	Total	90.000	75.000	15.000

Volumul de stocare, corelat cu volumul produselor de recoltat, optimizează deciziile de a vinde sau nu și cât, în timpul recoltării.

Este bine de știut/informat cât din stocuri sunt contractate.

Investiții comune

Prin investiții comune se înțeleg acele investiții/capacități de producție începute și aflate în curs de execuție, proprietatea cooperativei, finanțate din fonduri proprii, împrumutate sau nerambursabile.

Obiective în curs de execuție

– mii lei –

Nr. crt.	Obiectivul	Valoare			Din fonduri:		
		total	în a.r	prop.	împr.	neramb. ner.	cof.
1.	Siloz 5.000 to	120	45	60	60	—	—
2.	Tractor 190 CP	250	250	—	—	225	25
3.	... etc.						
	Total						

Nota: a.r = anul de raportare; prop. = proprii; împr. = împrumuturi; ner. = nerambursabile; cof. = cofinanțare

Investiții comune puse în funcțiune/recepționate de cooperativă în anul de raportare

– mii lei –

Nr. crt.	Obiectivul	Valoare de inventar recepționată
1.	Combina...	7000
2.	... etc.	
Total		

b) Informații cu frecvență sezonieră

Informațiile sezoniere sunt acele informații referitoare la o campanie agricolă/etapă din an. Acești indicatori mai pot fi numiți operativi/de campanie/sezonieri. Se structurează de fiecare uniune funcție de specificul activităților desfășurate de cooperativele asociate precum și de necesitatea uniunii de a cunoaște evoluția și tendințele unor fenomene.

B) Informații transmise cooperativei de gradul III

Raportările către cooperativa de gradul III au scopul constituirii, la nivelul acesteia, a unui portofoliu de comenzi pentru inputuri necesare cooperativelor de gradul I și II precum și membrilor acestora. De asemenea, se constituie fondul de produse pe care cooperativa de gradul III le poate oferi la vânzare, intern sau extern, în numele cooperativelor asociate.

Necesarul de inputuri pentru producție

Necesarul inputurilor de aprovizionat, pentru cooperativă și membrii săi, rezultă din centralizarea **Chestionarelor/comandă** depuse de membrii și necesarul propriu al cooperativei, dacă desfășoară activități de producție. Cooperativa, fiind membră a unei cooperative de gradul III va transmite/raporta/comanda acesteia cantitățile de aprovizionat.

Pentru raportare se folosesc aceiași indicatori prezentați schematic în **Chestionarul/comandă** folosit de membrii către cooperativă.

Centralizarea Chestionarelor/comandă la nivelul cooperativei de gradul III va servi la fundamentarea contractelor de aprovizionare pe care aceasta le va încheia cu furnizorii specializați ai inputurilor. De aceea, Chestionarele/comandă transmise de cooperativele de gradul I și II trebuie să fie bine fundamentate, iar ca orice comandă, însoțite și respectate. Să nu fie subestimate și nici supraevaluate întrucât ar produce unele sincope în aprovizionare sau ar crea stocuri fără mișcare normală.

Necesarul de inputuri pentru investiții

În afară aprovizionării cooperativelor asociate cu inputuri necesare producției, cooperativele de gradul III pot face aprovizionarea acestora și cu mașini, utilaje, mijloace de transport, etc. în general cu mijloace de natura imobilizărilor corporale. Avantajul operațiunii constă în faptul că prin cooperativa de gradul III se poate face aprovizionarea direct de la fabricanți, ocolind intermediarii.

Necesarul acestor bunuri rezultă din centralizarea Chestionarelor/comandă ale membrilor și nevoile proprii ale cooperativei. Acestea trebuie depuse în anul curent pentru anul următor sau conform cerințelor furnizorilor. Esențial este ca odată cu lansarea comenzilor solicitanții să aibă finanțările asigurate.

În Chestionarul/comandă se nominalizează obiectele de procurat, pe tipuri, capacități, etc. precum și termenul de primire.

Oferte pentru vânzare produse

Dacă cooperativa de gradul I sau II hotărăște că produsele obținute de membrii, destinate vânzării prin/către cooperativă, să se vândă prin cooperativa de gradul III, oferta de vânzare trebuie înaintată acesteia.

Datele centralizate la nivelul cooperativei de gradul I și II, din **Evaluările/oferte** depuse de membri, se raportează la cooperativa de gradul III. Astfel, cantitățile hotărâte de membri cooperatori a fi valorificate prin/către cooperativă, vor ajunge să formeze portofoliul de oferte al cooperativei de gradul III.

Modelul indicatorilor sunt identici cu cei transmiși de membri la cooperativă. Frecvența de transmitere coincide cu data evaluării/aprecierii recoltei și întocmiri balanței produsului evaluat.

Dacă cooperativa de gradul III încheie contracte de livrare cu un an înainte, solicită cooperativelor-membrilor cooperatori oferte anticipate/estimate. Încheierea contractelor fără ofertele cooperativelor afiliate ar constitui o eroare gravă de management al cooperativei de gradul III.

C) Informații transmise de cooperativa de gradul III la Uniunea de ramură

Cooperativa de gradul III transmite informații anuale și sezoniere conducerii Uniunii de ramură din domeniul său. Firește, uniunile de ramură vor structura și alți indicatori funcție de specific.

a) Informații cu frecvență anuală

După aprobarea bilanțului contabil anual al cooperativei, a situațiilor financiare și a raportului de activitate al consiliului de administrație, cooperativa va transmite Uniunii de ramură pe lângă care funcționează, următoarele informații minime:

Date generale

		31.XII a.p.	31.XII a.r.
1. Nr. cooperative asociate			
– de gradul I			
– de gradul II			
2. Capital social total	mii		
– subscris	mii		
– vărsat	mii		
3. Stocuri total	mii		
– produse	mii		
– mărfuri	mii		
– din care utilaje	mii		
4. Cifra de afaceri	mii		
– d. care aferenta			
operațiunilor de export	mii lei		
	mii euro		
– aferenta activităților			
industriale	mii		
5. Venituri totale	mii		
6. Cheltuieli totale	mii		
7. Profit	mii		
– din care scutit la plată	mii		
8. Pierderi	mii		
9. Nr. salariați	nr.		

Date financiare

1. Datorii de plată	mii		
– către bănci	mii		
2. Creanțe de încasat	mii		
– cu vechime mai			
mare de un an	mii		

3. Disponibil în bănci	mii		
– d. care în valută/echivalent			
mii euro			
4. Împrumuturi total/sold	mii		
– pentru investiții	mii		
– pentru activitatea curentă	mii		
5. Împrumuturi/aporturi			
sold de la membrii	mii		

Capacități de lucru

Nr.	Specificație		31.XII a.p.	31.XII a.r.
1.	Depozite diverse bunuri	m.p.		
2.	Silozuri	to		
3.	Magazii produse agricole	to		
4.	Mijloace transport (toate tipurile)	nr.		
	– capacitate totală...	to		
	... etc.			

Cunoașterea capacităților de lucru fundamentează politica de investiții proprii ale cooperativei de gradul III.

Dacă cooperativa de gradul III are capacități de prelucrare proprii, uniunea de ramură adaptează anumiți indicatori de raportare specifici acestora.

Produse agricole valorificate

Informațiile se referă la produsele agricole oferite/vândute de cooperativele de gradul I și II cooperativei de gradul III.

Nr. crt.	Produsul	Oferta to	Efectiv to	Stoc to. 31.XII a.r.
1.	Grâu	50.000	35.000	-
2.	Orz	5.000	5.000	-
3.	Rapiță	80.000	80.000	-
4.	Floarea soarelui	40.000	32.000	7.000
5.	Porumb	21.000	20.000	5.000
	etc.			
	Total			

Cantitatea ofertată este cea transmisă/propusă de cooperativa de gradul I și II să se vândă prin/către cooperativa de gradul III. Cantitatea efectivă este cantitatea livrată cu facturi de către cooperativa de gradul I și II cooperativei de gradul III. Stocul la 31 decembrie anul de raportare este cantitatea rămasă nevândută din cea efectiv primită.

b) Informații cu frecvență sezonieră

Tipul acestor informații este stabilit de uniunea de ramură. Spre exemplu, unul dintre indicatorii sezonieri care se pot urmări de uniune este cel al achizițiilor de produse de la cooperativele asociate și vândute de cooperativa de gradul III. Aceste raportări se fac pentru fiecare produs în parte, pe măsură recoltării și apariției în piață. Alți indicatori se pot referi la mersul/stadiul unor investiții ce se execută în cadrul cooperativei de gradul III, etc.

3. Sistemul informativ de nivelul III

Sistemul informativ de nivelul III cuprinde sfera informațiilor transmise de Uniunile de ramură Federației Cooperativelor Agricole din România și altor instituții.

În această zonă, din punct de vedere al volumului, informațiile furnizate de membrii cooperatori și cooperative ajung să fie mai condensate iar prezentarea lor necesită o sistematizare suplă. Fiecare indicator va trebui să fie reprezentativ și însoțit de explicații/sușineri.

Grupajul informative/buletinul alcătuit de Federație, poate ajunge la Parlament, Guvern, Ministerul Agriculturii, Ministerul Finanțelor, Academia Agricolă, INS, AFIR, bănci, institute de cercetare, instituții de învățământ agricol, etc. În baza informațiilor furnizate de Federație se pot ajusta politicile agrare interne.

Nu în ultimul rând, informațiile respective pot și trebuie să fundamenteze cerințele naționale ale sistemului formulate/depuse în cadrul COPA-COGECA.

Cunoașterea de către beneficiarii amintiți mai sus a activităților economico sociale desfășurate de cooperativele agricole, a gradului de implicare a acestora în viața economică a țării, a eforturilor de a adăuga valoare produselor și serviciilor agricole precum și a aportului concret adus la rebalansarea balanței externe, trebuie să devină preocupare națională cu caracter permanent deoarece constituie bază reală a elaborării unor politici agricole viitoare durabile.

Informațiile respective trebuie sistematizate conform specificului activităților membrilor cooperatori și al cooperativelor raportoare. Exemplificam o posibilă grupare a acestora, astfel:

1. Cooperative cultivatoare de cereale și plante tehnice: producții, procesare, valorificare/comerț, etc.

2. Cooperative cultivatoare de pepeni și legume: producții, colectare, sortare, ambalare, procesare, valorificare.

3. Cooperative cultivatoare de pomi, cătină și alți arbuști fructiferi: producții, colectare, sortare, ambalare, prelucrare, valorificare, etc.

4. Cooperative viticole: producții, colectare, procesare, valorificare.

5. Cooperative producătoare de cartofi și alte rădăcinoase: producții, sortare/selectare, ambalare, depozitare, valorificare.

6. Cooperative crescătoare de bovine: producții, colectare, procesare, reproducții, valorificare.

7. Cooperative crescătoare de păsări pentru reproducție, carne și ouă: producții, colectare, procesare/ambalare, reproducție, valorificare, integrare.

8. Cooperative crescătoare de porcine: matca/reproducție, producții, colectare, procesare, valorificare.

9. Cooperative crescătoare de ovine și caprine: producții, colectare, procesare, reproducție, valorificare.

10. Cooperative pescărești: producții, colectare, valorificare.

11. Cooperative apicole: baza materială, producții, colectare, procesare, valorificare.

12. Cooperative prestatoare de servicii: lucrări agricole, transporturi, reparații utilaje agricole, depozități, construcții, montaje, etc.

13. Cooperative prestatoare de servicii în domeniul turismului și gastronomiei, etc.

Pe măsura dezvoltării mișcării cooperatiste în agricultura românească și a dispersiei pe întreg teritoriul țării, sistemul raportărilor propuse poate constitui bazele viitoare ale statisticii oficiale a activității cooperativelor agricole și cu atât mai mult fondul de documentare în stabilirea direcțiilor viitoare. Astfel, apare necesitatea obiectivă a schimburilor comerciale intercooperatiste avantajoase, a coordonării, îndrumării, sprijinirii și reprezentării permanente a acestora.

Capitolul VIII

A P E L

pentru consolidarea Uniunii de Ramură a cooperativelor agricole din sectorul horticola – *HORTINTEGRA*

Ce este o Uniune de Ramură a Cooperativelor Agricole?

Uniunea este o asociație, cu caracter nonprofit și apolitic, care asociază/afiliază, fără discriminare, cooperative dintr-un domeniu comun/specific de activitate agricolă. Înființarea și funcționarea sa este reglementată prin Legea cooperăției agricole nr. 566/2004R.

Până în prezent, funcționează două uniuni de ramură, deși sunt înființate 4.

Prima, este Uniunea de Ramură a Cooperativelor Agricole din Sectorul Vegetal (culturi de câmp/cereale) care a împlinit peste 5 de existență. La început au fost puțini iar acum numără peste 50 de membri din toate zonele țării. Împreună au realizat o sumedenie de acțiuni în folosul membrilor lor, dar și al celor din alte sectoare.

Cea de-a doua este Uniunea de Ramură a Cooperativelor din Sectorul Creșterii Bovinelor – BOVICOOP, care numai în 2 ani a ajuns la peste 20 membri.

Ambele au sediile în București, sunt încadrate cu personal, participă frecvent la lucrările Grupului de dialog social înființat la MADR, participă la lucrările COPA-COGECA de pe lângă Comisia Europeană, organizează schimburi de experiență la cooperative din Europa etc.

Au mai fost înființate Uniunea Apicolă și Horticola.

Uniunea Apicolă este în stare de conservare, iar Uniunea Horticola în etapa de consolidare, crescând de la 5 la peste 12 cooperative membre.

În 2024 se are în vedere operaționalizarea activității din sectorul apicol și înființarea Uniunii pentru ovine și caprine.

Începutul a fost făcut! Numai că, pentru a structura afilierea cooperativelor existente în țară pe ramuri de activitate, ne mai trebuie înființate cel puțin încă 10 uniuni de ramură. După aceea se poate vorbi că sectorul cooperăției agricole românești este integrat și bine reprezentat.

Nu uitați că „*singurătatea este grea*”! S-au depus eforturi uriașe pentru înființarea cooperativelor actuale (vorbit de cele funcționale) și ar fi păcat să ne oprim aici, plutind în nesiguranță și dezbinare, izolați și neorientați... pentru că noi pierdem!

Știm că orice început trebuie să fie marcat de curaj, seriozitate și dăruire personală dezinteresată. Cineva trebuie să-și asume pionieratul și să găsească răspuns la întrebarea, mereu, obsedantă: **„alții cum au reușit”?**

Nu vă speriați, pentru început nu este nevoie de mari specialiști ci de buni organizatori, cunoscători ai sistemului și înțelegători ai problemelor membrilor.

Este bine de știut că peste tot în lume cooperativele agricole nu sunt izolate ci afiliate în uniuni, asociații, federații, etc. care le reprezintă interesele, derivând de aici succesul de care se bucură acum.

Afilierea la o uniune/organizație reprezentativă ar trebui să fie primul gând sau prima aspirație a unei cooperative nou înființate!

Ce poate face Uniunea pentru membrii săi?

1. Participă la dezbaterile din cadrul Grupului de Dialog Social, al MADR și la reglementarea corectă a politicilor agrare din domeniul horticulturii.

2. Face propuneri de îmbunătățire a legislației agricole din domeniu și al cooperăției agricole în special.

3. Organizează evidența cooperativelor din domeniul horticulturii – producere, procesare, comercializare specifică. Centralizează date și informații de la acestea în vederea formulării unor cerințe.

4. Informează membrii cu noutățile fiscale și sprijină efortul acestora în obținerea facilităților fiscale. Orientează cooperativele membre în aplicarea unitară a normelor contabilității și a celor fiscale specifice horticulturii cooperatiste.

5. Propune AFIR/MADR simplificarea și accesul prioritar al cooperativelor din sectorul horticola la fonduri europene pentru investiții în domeniul depozitării, procesării și valorificării legumelor.

6. Militează, documentat/justificat, pentru creșterea subvențiilor la culturile horticoale.

7. Organizează întâlniri/simpozioane tematice care să promoveze introducerea unor tehnologii unitare de cultură avansate, digitalizarea, etc. în fermele membrilor cooperatori în scopul reducerii costurilor de producție și creșterii eficienței vânzărilor.

8. Îndrumă cooperativele afiliate cum să organizeze și să respecte trasabilitatea produselor, promovează mărcile și brandurile și contribuie la conservarea acestora.

9. Organizează asocierea cooperativelor în vederea asigurării permanente cu anumite produse a marilor lanțuri de magazine – cantitate/loturi, calitate, preț, etc. sincronizat cu cerințele acestora. Participă la negocierea contractelor care se încheie în acest scop.

10. Contactează beneficiari externi pentru exportul legumelor și organizează cooperativele pentru constituirea loturilor respective.

11. Participă, împreună cu cooperativele afiliate, la expoziții interne și externe, târguri și manifestări agricole, unde se expun și se promovează produse ale sectorului.

12. Inițiază și sprijină înființarea cooperativelor de gradul III pentru aprovizionarea comună cu inputuri mai ieftine și garantate calitativ precum și a valorificării/prelucrării produselor de origine horticola.

13. Organizează, pe baza informațiilor primite de la cooperativele afiliate, cooperarea dintre acestea. Inițiază/sugerează schimburi comerciale între acestea, fluxuri de aprovizionare a instalațiilor de prelucrare existente în cadrul sistemului.

14. Organizează de întâlniri profesionale, schimburi de experiență și vizite la cooperative de succes din țară și Uniunea Europeană.

15. Organizează cursuri de pregătire cooperatistă a cadrelor din conducerea cooperativelor afiliate. Scopul acestora fiind acela de a învăța cum se gestionează mai bine și corect patrimoniile cooperativelor și cum trebuie respectate principiile și democrația cooperatistă.

Capitolul IX

Cum poate fi periclitată democrația cooperatistă

În curând se vor împlini douăzeci de ani de la apariția Legii cooperăției agricole nr. 566/2004 care reglementează înființarea și funcționarea cooperativelor agricole. În acest timp, mai pregnant în ultimii opt-zece ani, s-au constituit o sumedenie de cooperative agricole, predominant în sectorul culturilor de câmp și al creșterii animalelor.

Funcționarea corectă a sectorului cooperăției agricole presupune stăpânirea profundă a Legii nr. 566/2004, elaborarea, cunoașterea și respectarea regulamentelor proprii specifice precum și a principiilor care guvernează relațiile dintre cooperativă și membrii săi. Într-un cuvânt, persoanele alese la conducerea administrativă și economică a cooperativei cât și membrii, trebuie să respecte democrația/regulile cooperatiste, să gestioneze cât mai transparent și cu responsabilitate patrimoniile acestora, să fie oneste și responsabile cu sine și față de membri cooperatori.

Oricât de bine ar fi elaborate actele normative și regulamentele de funcționare, democrația cooperatistă poate fi periclitată/afectată din varii motive, iar efectele negative nu vor întârzia să apară – atragerea răspunderii materiale/penale a persoanelor vinovate, scăderea încrederii sistemului bancar și a clienților/furnizorilor în relațiile cu cooperativa, pierderi materiale suferite de cooperativă și membrii sau intrarea cooperativei în dizolvare.

Cum ne dăm seama că se întâmplă/au început să se manifeste stările descrise mai sus? Putem lua măsuri de preîntâmpinare? Ce este de făcut? Cine să intervină? Cine să tragă semnalul de alarmă? Unde trebuie semnalizate abaterile observate și cui? Orice întârziere adâncește criza și mai rău iar fenomenul respectiv devine păgubos, uneori determinant în destrucțurarea cooperativei.

Iată numai câteva exemple care pot afecta democrația internă a unei cooperative:

1. Înființarea cooperativei a avut loc pe criterii de discriminare – etnice, religioase, apartenență politică, diferențe de mărime economică, stare socială, criterii de natură/relații personale, plata „*unor polițe*”, condiționare exagerată, etc. formându-se astfel o castă. Idem, în cazul primirii de noi membri.

2. Încălcarea criteriilor de compatibilitate/integritate în alegerea administratorilor.

3. Problemele statutare ale cooperativei precum și altele de ordin organizatoric, sunt lăsate numai „*la mâna*” avocatului angajat. Administratorii, din lipsă pregătirii cooperatiste, nu stăpânesc bine conținutul Legii cooperației agricole nr. 566/2004R.

4. Remunerarea injustă/exagerată a administratorilor, directorilor executivi, comerciali, etc. fără criterii bine definite și cuantificabile.

5. Tentația unor administratori după comisioane/avantaje personale obținute, de la terți, ca urmare relațiilor comerciale ale cooperativei cu aceștia.

6. Trucarea licitațiilor organizate de cooperativă.

7. Ignorarea tinerii adunărilor generale. Hotărâri individuale nedezbătute în adunările generale. Se încalcă principiul democratic: „*opinia fiecărui membru trebuie ascultată!*”.

8. Nerespectarea și neaplicarea corectă/unitară a normelor contabilității specifice cooperației agricole și a prevederilor Codului fiscal.

9. Lipsa afilierii cooperativei la o uniune de ramură specifică activității membrilor/cooperativei.

10. Încremenirea activităților cooperativei. Lipsa inițiativelor creatoare – noi tehnologii în exploatațiile membrilor și activitățile cooperativei, după caz, noi produse, căi noi de sporire a plusvalorii produselor realizate de membrii, lipsa promovării insistente a acestora, etc.

11. Repartizarea injustă/inechitabilă a dividendelor cuvenite membrilor cooperatori.

12. Lipsa Regulamentelor de funcționare a cooperativei și a organizării registrelor specifice.

13. Lipsa/superficialitatea controalelor statutare sau, după caz, contractate.

Abaterile trebuie observate de membri cooperativei care, în mod democratic, le supun, de îndată, fără reținere și cu responsabilitate, atenției și dezbaterii adunării generale. Orice întârziere/amânare a sesizării duce la adâncirea ireversibilă a acestora.

Cu cât cooperativa are o vechime mai mare, administratorii se afla la mai multe mandate consecutive, iar controlul, de orice fel a lipsit cu desăvârșire, cu atât riscul producerii unor asemenea abateri este eminent.

De fiecare dată, îndreptarea abaterilor sesizate începe cu înnoirea membrilor consiliului de administrație și exercitarea unui audit!

Capitolul X

Sărbătorirea „Zilei internaționale a cooperăției”

În 1921, la Congresul al X-lea, Alianța Cooperatistă Internațională a hotărât sărbătorirea anuală a *Zilei Cooperăției* („scopul acestui festival anual de sărbătoare este de a demonstra lumii întregi solidaritatea cooperativelor și stabilitatea organizației lor ca mijloc pentru elaborarea economică și ca o garanție a păcii generale”).

Ziua Internațională a Cooperăției a fost sărbătorită pentru prima oară în anul 1922.

În 1990, Adunarea Generală a O.N.U., prin Rezoluția nr. 47/16 decembrie a proclamat **prima zi de sâmbătă a lunii iulie** din fiecare an, „Ziua Internațională a Cooperăției”.

Este bine de reținut că Dimitrie C. Butculescu (1845-1916), cel mai de seamă militant al cooperăției românești, gratulat de Regele Carol I, ca „Cel mai popular roman – apostolul patriotismului”, a compus pentru cooperatorii romani, „**Marșul cooperătorilor**” un fel de „imn” al acestora, cu mult timp înainte de instituirea sărbătorii zilei cooperăției!

Așadar, cooperativele agricole au prilejul să organizeze întâlniri cu membrii cooperatori. În cadrul acestora se pot organiza mici expoziții cu produsele cooperativei ori ale membrilor cooperatori, se pot alcătui clasamente și acordă diplome și distincții celor care au adus o contribuție deosebită la funcționarea cooperativei etc.

Pentru alcătuirea unui clasament al membrilor evidențiați, comitetul de organizare a manifestărilor va întocmi câte o Grilă pentru fiecare membru cooperător după modelul următor:

..... Coop. agricolă

(Exemplu)

GRILĂ

Pentru stabilirea punctajului/clasamentului membrilor
cooperatori pe anul 2021

Nr.	Specificație	Nr. puncte
1.	Vechimea în ani a colaborării prin cooperativă (de la prima achiziție prin cooperativă)	
	– între 1 an și 3 ani	1
	– peste 3 ani	3
2.	Vechimea în ani a colaborării prin cooperativa (la prima vânzare prin/către cooperativă)	
	– între 1 an și 3 ani	2
	– peste 3 ani	5
3.	Volumul achizițiilor prin cooperativă (inputuri) în anul de referință (2021)	
	– între 0 – 5 mil. lei	1
	– de la 5 – 10 mil. lei	2
	– peste 10 mil. lei	5
4.	Volumul vânzărilor prin/către cooperativă în anul de referință (2021)	
	– între 0 – 5 mil. lei	1
	– de la 5 – 10 mil. lei	3
	– peste 10 mil. lei	5
TOTAL puncte		

Întocmit, ...

Grilele se centralizează alcătuindu-se clasamentul, funcție de numărul cel mai mare de puncte. Se stabilesc 3 categorii:

- Diplomă de excelență (culoare distinctă – fond verzui)
- Diplomă de merit (culoare distinctă – fond maron)
- Diplomă de participare (culoare distinctă – fond azur)

La egalitate de puncte, ambilor membrii li se atribuie același loc/distincție.

Modele texte Diplome

1) Diplomă de excelență

..... Coop. Agricolă
(se recomandă imprimarea siglei coop.)

În semn de recunoștință a participării deosebite în anul 2021 la activitatea cooperativei și cu prilejul sărbătorii „Zilei Internaționale a Cooperăției” – ediția din anul 2022, se acordă

DIPLOMĂ DE EXCELENȚĂ

Membrului cooperador
localitatea Județul
„Pentru noi, prin noi înșine!”

Președinte, ...

2) Diplomă de merit

..... Coop. Agricolă
(se recomandă imprimarea siglei coop.)

În semn de recunoaștere a participării, în anul 2021, la activitatea cooperativei și cu prilejul sărbătorii „Zilei Internaționale a Cooperăției” – ediția din 2022, se acordă

DIPLOMĂ DE MERIT

Membrului cooperador
localitatea Județul
„Pentru noi, prin noi înșine!”

Președinte, ...

3) Diplomă de participare

..... Coop. Agricolă
(se recomandă imprimarea siglei coop.)

În semn de apreciere a eforturilor de colaborare, în anul 2021, în cadrul cooperativei și cu prilejul sărbătorii „Zilei Internaționale a Cooperativelor” – ediția din 2022, se acordă

DIPLOMĂ DE PARTICIPARE

Membrului cooperador
localitatea Județul
„Pentru noi, prin noi înșine!”

Președinte, ...

Până la data de 25 iulie, cooperativele care au organizat evenimente dedicate Zilei cooperăției, vor comunica forumurilor cărora le sunt afiliate – uniuni de ramură: data evenimentului, locația, numărul participanților, numărul membrii distinși pe fiecare categorie, ce alte evenimente s-au mai organizat, fotografii, etc.

Capitolul XI

Deviza/logo-ul, elemente moderne de promovare a cooperativei agricole

Între alte procedee sau elemente de marketing ori promovare a activității cooperativelor, un loc tot atât de important îl are alegerea unei **devize/logo**, așa cum adesea întâlnim la cooperativele din lume.

Spre exemplu, cooperativa agricolă din Japonia are deviza „*Pentru generațiile viitoare, pentru consumatori, pentru Asia!*”, pe care o găsim inscripționată pe toate documentele emise, inclusiv pe ambalaje, etichete, branduri etc.

La noi, până în prezent, este cunoscută și consacrată numai deviza Uniunii Naționale de Ramură a Cooperativelor din Sectorul Vegetal, și anume: „*Împreună, pentru viitor!*” care, din păcate, este înscrisă momentan, numai pe documentele emise de uniune nu și pe cele ale cooperativelor afiliate.

Considerăm necesar și oportun ca această deviză/logo sugestivă, purtătoare a mesajului și îndemnului la asociere să fie uzitată și înscrisă și pe documentele emise de cooperativele afiliate uniunii, cum ar fi: contracte, adrese/scrise diverse, avize de expediție, facturi emise, etc.

Sugerăm de asemeni, ca și Uniunea de Ramură Națională a Cooperativelor din Sectorul Taurin – BOVICOOP, cât și Uniunea de Ramură Națională a Cooperativelor Agricole Horticole din România – HORTINTEGRA, să adopte devize/logo-uri proprii prin care să se exprime idealurile specifice cooperativelor afiliate.

Spre exemplu, BOVICOOP ar putea adopta unul dintre logo-urile de mai jos, ori altul: „*Avem grijă de consumatori!*”, „*Pentru consumatori, totul proaspăt!*”, „*Susținem zootehnia românească!*” etc.

Iar pentru HORTINTEGRA, recomandăm: „*În fiecare zi, legume-fructe românești!*”, „*Susținem horticultura românească!*” etc.

De asemeni, devizele/logo-urile alese să fie uzitate și de cooperativele afiliate, imprimându-se pe documentele emise, ambalaje, etichete, branduri, etc.

Nu ar fi lipsit de importanță dacă toate uniunile de ramură inclusiv cooperativele afiliate lor, ar folosi aceeași deviză/logo, și anume: **„Pentru noi, prin noi înșine!”**

Deviza/logo-ul, sugestiv și bine alese, constituie un instrument modern de marketing prin care se promovează întâi de toate ideea de cooperatie iar mai apoi produsele sistemului. De asemeni, prin deviza/logo crește încrederea consumatorilor în produsele oferite de cooperative, se garantează trasabilitatea și calitatea acestora și, nu în ultimul rând, se consolidează stabilitatea piețelor respective.

Astfel, devenim și mai cunoscuți!

Capitolul XII

Grupajul documentelor care se depun la primăriile locale de către cooperativele agricole și/sau membrii cooperatori pentru justificarea dreptului la facilitățile fiscale oferite de lege

Drepturi și obligații

Conform art. 76 din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004R și a Ordinului comun MADR, M.F și MDLPA nr. 190/12.08.2021, cooperativele agricole și membrii cooperatori ai acestora beneficiază de anumite facilitate fiscale, astfel:

I. Cooperative agricole

În afară scutirii, timp de 5 ani, de la plata impozitului pe profit, cooperativele au dreptul și la următoarele facilități fiscale:

1) Scutirea de la plata impozitului pe CLĂDIRILE aflate în patrimoniul propriu, utilizate pentru activități și servicii în folosul membrilor, nominalizate în Ordinul nr. 190/2021 astfel:

- *magazii, pătule, silozuri pentru depozitarea, prelucrarea și conservarea producției agricole și a furajelor, împreună cu anexele acestora;*
- *construcții agricole ușoare: barăci, magazii, șoproane și cabane cu destinație agricolă;*
- *clădiri destinate activității agrozootehnice deținute pentru creșterea animalelor și păsărilor, inclusiv anexele acestora;*
- *clădiri aferente amenajărilor piscicole;*
- *clădiri utilizate ca depozite de îngrășămintă minerale sau naturale, materii prime și materiale auxiliare, construcții de compostare, inclusiv anexele acestora;*

- *ateliere, hale de reparații și stocare utilaje agricole;*
- *sere, solare, răsadnițe, ciupercării și altele asemenea;*
- *clădiri aferente infrastructurii secundare de irigații – stații de pompare, stații de punere sub presiune și construcții hidrotehnice.*

2) Scutirea de la plata impozitului pe TERENURILE aflate în patrimoniul propriu, utilizate pentru activități și servicii în folosul membrilor cooperatori, nominalizate în Ordinul comun nr. 190/12 august 2021, astfel:

- *terenuri agricole productive-arabile, vii, livezi, pepiniere viticole și pomicole, plantații de hamei și duzi, plante ornamentale, pajiști permanente, sere, solare, răsadnițe și altele asemenea, pe care se obțin produse agricole;*

- *terenuri acoperite cu vegetație forestieră dacă nu fac parte din amenajamentele silvice;*

- *terenuri ocupate cu construcții și instalații agrozootehnice, amenajări piscicole și spații de depozitare care servesc nevoile producției agricole;*

- *orice alte terenuri, utilizate pentru activități agricole și respectiv prestări servicii către membrii cooperativei.*

II. Membri cooperatori

Membri cooperatori beneficiază de facilități fiscale la aceleași tipuri de **clădiri și terenuri** menționate la punctul I – cooperative, numai dacă respectă, cumulativ, următoarele condiții:

- *fac dovada că în anul de referință au fost membrii cooperatori al unei cooperative;*

- *în anul precedent au valorificat prin/către cooperativă cel puțin 50% din producția realizată, în exploatațile proprii, destinată vânzării;*

- *fac dovada înregistrării în patrimoniul propriu a clădirilor și terenurilor în cauză.*

Modelul și circuitul documentelor specifice justificării dreptului la facilitățile fiscale

I. Cooperativele agricole + Membri

Pentru a beneficia de facilitățile fiscale oferite de Legea nr. 566/2004 R precum și de Ordinul comun nr. 190/12 august 2021, atât cooperativa cât și membri vor depune, în succesiune, la primăria locală următoarele documente:

a) În anul precedent cererii

În cursul trimestrului II/III al anului curent, cooperativa cât și membri, înștiințează, printr-o **adresă** – model anexa nr. 1, primăria locală, că deține în patrimoniu propriu clădiri și terenuri, pe care le nominalizează în **liste atașate** – model anexe nr. 2 și 3.

Informațiile sunt necesare primăriei la fundamentarea Bugetului sau pe anul viitor!

Anexa nr. 1

..... Coop. agr.
 Persoană juridică
 Persoană fizică
 Gospodărie Țărănească

Nr... /... /...

CĂTRE:**PRIMĂRIA COMUNEI**

Județul

– Biroului Impozite și taxe locale –

În vederea fundamentării reale a Bugetului instituției dv. pentru anul viitor, vă comunicăm atașat listele cu **clădirile și terenurile** aflate în patrimoniul nostru, pentru care potrivit art. 76 din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004R și a Ordinului comun MADR, MF și MDLPA nr. 190/12 august 2021, **beneficiem de scutirea de la plată a impozitului local pe anul viitor.**

Totodată depunem și dovada existenței acestor bunuri în patrimoniul nostru – extras din balanța de verificare + inventarul mobilizărilor corporale.

Pentru solicitarea concretă a facilităților fiscale, ne angajăm să depunem documentele justificative până la 31 martie anul următor.

Mulțumim pentru colaborare și înțelegere!

Președinte/administrator/persoană fizică/reprezentant G.T.

.....

Notă: Persoanele juridice, fizice și G.T. vor menționa și cooperativa din care fac parte. („*Facem precizarea că suntem membrii ai cooperativei agricole*”).

Anexa nr. 2

.....

LISTA
clădirilor aflate în patrimoniul propriu

Nr.	Denumirea	Descrierea/detalii identificare	Valoare inventar/ impozabilă (lei)
1.	Siloz cereale	500 to/tabla/2021	450.000
2.	Remiză	Depozit îngrășămintे acoperit cu țiglă/2019	138.000
	etc.		

Întocmit, ...

Anexa nr. 3

.....

LISTA
terenurilor aflate în patrimoniul propriu*

Nr. crt.	Parcela/adresa unde este situat terenul	Intr/ Extr.	Suprafața ... (se nominalizează catego- riile de folosință în ordinea prevăzută în formularul Declarației anexa 4/Model 2016 ITL – 004 – formular aflat la primărie)
1.			
2.			
	etc.		

Întocmit, ...

* Datele vor coincide cu cele din Registrul agricol al primăriei.

b) În anul următor

Până la 31 martie anul următor, atât cooperativa cât și membri cooperatori depun la primăriile locale următoarele documente:

I. Cooperativa agricolă

Cooperativele agricole depun la primăriile locale o CERERE – model anexa 4, prin care solicita emiterea Deciziei de impunere pe anul în curs, **fără obligația plății impozitelor locale pe clădiri și terenuri.**

Anterior depunerii cererii, între cooperativă și membrul cooperativ se face punctajul/punerea de acord a datelor/rulajelor privind producția valorificată prin/către cooperativă, după care se eliberează Adeverința.

Anexa nr. 4

..... Coop. Agr
 CUI /C
 Nr. /.....

CĂTRE,

PRIMĂRIA COMUNEI

Județul

– Biroului Impozite și Taxe Locale –

Privește: Scutirea de la plata impozitului local pe clădiri și terenuri

– D-le Primar,

Subscrisa cooperativă agricolă, având sediul
 social în comuna, județul.....,
 înmatriculată la ORC sub C ... /... /... /, având CUI, repre-
 zentată prin în calitate de
 președinte, formulam și depunem următoarea

C E R E R E

În baza art. 76 din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004 R și a Ordinului comun nr. 190/12 august 2021, rugăm să procedați la emiterea Deciziei de impunere pe anul în curs, **fără obligația plății impozitelor locale**, aferente clădirilor și terenurilor aflate în patrimoniul nostru, utilizate pentru servicii prestate membrilor noștri.

Justificam solicitarea noastră cu următoarele documente:

- extras din bilanța de verificare;
- inventarul imobilizărilor corporale;
- declarația fiscală Model 2018 ITL – 002 pentru clădiri*;
- declarația fiscală Model 2016 ITL – 004 pentru terenuri*.

* Ambele formulare se găsesc la primărie

Președinte,

.....

II. Membri cooperatori

Membri cooperatori – persoane juridice, persoane fizice și gospodării țărănești, depun la primăriile locale o CERERE – model anexa nr. 5, prin care solicita emiterea Deciziei de impunere pe anul în curs **fără obligația plății impozitelor locale pentru clădiri și terenuri**, după caz, la care atașează:

- declarația pe proprie răspundere privind producția obținută în exploatarea proprie, cantitățile destinate vânzării după reținerea celor destinate plății arendei în natură, pentru sămânță și consumul în zootehnia proprie și cât din acestea s-au comercializat prin/către cooperativă;

- adeverință emisă de cooperativă prin care se confirmă calitatea de membru și cantitățile de produse valorificate prin/către cooperativă – rezultată în urma confruntului reciproc;

- inventarul imobilizărilor corporale/extras din balanța de verificare (contabilitate);

- declarațiile model – formulare existente la primărie.

..... antet

Nr. /..... /.....

CĂTRE,

PRIMĂRIA COMUNEI

Județul

– *Biroului Impozite și Taxe Locale* –

Subscrisa având sediul social/domiciliul în județul înmatriculată la ORC sub J ... /... /având CUI CNP, reprezentată prin în calitate de, în baza art. 6 alin (2) din Ordinul comun nr. 190/12.08.2021 formulam și depunem următoarea

C E R E R E

În baza prevederilor art. 76 din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004R și a Ordinului comun nr. 190.12.08.2021, rugăm să emiteți Decizia de impunere pe anul în curs **fără obligația plății impozitului pe clădirile și terenurile** aflate în patrimoniul nostru, utilizate pentru realizarea produselor comercializate prin/către cooperativa agricolă al cărei membru suntem.

Justificam solicitarea noastră cu următoarele documente:

- extras din balanță de verificare;
- inventarul imobilizărilor corporale;
- declarația fiscală Model 2018 ITL – 002, pentru clădiri*;
- declarația fiscală Model 2016 ITL – 004, pentru terenuri* (sau Model 2016 ITL – 003 pentru persoane fizice, după caz);
- declarația pe proprie răspundere din care rezultă producțiile obținute și cele valorificate în anul trecut;
- adeverința nr. ... /... /..... eliberată de cooperativa, al cărei membru suntem.

* – *Formularele se găsesc la primărie*

Administrator/persoană fizică/reprezentant G.T.

.....

Anexa nr. 6

..... Persoana juridică
 Persoana fizică
 Gospodărie Țărănească

DECLARAȚIE

Subscrisa/subsemnatul având
 CUI/CNP J ... /..... /C... /..... /, reprezentată
 prin în calitate de,
 legitimat prin CI seria, **declarăm pe proprie
 răspundere** producția obținută în exploatarea noastră agricolă în anul
, cantitățile reținute legal pentru consumul intern, cantitățile
 destinate valorificării și cele valorificate, în același an, prin/către coo-
 perativă agricolă, al cărei
 membru suntem.

							– Tone-
Nr.	Cultura	ha	Cant. obțin.	din care arenda, sămânța, zootehnie	rămas pentru valori- ficat	Vândut la coop.	%
0		1	2	3*	4(2-3)	5**	6(5:4)
1.	Grâu	400	2.980	780	2.200	2.200	100
2.	Rapiță	200	700	—	700	500	71
	etc.	...	...		2.900	2.700	93

* La solicitare, cantitățile vor fi justificate cu documente contabile

** Cantitățile din col. 5 trebuie să fie identice cu cele din col. 2 a
 adeverinței emise de cooperativă.

Semnătura,

.....

Anexa nr. 7

..... Coop. Agr.
 CUI / C
 Loc. Jud.
 Nr. /.....

A D E V E R I N Ț Ă

Prin prezenta se confirmă că având sediul social în județul, identificat/a prin CUI /CNP, atestat G.T. nr. are calitatea de membru cooperador al cooperativei, iar potrivit evidențelor noastre, în anul, a comercializat, prin/către cooperativa, următoarele cantități de produse agricole:

Nr. crt.	Produsul/cultura	Cantitatea comercializată prin/către coop.	Observații
0	1	2*	3
1.	Grâu	2.200	x
2.	Rapiță	500	x
	etc.	2.700	x

Datele au fost extrase din evidențele noastre contabile – cont 401 „Furnizori”, fiind confruntate și puse de acord cu titularul.

S-a eliberat prezenta fiindu-i necesară la justificarea dreptului de beneficiar al facilităților fiscale, conform Legii nr. 566/2004R.

** Cantitățile din col. 2 trebuie să fie identice cu cele din col 5, înscrise în Declarația pe proprie răspundere.*

Președinte, ...

NOTA: Depășirea termenului de 30 martie pentru depunerea Declarațiilor la primărie, atrage după sine majorări și penalități, conform Codului de procedură fiscală.

CONTESTAȚIA

În cazul în care, după parcurgerea etapelor de depunere a documentelor descrise mai sus, primăria refuză să emită Decizia de impunere, fără obligația plății impozitelor pe clădiri și terenuri, se procedează la **contestarea** Deciziei respective în termen de 45 de zile de la comunicare – model anexa nr. 8. Contestația se depune la primăria emitentă a Deciziei, iar dacă nici în urma contestării, Decizia nu este emisă corect, ne adresăm instanței competente.

Anexa nr. 8

..... antet

CĂTRE,

PRIMĂRIA COMUNEI

Județul

– Biroul Impozite și Taxe Locale –

Privește: Contestație la Decizia de impunere pe anul

nr. din

Subscrisa cu sediul social în
Județul având CUI; CNP
Atestat G.T. nr., înmatriculată la ORC sub J...../C
....., reprezentată prin în calitate de
președinte/ administrator/ persoană fizică/ reprezentant G.T., legitimat
prin CI seria nr. /CNP, la Decizia de impu-
nere pe anul Nr. din, emisă de dv., în conformitate
cu prevederile art. 268 din Codul de procedură fiscală aprobat prin
Legea nr. 207/2015, formulăm și depunem în termen, următoarea

C O N T E S T A Ț I E

În Fapt, Prin Decizia de impunere pe anul nr. ni s-a
anulat, nejustificat, dreptul la scutirea plății impozitului pentru clădiri/
terenuri aflate în patrimoniul nostru, contrar prevederilor Legii coope-
rației agricole nr. 566/2004R – art. 76 și ale Ordinului comun MADR,
MF și MDLPA nr. 190/12.08.2021 – articolele 3, 4, 5 și 6.

Menționăm că subscrisa și-a îndeplinit obligațiile prevăzute atât de art. 6 alin. (1) cât și de alin. (2) literele a) și b) din Ordinul comun nr. 190/12 august 2021, în sensul că am depus la dv., la termenele legale, documentele justificative în vederea emiterii unei decizii corecte.

În drept, Subscrisa beneficiază de scutirea plății impozitului pe clădiri/terenuri așa cum prevede art. 76 din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004 R și articolele nr. 3, 4 și 5 din Ordinul comun nr. 190/12 august 2021. Listele bunurilor respective precum și declarațiile de impunere au fost comunicate, în timp, la dv.

În consecință, Având în vedere prevederile actelor normative indicate mai sus, rugăm să procedați la **anularea în totalitate/parțială a Deciziei de impunere pe anul Nr. din și să emiteți alta corectă, fără obligația plății impozitului pe clădirile/terenurile**, menționate în documentele noastre justificative depuse anterior la dv.

Susținerea noastră se întemeiază pe următoarele dovezi:

- dovada primirii/comunicării Deciziei de impunere pe anul Nr. din;
- extras din art. 76 din Legea coop. Agricole nr. 566/2004R;
- extras art. 3, 4, 5 și 6 din Ordinul comun nr. 190/12 august 2021;
- copia adresei noastre nr., înregistrată la primărie sub nr. din (anul precedent);
- copia adresei noastre nr. din înregistrată la primărie sub nr. din (anul curent);
- copia adeverinței nr. din emisă de cooperativa agricolă
- extras din balanța de verificare referitor la existența în patrimoniu propriu a clădirilor/terenurilor la 31 decembrie
- inventarul imobilizărilor corporale la 31 decembrie
- copia declarației de impunere Model ITL – 002 pentru clădiri;
- copia declarației de impunere Model – 004 pentru terenuri.

Președinte/administrator/persoană fizică/reprez. G.T.

.....

Inregistrată sub nr. din .../.../20...	
La organul fiscal local din raza administrativ-teritorială unde se află situat terenul.	
Funcționarii Publici	S.S.
Rol Nominal Unic nr.	

DECLARAȚIE FISCALĂ
pentru stabilirea impozitului/taxei pe teren în cazul persoanelor fizice

Subsemnatul identificat prin actul de identitate seria nr. și codul numeric personal domiciliat în ROMANIA / județul codul poștal declară că: satul/sectorul nr. bl. sc. et. ap. adresa de poștă electronică cod poștal Imputernicit nr. legat prin B.I./C.I./A.I. serie nr. CNP adresă de e-mail tel. loc.

1. începând cu data de/...../20..... prin actul nr. din/...../20..... am dobândit închiriat/concesionat/prelucrat în administrare/prelucrat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul sectorul str. coproprietari: înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20../20....., TIPUL VOL POZITIA NR. cota de proprietate/...../20.....

2. începând cu data de/...../20..... prin actul nr. din/...../20..... am dobândit închiriat/concesionat/prelucrat în administrare/prelucrat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul sectorul str. coproprietari: înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20../20....., TIPUL VOL POZITIA NR. cota de proprietate/...../20.....

3. începând cu data de/...../20..... prin actul nr. din/...../20..... am dobândit închiriat/concesionat/prelucrat în administrare/prelucrat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul sectorul str. coproprietari: înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20../20....., TIPUL VOL POZITIA NR. cota de proprietate/...../20.....

4. începând cu data de/...../20..... prin actul nr. din/...../20..... am dobândit închiriat/concesionat/prelucrat în administrare/prelucrat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul sectorul str. coproprietari: înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20../20....., TIPUL VOL POZITIA NR. cota de proprietate/...../20.....

5. începând cu data de/...../20..... prin actul nr. din/...../20..... am dobândit închiriat/concesionat/prelucrat în administrare/prelucrat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul sectorul str. coproprietari: înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20../20....., TIPUL VOL POZITIA NR. cota de proprietate/...../20.....

Nr. C.	Parcela / adresa unde este situat terenul	Intensitate (t)	Terenuri cu construcții	Anabil	Pășune	Fâneață	Vie		Livadă	Pădure		Terenuri cu ape		Terenuri neproduct.	Rang local
							Intens pe rod	Neintens pe rod		Până la 20 de ani	Peste 20 de ani	Cu amenajare piscicolă	Fără amenajare piscicolă		
1															
2															
3															
4															
5															

Beneficiar de scutire/reducere de la plata impozitului pe teren în cota de în calitate de conform documentelor anexate
☐ Sunt de acord ca actele administrative fiscale să-mi fie comunicate exclusiv la adresa de poștă electronică.
Anexez la prezenta declarație copii ale documentelor, certificate de conformitate cu originalul, conform art. 64 alin. (5) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

1. 4.
2. 5.
3. 6.
7.
8.
9.

Prim semnarea prezentei am luat la cunoștință ca declararea recorespunzătoare a adevărului se pedepsește conform legii penale, cele declarate fiind corecte și complete.

Data Prenumele și numele Semnătura olografă

Anexa nr. 4
Model 2016 IITL – 004

Înregistrată sub nr. din ... / ... / 20...	
La organul fiscal local din raza administrativ-teritorială unde se află situate terenurile.	
Funcționarul Public	S.S.
Roll Nominal Unic nr.	

DECLARAȚIE FISCALĂ
pentru stabilirea impozitului/taxei pe teren în cazul persoanelor juridice

Subsemnatul identificat prin actul de identitate seria nr. și codul numeric personal domiciliat în ROMANIA / județul codul poștal municipiul/orașul/comuna satul/sectorul str. nr. bl. sc. et., în calitate de reprezentant al sector nr. bloc scara ... etaj ... ap fiscală loc. cod poștal înregistrat la registrul comerțului la nr. cont IBAN tel. fax adresă de e-mail deschiș la declar că:

1. începând cu data de / / 20.... prin actul nr. din / / 20.... am dobândit/închiriat/concesionat/preluat în administrare/preluat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul satul / sectorul str. nr. înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20 .../ 20 ..., TIPUL VOL POZIȚIA NR. cota de proprietate coproprietari:

2. începând cu data de / / 20.... prin actul nr. din / / 20.... am dobândit/închiriat/concesionat/preluat în administrare/preluat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul satul / sectorul str. nr. înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20 .../ 20 ..., TIPUL VOL POZIȚIA NR. cota de proprietate coproprietari:

3. începând cu data de / / 20.... prin actul nr. din / / 20.... am dobândit/închiriat/concesionat/preluat în administrare/preluat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul satul / sectorul str. nr. înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20 .../ 20 ..., TIPUL VOL POZIȚIA NR. cota de proprietate coproprietari:

4. începând cu data de / / 20.... prin actul nr. din / / 20.... am dobândit/închiriat/concesionat/preluat în administrare/preluat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul satul / sectorul str. nr. înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20 .../ 20 ..., TIPUL VOL POZIȚIA NR. cota de proprietate coproprietari:

5. începând cu data de / / 20.... prin actul nr. din / / 20.... am dobândit/închiriat/concesionat/preluat în administrare/preluat în folosință un teren situat în comuna/orașul/municipiul satul / sectorul str. nr. înregistrat în REGISTRUL AGRICOL 20 .../ 20 ..., TIPUL VOL POZIȚIA NR. cota de proprietate coproprietari:

Capitolul XIII

Propuneri privind actualizarea legii cooperației agricole

În urma studierii atente a Legii nr. 566/2004 – *Legea cooperației agricole*, forma actuală, republicată urmare a Legii nr. 265/20 nov. 2020, am depistat mai multe neconcordanțe ori expresii repetabile, cu dublu înțeles/contradictorii care, în practică au derutat conducerile cooperativelor în aplicarea lor, iar pe măsura descoperirii au fost sesizate unor organisme instituționale de la care nu am primit nicio reacție, am concluzionat că **actuala lege trebuie rescrisă**, observațiile clarificatoare fiind prea multe și de importanță.

În decembrie trecut, s-au împlinit 18 ani de la apariția Legii nr. 566/2004. În acest timp, forma inițială a mai fost completată, pe ici pe colo, sporadic și uneori nesistematic. Mai mult, în viața și activitatea cooperativelor au apărut fenomene noi, neprevăzute inițial, care nu-și găsesc reglementarea în forma actuală a legii, cum ar fi:

- gospodăria țărănească în cadrul cooperativei;
- nominalizarea asociațiilor ca posibili membrii cooperatori, dacă acestea administrează și exploatează terenuri, pășuni, păduri, etc. având cod de exploatație agricolă – cazul composesoratelor, etc.;
- definirea și funcționarea cooperativei de gradul III – capital social, activitățile cu nonmembrii, aplicarea scutirilor de impozit, similare cooperativelor de gradul I și II, etc.;
- completarea și exemplificarea sensului unor termeni specifici cooperației agricole;
- adăugarea în tipologia cooperativelor a celor de agroturism + gastronomie și a cooperativelor școlare/studentești;
- îmbunătățirea conținutului actului constitutiv și a statutului;
- clarificarea prevederilor obligatorii de valorificare a 50% din producție prin/către cooperativă în sensul că acest volum se stabilește ca

diferența între total producție realizată de membrul cooperativ și reținerile pentru plata arende în natură, sămânța proprie și autoconsumul în zootehnie;

- nominalizarea registrelor cooperativei și importanța acestora; întărirea rolului *Registrului special pentru evidența membrilor și a părților sociale* ca mijloc de probă între două actualizări ale actelor constitutive;

- creșterea capitalului minim la fondarea unei cooperative agricole de gradul I, II și III – 2.500 lei, 15.000 lei și respectiv 75.000 lei;

- creșterea sau scăderea de la 10% la 30% a capitalului social, condiție a actualizării actelor constitutive la ORC – reduce birocrăția și dese contacte cu ORC;

- actualizarea drepturilor și obligațiilor membrilor cooperatori, răspunderile acestora, etc.;

- căile și termenele de contestare a hotărârilor adunărilor generale ordinare și extraordinare precum și ale consiliului de administrație – inexistente în forma actuală a legii;

- actualizarea atribuțiilor adunărilor generale ordinare și extraordinare;

- actualizarea atribuțiilor consiliului de administrație – alegerea a 1-2 membrii supleanți care să substituie posturile vacante, nominalizarea vicepreședintelui care să conducă cooperativa în caz de vacantare a postului de președinte, aprobarea cotelor de cofinanțare a investițiilor comune, eliberarea atestatelor de gospodărie țărănească, aprobarea scăzământelor naturale, încetarea mandatului membrilor, etc. – inexistente în formă actuală a legii;

- organizarea controlului intern de gestiune – control statutar, audit extern, audit al corpului de control al Uniunii de ramură sau al Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România;

- sistematizarea repartizării profitului cooperativei și modalitatea acoperirii eventualelor pierderi – inexistente în formă actuală a legii;

- forurile reprezentative ale cooperației agricole – Uniunile de ramură și Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România;

- introducerea scutii de la plată a taxelor pentru utilizarea terenurilor aflate în proprietatea și administrarea statului (CNAIR S.A);

– mărirea pragului de scutire la plata impozitului pe profit de la 10 mil. euro cifră de afaceri la 20 mil. euro, în cazul cooperativelor de gradul I și II și introducerea pragului de 50 mil. euro cifră de afaceri pentru cooperativele de gradul III – limita actuală de 10 mil. euro ar dezavantaja cooperativele procesatoare și pe cele de gradul III care ar atinge acest nivel doar într-un an; ar fi și o cale de capitalizare a cooperativelor;

– înființarea și administrarea fondului de întrajutorare cooperatistă – element al solidarității cooperatiste;

– funcționarea cooperativei și ca grup de producători;

– înființarea Arbitrajului de pe lângă Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România, etc.

Având în vedere că unele cooperative au evoluat mult iar altele sunt în plină ascensiune economică, considerăm că actualizarea Legii nr. 566/2004 ar constitui un pas înainte, imperios necesar, pe calea perfecționării democrației cooperatiste bazate pe cele 7 principii ale cooperatiei, asigurând totodată administrarea și gestionarea corectă, transparentă și fără riscuri a patrimoniilor acestora.

Cu roșu și verde sunt marcate intervențiile/propunerile noastre în textul actual al legii.

LEGEA COOPERAȚIEI AGRICOLE Nr. 566/2004
(forma actualizată propusă/ 2023)

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1 = Prezenta lege stabilește cadrul legal al înființării, organizării și funcționării cooperatiei în sectorul agroalimentar

Art. 2 = (1) Cooperativa agricolă, denumită în continuare *cooperativă*, reprezintă o asociație autonomă de persoane fizice și sau/juridice, după caz, *este* persoană juridică de drept privat, *cu un număr nelimitat de membrii, având capital variabil*, constituită pe baza consimțământului liber exprimat de părți, în scopul promovării intereselor membrilor cooperatori, în conformitate cu principiile cooperatiste, a implementării politicilor agricole de stimulare a asocierii producătorilor din domeniu, care se organizează și funcționează potrivit prevederilor prezentei legi

(2) Cooperativa exercită activitate economică, tehnică și socială în interesul privat al membrilor săi

Art. 3 = Condițiile primirii unei persoane fizice și/sau juridice în cooperativă sunt următoarele:

(1) Persoanele fizice trebuie să fie fermieri activi care posedă cod de exploatație emis de APIA, mici agricultori înscrși în evidențele UAT și/sau atestate ca puncte gastronomice

(2) Gospodăria țărănească mixtă trebuie să facă dovada deținerii în proprietate, în chirie, concesiune și sau/arendă a unor suprafețe de teren, efective de animale, păsări, familii de albine și bazine piscicole (text preluat din Legea nr. 6/5.01.2022)

(3) Persoanele juridice, *inclusiv asociațiile de orice profil*, trebuie să fie fermieri activi în concordanță cu legislația actuală ori să aibă cod CAEN autorizat pentru funcționare din secțiunea A „Agricultura, silvicultura și pescuit”, diviziunea 01 ori secțiunea C „Industria prelucrătoare”, diviziunile 10,11,12 sau H „Transporturi și depozitare”, diviziunea 52, *atestare pentru desfășurarea activităților agroturistice și/sau ca puncte gastronomice*

Art. 4 = (1) Cooperativele pot fi de gradul 1, 2 sau 3

(2) Cooperativele de gradul 1 sunt constituite, după caz, din persoane fizice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și/sau întreprinderi familiale, **gospodarii țărănești, definite conform legii**

(3) Cooperativele de gradul 2 **sunt constituite, după caz, din persoanele prevăzute la aliniatul (2) de mai sus și/sau persoane juridice, definite conform legii**

(4) Cooperativele de gradul 3 **sunt constituite prin asocierea cooperativelor de gradul I și II, în scopul desfășurării în comun a activităților comerciale, interne și externe, precum și a unor investiții în diverse domenii, specifice activităților lor.**

Art. 5 = Cooperativa se constituie și funcționează cu un număr minim de 5 persoane/**asociați**. Capitalul social este format din părți sociale de valoare egală. Valoarea nominală a unei părți sociale se stabilește prin actul constitutiv. Părțile sociale pot fi **constituite din bani sau natură**. La constituirea cooperativei, aportul în bani este obligatoriu.

Art. 6 = **După domeniile, ramurile de activitate proprii și felul serviciilor, cooperativele se clasifică în următoarele tipuri:**

a) cooperative de servicii, care asigura în sistem cooperativ serviciile pentru micii producători

b) cooperative, care organizează atât cumpărările de materiale și mijloace tehnice necesare **membrilor în procesul** producției agricole, vânzarea **produselor agricole achiziționate de la membrii și realizarea de investiții comune specifice**

c) cooperative de **preluare, sortare și procesare** a produselor agricole

d) cooperative manufacturiere, de mică industrie în agricultură, **producție artizanat, service tractoare, mașini și utilaje agricole**

e) cooperative de exploatare a terenurilor agricole **primite în folosință de la membrii sau arendate**, a terenurilor silvice, producție piscicolă și creșterea animalelor

f) cooperative care pot desfășura în comun, activitățile prevăzute la lit. a)-e) și care pot organiza integrarea, în condițiile legii, a producției agricole primare rezultate din exploatarea membrilor, cu procesarea și sau/comercializarea, precum și utilizarea în comun a utilajelor și construcțiilor care aparțin cooperativelor

- g) cooperative pentru asistență mutuală și asigurare agricolă
- h) cooperative agroturistice și de servicii gastronomice
- i) cooperative școlare/studentești
- j) cooperative de alt tip care se vor constitui cu respectarea dispozițiilor prezentei legi

Art. 7 = Cooperativa este producătoare de produse agricole și sau/alimentare, primare și sau/procesate, realizate în condițiile legii. **Cooperativa desfășoară** activități comerciale, prestează servicii și realizează investiții **comune** în sectorul agroalimentar, urmărind în acest scop:

a) asigurarea condițiilor pentru obținerea avantajelor economice de către toți membrii prin: asigurarea aprovizionării **acestora** cu mijloacele necesare producției agricole; obținerea **produselor** agricole de origine vegetală, animală și piscicolă; **stocarea**, procesarea/**semiprocessarea** produselor agricole primare și obținerea de produse agroalimentare; valorificarea producției realizate; dezvoltarea economică socială a spațiului rural

Art. 8 = Cooperativele au la baza desfășurării activității următoarele principii cooperatiste:

- a) Membrii voluntari și deschiși
- b) Controlul democratic al membrilor
- c) Participarea economică a membrilor
- d) Autonomia și independența
- e) Educare, formare și informare
- f) Cooperarea dintre cooperative
- g) Preocuparea pentru comunitate

(n. n: definiții conforme cu Alianța Cooperatistă Internațională, instituite la Congresul din 23 septembrie 1995)

Art. 9 = În înțelesul prezentei legi, următorii termeni se definesc astfel:

a) *membru cooperador fondator* – persoana fizică/juridică prevăzută la art. 3 alin. (1), (2) și (3) care a semnat actul **pentru** constituirea cooperativei

b) *membru cooperador acționar* – persoană fizică/juridică prevăzută la art. 3 alin. (1), (2) și (3) care depune capital social și se înscrie în cooperativă, ulterior constituirii acesteia

c) *membru asociat* – persoană fizică/juridică prevăzută la art. 3 alin. (1), (2) și (3) care nu subscrie la capitalul social iar după un an de relații comerciale cu cooperativa decide înscrierea ori nu ca membru acționar; neînscrierea în cooperativă, după acest termen, atrage pierderea calității de asociat

d) *membru cooperador* – persoană fizică care reprezintă în mod direct o persoană fizică, gospodărie țărănească, persoană fizică autorizată, întreprindere individuală, întreprindere familială sau persoană juridică

e) *parte divizibilă* – parte a patrimoniului cooperativei care cuprinde valoarea părților sociale corespunzătoare capitalului social vărsat precum și dividendele cuvenite membrilor

f) *parte indivizibilă* – parte a patrimoniului cooperativei acumulat de aceasta în decursul activității, mai puțin partea divizibilă, care nu poate face obiectul distribuirii sau dobândirii între membrii cooperadori decât în caz de dizolvare și lichidare

g) *parte socială* – diviziune a capitalului social, nominativă, emisă în formă materială, de valoare egală, indivizibilă, nenegociabilă și nepurtătoare de dobânzi

h) *unitate tehnico-economică* – unitate/cooperativă ce presupune utilizarea forței de muncă și a mijloacelor de producție în interesul cooperativei și membrilor

i) *cooperativă activă* – cooperativa care a avut cifra de afaceri în perioada de referință

j) *nonmembru cooperador* – persoană fizică/juridică care nu se regăsește la lit. a), b) și c) de mai sus dar care intră în relații comerciale cu cooperativa

k) *cooperativă afiliată* – cooperativă care este asociată la o uniune de ramură

l) *cooperativă neafiliată* – cooperativă care nu este asociată la o uniune de ramură

m) *fond de întrajutorare intercooperatistă* – fond la dispoziția Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România, constituit prin contribuția cooperativelor și utilizat în caz de necesitate/forță

majoră în sprijinul cooperativelor aflate în impas temporar, urmare a acțiunii unor fenomene extreme.

CAPITOLUL II

Înființarea, organizarea și funcționarea cooperativelor agricole

Art. 10 = (1) Cooperativa agricolă se înființează, organizează și funcționează pe baza actului constitutiv încheiat sub semnătură privată, atestat de **un** avocat

(2) – Pentru îndeplinirea scopurilor și obiectivelor sale cooperativa poate avea sucursale, filiale, agenții, reprezentante și alte sedii secundare

Art. 11 = (1) Cooperativa poate primi drept de folosință asupra bunurilor, **terenurilor sau animalelor** membrilor, în baza Acordului scris, dat de către aceștia, **în calitate de proprietari și vizat de Unitatea Administrativă Teritorială. Procedura se reglementează prin Regulamentul relațiilor dintre cooperativă și membrii.**

(2) Cooperativa prevăzută la art.6 lit. e) este asimilată unui fermier **activ, definit conform legii**

Art. 12 = (1) Actul constitutiv al cooperativei cuprinde în mod obligatoriu:

a) denumirea și sediul **social**

b) tipul și gradul cooperativei

c) lista cu numele și prenumele, domiciliul, codul numeric personal, cetățenia persoanelor fizice, membre fondatoare, denumirea, sediul social, numărul **de înmatriculare** la Registrul comerțului și **codul unic**, pentru persoanele juridice, fondatoare

(2) Statutul cooperativei cuprinde în mod obligatoriu:

a) obiectul **principal** de activitate, cu enumerarea precisă și completă a activităților, **principale și secundare practicate efectiv de cooperativă agricolă**

b) durata de funcționare a cooperativei

c) condițiile în care se dobândește sau se retrage calitatea de membru cooperador, precum și condițiile în care acesta poate fi exclus, **drepturile și obligațiile acestora**

d) numărul și valoarea nominală a părților sociale, numărul minim și limita maximă de părți sociale subscrise și vărsate de fiecare membru cooperador, menționarea aportului fiecărui membru, în numerar și/sau în natură, valoarea aportului în natură și modul evaluării, precum și data la care se va vărsa integral capitalul social subscris

e) modalitatea de vărsare a părților sociale subscrise și condițiile de restituire a lor

f) reguli privind alegerea, componența și atribuțiile adunării generale, consiliului de administrație și ale cenzorilor, atribuțiile și obligațiile acestora

g) modul de dizolvare și lichidare a cooperativei

h) modul de distribuire a profitului net sau de acoperire a pierderilor rezultate la sfârșitul exercițiului financiar, modul de formare a cotei minime a fondului de rezervă

i) modul de convocare a adunărilor generale, consiliului de administrație și de validare a hotărârilor acestora

j) **condițiile și modul în care cooperativa poate primi drept real principal asupra bunurilor, terenurilor sau animalelor cedate în folosință de membrii cooperadori. Lista acestora se atașează la statut**

k) **mențiunea expresă ca fiecare membru se angajează să valorifice, anual, prin/către cooperativă, cel puțin 50% din cantitatea producției agricole realizate în exploatarea proprie, rămasă după scăderea arendei în natură, reținerile pentru sămânță, și consumul intern în zootehnie. Detaliile se stabilesc în Regulamentul relațiilor dintre cooperativă și membrii.**

Cooperativele de gradul III, prevăd în actele constitutive și regulamentele proprii, condiții specifice față de prevederile de la lit. k).

l) **mențiunea expresă conform căreia cooperativa nu poate efectua operațiuni de achiziție, revânzare și/sau procesare a producției primare agricole de la/pentru nonmembrii, a căror valoare anuală de aprovizionare, cumulată, depășește 30% din valoarea tuturor aprovizionărilor/vânzărilor de acest fel ale cooperativei. Nu fac parte din categoria nonmembrilor, cooperativele agricole, cooperativele agricole de gradul III precum și schimburile economice în cadrul sistemului cooperatist internațional**

m) evidențele contabile specifice sistemului cooperatist, altele decât cele prevăzute în legea contabilității

n) condițiile privind înființarea de sucursale, filiale, agenții, reprezentante, secții, puncte de lucru

o) modul de înstrăinare sau transmitere în folosință a terenurilor, clădirilor sau a altor bunuri aflate în patrimoniul cooperativei

p) modul în care va funcționa cooperativa în cazul în care va dobândi și calitatea de grup de producători

p) orice alte prevederi a căror necesitate rezultă din dispozițiile prezentei legi și din alte dispoziții legale

(3) Cooperativa are obligația să înființeze, organizeze și completeze la zi Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale în care vor fi înregistrate informații cu referire la numele membrilor, fondatori, acționari și asociați, domiciliul social al acestora, datele de identificare, cetățenia, data și actul înscrierii în cooperativă, data și actul retragerii din cooperativă, numărul părților sociale subscrise, în bani/natură, numărul părților sociale, în bani/natură vărsate, soldul, la zi al părților sociale și valorii acestora. Detalii privind completarea acestuia se prevăd în Metodologia completării registrelor cooperativei

(4) În Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale se vor face mențiuni cu privire la orice modificare intervenită referitor la informațiile prevăzute la alin. (3). Înscrierile din registru constituie mijloc de probă între două actualizări ale actelor constitutive.

Art. 13 = (1) Cooperativa va avea o denumire proprie, care să includă sintagma „Cooperativă Agricolă”

(2) Se interzice folosirea sintagmei „Cooperativă Agricolă”, „Coop” sau „Cooperativă”, în denumirea brandurilor, mărcilor înregistrate ale societăților, în promovarea entităților care nu au statutul de cooperativă agricolă și formă de organizare potrivit legii

Art. 14 = Actul constitutiv și statutul cooperativei se semnează de membrii fondatori

Art. 15 = (1) Cooperativa se înregistrează la Oficiul registrului comerțului de pe lângă tribunalul în a cărui rază își are sediul

(2) Cererea de înregistrare va fi însoțită de Actul constitutiv, Statutul cooperativei, dovada efectuării vărsămintelor numărului minim de părți sociale subscrise, precum și de actele privind dovada proprietății asupra bunurilor care fac obiectul aportului în natura

(3) Cooperativa este persoana juridică de la data înregistrării **în evidențele Oficiului Registrului Comerțului**

CAPITOLUL III

Capitalul social

Art. 16 = (1) Capitalul social al cooperativei **de gradul I este de minimum 2.500 lei, al cooperativei de gradul II de minimum 15.000 lei iar al celei de gradul III de minimum 75.000 lei**, fiind compus din părți sociale subscrise și vărsate, potrivit actului constitutiv

(2) Numărul părților sociale vărsate inițial nu poate fi mai mic decât 1/10 din numărul părților sociale subscrise, iar valoarea unei părți sociale nu poate fi mai mică de 10 lei

(3) Un membru cooperador dintr-o cooperativă poate deține părți sociale, **cumulate bani și natură, după caz**, în limita și în condițiile prevăzute în actul constitutiv, fără a putea depăși 20% din capitalul social **total** al cooperativei

(4) La **înscrierea** în cooperativă, bunurile care se constituie ca aport la capitalul social se vor evalua pentru a se determina părțile sociale subscrise în natură de către membrii cooperatori

(5) **bunurile sau terenurile atribuite în folosință cooperativei, rămân în proprietatea membrilor respectivi.**

(6) în cazul tipului de cooperativă de la art.6 lit. e), totalitatea terenurilor și a efectivelor de animale, a căror producție este **obținută** de cooperativă și valorificată de aceasta, precum și a bunurilor **aflate în patrimoniu**, se asimilează unei unități tehnico-economice

(7) Majorarea capitalului social sau reducerea acestuia, **excluderea sau retragerea din cooperativă**, precum și primirea de noi membrii cooperatori se face pe baza Hotărârii **adunării generale extraordinare** și se vor înregistra în **Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale**

(8) Hotărârea adunării generale **extraordinare** pentru majorarea capitalului social sau reducerea acestuia se publică, **prin intermediul Oficiului Registrului Comerțului**, în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, numai dacă acestea sunt mai mari de **30%** din capitalul social **total** al cooperativei, **actualizându-se corespunzător actul constitutiv și statutul**.

(9) Dacă majorarea sau reducerea capitalului social, este mai mică de **30%**, se afișează la sediul cooperativei. Majorarea sau reducerea poate fi operată, **în Registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale**, numai după 30 de zile de la data afișării, **termen în care se pot face contestații**.

(8) Părțile sociale pot fi cesionate între membrii cooperatori, donate **ori** lăsate moștenire. Cesionarea și donarea părților sociale persoanelor din afară cooperativei se face numai cu aprobarea adunării generale și numai dacă **dobânditorul este compatibil și** solicită înscrierea în cooperativă

(9) Cooperativa nu poate restitui părțile sociale decât în caz de deces, retragere sau excludere a unui membru, precum și în cazul dizolvării cooperativei

CAPITOLUL IV

Drepturile și obligațiile membrilor cooperatori

Art. 17 = (1) Semnatarii actului constitutiv al cooperativei sunt membrii fondatori

(2) Calitatea de membru cooperator **fondator** se dobândește prin semnarea actului constitutiv al cooperativei, **iar a membrului cooperator acționar prin depunerea** unei cereri de aderare **în care se consemnează capitalul social subscris și dovada celui vărsat, plata taxei de înscriere**, precum și declarația expresă a recunoașterii actului constitutiv și a statutului cooperativei, avizată de consiliul de administrație și aprobată de adunarea generală extraordinară

(3) Calitatea de membru asociat se dobândește, **pe termen de maxim un an**, prin hotărâre a adunării generale extraordinare. **În acest termen, asociatul nu depune capital social, nu are drepturile unui membru cooperator, este obligat să întrețină relații comerciale permanente cu**

cooperativa și să participe la adunările generale ale cooperativei, fără a avea drept de vot

(4) Poate fi membru cooperator al unei cooperative oricare persoana prevăzută la art. 3 alin. (1), (2) și (3) din prezența lege, care:

a) are capacitate deplină de exercițiu, respectiv este legal constituită; condiții valabile și pentru persoanele fizice care reprezintă persoanele juridice

b) împărtășește scopul comun și se angajează să respecte principiile cooperăției

c) depune o cerere de aderare, cu excepția membrilor fondatori

d) subscrie și vărsă numărul de părți sociale prevăzute în actul constitutiv și actele de înscriere în cooperativă

e) se angajează să respecte prevederile legii cooperăției agricole, ale actului constitutiv, ale statutului și hotărârilor adunărilor generale precum și ale regulamentelor cooperativei

f) la data înscrierii în cooperativă varsă cel puțin 30% din numărul părților sociale subscrise/capitalului social subscris iar diferența în termen de cel mult 12 luni de la această dată

(5) Nu pot fi membri fondatori sau membri în organele de conducere ale cooperativei, persoanele care, potrivit legii, sunt incapabile ori au fost condamnate pentru infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, infracțiuni de corupție, delapidare, infracțiuni de fals în înscrisuri, evaziune fiscală, infracțiuni pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, finanțării actelor de terorism sau infracțiunile prevăzute de legea nr.31/1990 privind societățile comerciale

(6) Drepturile principale ale membrilor operatori sunt:

a) participarea la adunările generale ale cooperativei

b) dreptul de a alege și a fi ales în organele de conducere sau în calitatea de cenzor al cooperativei

c) participarea la distribuirea profitului net sub forma dividendelor

d) participarea la activitățile cooperativei, inclusiv de a fi salariatul acesteia

e) accesul la informații privind activitățile cooperativei și ale sistemului cooperatist

f) participarea la formarea și instruirea profesională cooperatistă continuă

g) la servicii și facilități din partea cooperativei

h) de a se retrage din cooperativă

(7) Obligațiile **principale** ale membrilor cooperatori sunt:

- a) să nu fie în același timp membrii cooperatori în cooperative concurente, **având același obiect de activitate**
- b) să verse la termenele stabilite părțile sociale **la care a scris**
- c) să ducă la îndeplinire hotărârile adunărilor generale și ale celorlalte organe de conducere ale cooperativei
- d) să **informeze** în scris **conducerea cooperativei** despre eventualele situații de conflict de interese
- e) să respecte valorile și principiile cooperatiste și să **participe la acțiunile de formare și instruire profesională cooperatistă**
- f) să respecte prevederile legii cooperației agricole, ale actului constitutiv, statutului, hotărârilor adunărilor generale și ale regulamentelor cooperativei
- g) să acopere integral eventualele prejudicii cauzate cooperativei, **ca salariat sau urmare relațiilor comerciale reciproce**
- h) să aprovizioneze inputurile necesare prin cooperativă și să valorifice produsele agricole din exploatarea proprie prin/către cooperativă
- i) să participe la cofinanțarea necesară cooperativei în vederea realizării unor investiții comune
- j) să furnizeze cooperativei informațiile economice solicitate
- k) să comunice imediat în scris, cooperativei, orice schimbare/modificare a sediului social/postal precum și a identității sale juridice

Art. 18 = Drepturile și obligațiile membrilor sunt egale, indiferent de mărimea cotei participării fiecăruia la capitalul social. Fiecare membru are dreptul la un singur vot.

Art. 19 = (1) Între cooperativă și membrul cooperativ pot exista următoarele categorii de relații:

- a) patrimoniale, concretizate prin obligația membrului de a depune părțile sociale
- b) de muncă, în cazul în care membrul cooperativ **este și angajatul cooperativei, conform Codului Muncii**
- c) comerciale cooperatiste pentru livrările de produse și prestările de servicii efectuate de membrul cooperativ pentru cooperativă, în calitate de operator economic independent, și/sau de către cooperativă în favoarea membrului. **Relațiile reciproce au la bază contracte economice, încheiate pe timp de 3 ani, și forme adecvate de decontare**

(2) Cooperativa poate angaja, conform Codului Muncii, persoane care au o anumită specialitate, chiar dacă nu sunt membri

Art. 20 = (1) Răspunderea patrimonială a unui membru se limitează la numărul de părți sociale subscrise

(2) Răspunderea materială a membrului cooperativ se rezumă la cuantumul prejudiciului oficial provocat cooperativei urmare a relațiilor economice/gestionare reciproce nerespectate de acesta

(3) Angajații și prestatorii de servicii, de profesie liberală, răspund solidar față de cooperativă, pentru modul în care își îndeplinesc atribuțiile/mandatele și sunt responsabili pentru erorile personale comise. Aceștia pot fi declarați responsabili civil pentru delictele comise de membrii consiliului de administrație, dacă au avut cunoștință despre ele și nu au sesizat, la timp, în scris, adunarea generală

Art. 21 = (1) Calitatea de membru al cooperativei încetează prin retragere, excludere, deces, cedarea părților sociale prin cesiune sau ca urmare a dizolvării cooperativei. Procedurile de urmat în fiecare caz sunt detaliate în Regulamentele funcționării cooperativei

(2) Retragera din cooperativă se face în baza cererii scrise aprobate de adunarea generală extraordinară, iar restituirea drepturilor – bunuri/terenuri/animale cedate în folosință cooperativei, capitalul social vărsat și creanțele comerciale, după efectuarea compensărilor, are loc în termen de 3 luni de la aprobarea bilanțului și situațiilor financiare anuale.

Retragerea poate fi solicitată numai după împlinirea unui an de la înscrierea în cooperativă.

(3) Excluderea unui membru cooperativ se propune de consiliul de administrație și se aprobă de adunarea generală extraordinară. Hotărârea adunării generale extraordinare poate fi contestată, în termen de 30 de zile lucrătoare, la adunarea generală ordinară

(4) În caz de deces, drepturile și obligațiile patrimoniale ale membrului respectiv se stabilesc conform alin. (2) și se eliberează succesorilor legali ori se moștenesc, cu condiția ca urmașul/urmașii să îndeplinească condițiile de compatibilitate și să-și exprime voința de înscriere în cooperativă.

(5) În cazul retragerii, excluderii, cesiunii părților sociale ori dizolvării cooperativei, drepturile și obligațiile membrilor cooperativi persoane juridice revin acestora

CAPITOLUL V

Organele de conducere și de control ale cooperativei

Art. 22 = Organele de conducere ale cooperativei sunt adunarea generală **ordinară**, **adunarea generală extraordinară** și consiliul de administrație, iar **funcția de control statutar este exercitată de cenzor sau comisia de cenzori**

SECȚIUNEA 1

Adunarea generală

Art. 23 = (1) Adunarea generală este **constituită** din membrii cooperatori fondatori și acționari. Adunarea generală poate avea caracter ordinar și extraordinar.

(2) Prin statut **și Regulamentul funcționării organelor alese ale cooperativei** se stabilesc modalitățile de convocare a **adunărilor** generale ordinare și extraordinare precum și întrunirea cvorumului de lucru **al acestora**

(3) Membrii cooperatori pot fi reprezentați în cadrul adunărilor generale de către alți membri pe bază de procură. **Un membru cooperador poate primi procura numai de la un alt membru, fiind interzisă reprezentarea, concomitentă, a mai multor membri.**

(4) **Adunările generale sunt întrunite statutar dacă numărul celor prezenți este de 2/3 din numărul total al membrilor cooperativei.** Hotărârile adunărilor generale se iau cu votul a două treimi din numărul membrilor participanți la **adunarea generală, întrunită statutar**

Art. 24 = Adunarea generală **ordinară** se ține cel puțin odată pe an, în primele 3 luni care urmează încheierii exercițiului financiar **anual precedent**. Are următoarele atribuții:

a) aprobă situațiile financiare anuale, bugetul de venituri și cheltuieli, cotele de repartizare a profitului net sau **modalitatea de acoperire a pierderilor**, precum și scăderea de gestiune a consiliului de administrație

b) aprobă structura organizatorică și funcțiile de conducere, condițiile de alegere, revocare și demitere a persoanelor cu funcții de conducere, precum și limitele în care acestea își exercită atribuțiile

c) aprobă și modifică statutul, **regulamentele de funcționare, regulamentul organizării și funcționării cooperativei ca grup de producători,**

metodologia generală de completare a registrelor precum și metodologia controlului/auditului cooperativei

d) dezbate și aprobă/nu aprobă contestațiile membrilor operatori asupra hotărârilor adunării generale extraordinare prin care le-a fost respinsă primirea, retragerea sau excluderea din cooperativă, precum și contestațiile la hotărârile consiliului de administrație

e) aprobă cesiunile de părți sociale între membri și cesiunile membrilor către persoanele din afară cooperativei

f) alege/mandatează delegații cooperativei la adunările generale ale uniunii de ramură și cooperativei de gradul III

g) schimbarea obiectului de activitate și a tipului de cooperativă

h) alege și revocă membrii consiliului de administrație și cenzorii, aprobă indemnizațiile acestora, demite ori sancționează administratorii

i) aprobă ipotecarea, gajarea sau înstrăinarea imobilelor corporale ale cooperativei

j) aprobă nivelul maxim la care se poate împrumuta cooperativa la bănci sau alte instituții financiare/terți și stabilește/aprobă cota maximă de cofinanțare cu care participă, cooperativa sau după caz membri, la realizarea obiectivelor de investiții comune, finanțate din fonduri nerambursabile

k) aprobă constituirea sau majorarea cotei minime de rezervă, precum și modul de utilizare a rezervei statutare

l) aprobă bugetul alocat acțiunilor sociale, culturale, de caritate și susținere a comunității locale, precum și cota de participare a cooperativei la constituirea fondului de întraajutorare cooperatistă

m) aprobă cuantumul taxei de înscriere în cooperativă

n) stabilește și aprobă cazurile specifice de conflicte de interese pentru membrii consiliului de administrație, în condițiile legii

o) aprobă atribuțiunile controlului gestionar intern, iar atunci când legea o cere, contractarea unui verficator și/sau unui auditor extern

p) aprobă fuziunea, divizarea, dizolvarea sau lichidarea judiciară a cooperativei

r) aprobă, în cazul lichidării cooperativei, raportul de repartizare a activului rămas către membrii operatori

s) aprobă exercitarea oricărei acțiuni în justiție pentru pagubele cauzate cooperativei de către membrii consiliului de administrație

s) adopta orice alte hotărâri rezervate, prin statut, adunării generale ordinare

Art. 25 = Adunarea generală **extraordinară** se întrunește ori de câte ori este necesar a se lua hotărâri pentru:

- a) mutarea sediului **social** al cooperativei
- b) prelungirea duratei de funcționare a cooperativei
- c) majorarea, **reducerea sau reîntregirea** capitalului social
- d) majorarea valorii nominale a părților sociale
- e) fuziunea cu alte cooperative sau divizarea
- f) dizolvarea și lichidarea cooperativei
- g) înființarea sau desființarea filialelor, agențiilor, sucursalelor, reprezentanțelor și sediilor secundare
- h) încheierea contractelor de asociere cu alte persoane juridice și fizice
- i) participarea, cu capital social, la constituirea unei alte persoane juridice, **a uniunii de ramură, cooperativei de gradul III, etc.**
- j) înscrierea de noi membri, **retragerea și excluderea din cooperativă**

Art. 26 = (1) Hotărârile adunărilor generale se consemnează **în registrele proceselor verbale ale adunărilor generale ordinare respectiv extraordinare. Modalitatea de completare și păstrare a acestora se detaliază în Metodologia generală a completării registrelor cooperativei**

(2) Oricare dintre membrii cooperativei are dreptul la consultarea acestor registre

(3) Hotărârile adunărilor generale pot fi contestate legal în termen de **30 de zile lucrătoare de la data luării la cunoștință.**

SECȚIUNEA a 2-a

Consiliul de administrație

Art. 27 = (1) Administrarea cooperativei este asigurată de către consiliul de administrație.

(2) Consiliul de administrație, **incluzând președintele și vicepreședintele**, este constituit dintr-un număr impar de membrii, dar nu mai puțin de 3, **și 1 până la 3 supleanți**, aleși, **din rândul membrilor cooperatori**, prin vot secret de adunarea generală ordinară, **pentru un mandat de 4 ani.**

În caz de vacanță, membrii supleanți, în ordinea vârstei, îi înlocuiesc pe foștii titulari. Dacă nici cu supleanții nu se poate completa numărul

statutar, membrii rămași pot coopta unul dintre membrii cooperativei, până la aprobarea lui de către adunarea generală ordinară.

(3) Oricare dintre membri fondatori sau acționari ai cooperativei, care are o vechime de cel puțin 2 ani și părțile sociale subscrise și vârsate la zi, își poate depune candidatura pentru a fi înscris pe buletinul de alegeri a membrilor consiliului de administrație sau al supleanților, într-o singură cooperativă cu același tip de activitate.

(4) Vechimea de 2 ani se exceptează la data constituirii cooperativei

(5) Nu pot fi membri ai consiliului de administrație candidații care se afla în una dintre situațiile prevăzute la art. 17 alin. (5), **nu s-au aprovisionat și nu au vândut prin/către cooperativă cantitățile/cotele prevăzute de adunarea generală, au datorii mai vechi de 2 ani către cooperativă, au lipsit frecvent de la adunările generale, precum și dacă soțul/soția sau rudele și afinii lor, până la gradul al treilea inclusiv, fac parte din consiliul de administrație**

(6) Membri consiliului de administrație nu pot fi salariați ai cooperativei. Sunt remunerați cu indemnizația aprobată de adunarea generală **ordinară**, în condițiile legii.

(7) Membri consiliului de administrație au obligația să acționeze **cu** bună credință față de interesele generale ale cooperativei, în virtutea principiilor cooperatiste

Art. 28 = (1) Consiliul de administrație se întrunește în ședințe lunare **și ori de câte ori este nevoie**. Convocarea se face de către președintele cooperativei sau la cererea a 2/3 din numărul membrilor consiliului, cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de ținerea ședinței. Ședința este statutară dacă sunt prezenți 2/3 din totalul membrilor consiliului. Hotărârile se iau prin vot, în prezența a 2/3 din numărul membrilor prezenți.

(2) Hotărârile consiliului de administrație pot fi contestate legal în 30 de zile lucrătoare de la data luării la cunoștință

Art. 29 = Consiliul de administrație are următoarele atribuțiuni:

a) asigură respectarea statutului și a regulamentelor cooperativei, precum și ducerea la îndeplinire a hotărârilor adunărilor generale.

b) **aprobă constituirea comisiei pentru elaborarea Regulamentului funcționarii democratice a cooperativei, Regulamentului relațiilor dintre cooperativă și membri cooperatori, Regulamentului organizării și funcționarii cooperativei ca grup de producători, Metodologiei generale**

de completare a registrelor cooperativei și Metodologiei controlului/auditului cooperativei; analizează proiectele realizate de aceasta și le supune aprobării adunării generale ordinare

c) prezintă adunării generale ordinare programul/**planul** anual al activității economice și bugetul de venituri și cheltuieli

d) cu cel puțin o lună înainte de ținerea adunării generale ordinare, prezintă cenzorilor situațiile financiare anuale, contul de profit și pierdere precum și raportul de activitate pentru exercițiul financiar precedent, iar cu 15 zile înainte de întrunirea adunării generale ordinare anuale depune la sediul cooperativei situațiile financiare împreună cu contul de profit și pierdere în vederea examinării acestora de către membri. Se îngrijește ca situațiile financiare anuale și bilanțul cooperativei să fie depuse, în termen, la ANAF

e) analizează trimestrial activitatea economică și financiară a cooperativei și dispune inventarierea generală a patrimoniului cooperativei, cel puțin odată pe an, analizează și dispune vărsarea la zi a părților sociale subscrise de membri cooperatori, analizează stadiul organizării/completării registrelor cooperativei

f) stabilește numărul și structura personalului angajat al cooperativei și aprobă atribuțiile și obligațiile acestuia; aprobă angajarea directorului executiv al cooperativei, îndrumă și controlează activitatea acestuia

g) angajează, **sanctionează** și demite membrii conducerii executive, inclusiv directorul executiv

h) prezintă și supune aprobării adunării generale extraordinare acțiunile de cooperare cu alte cooperative, încheierea parteneriatelor cu instituții de învățământ și cercetare în scopul dezvoltării activității cooperativei

i) pune la dispoziția cenzorilor mijloacele necesare exercitării atribuțiilor ce le revin

i) prezintă adunării generale **ordinare** raportul anual de activitate și raportul de gestiune

j) organizează licitațiile pentru achiziția de inputuri și vânzarea produselor agricole

l) dispune angajarea controlului/auditului extern al unor sectoare/secvențe ale activității cooperativei și dezbate raportul care i se prezintă, dispunând măsurile corespunzătoare

m) dispune organizarea și exercitarea proprie a controlului financiar de gestiune

n) pune în discuție și avizează rapoartele privind înscrierea de noi membri, retragerea și propunerile de excludere din cooperativă

o) fundamentează și propune spre aprobare adunării generale ordinare cota de cofinanțare cu care se poate angaja cooperativa în vederea contractării și susținerii proiectelor de investiții executate din fonduri europene nerambursabile; de asemeni face propuneri de participare, după caz, a membrilor operatori, la cofinanțarea proiectelor respective și stabilește modul de vărsare a acestora.

p) aprobă eliberarea atestatelor de gospodărie țărănească

r) aprobă normele interne de scăzăminte naturale la produsele manipulate/stocate/prelucrate de cooperativă

s) organizează și urmărește raportarea la timp a indicatorilor tehnico-economici și altor informații către uniunea de ramură

s) execută orice alte hotărâri ale adunărilor generale

Art. 30 = (1) În termen de o lună de la alegere/**mandatare**, membrii consiliului de administrație au obligația să depună o garanție bănească, care nu poate fi mai mică decât echivalentul a zece părți sociale. În caz contrar, aceștia decad din dreptul de a face parte din consiliul de administrație

(2) Garanția bănească prevăzută la alin. (1) se restituie în cazul revocării sau al demisiei administratorilor, dar numai după ce adunarea generală **ordinară** a aprobat situațiile financiare anuale ale ultimului exercițiu financiar și a dat acestora descărcare

Art. 31= (1) Membrii consiliului de administrație răspund solidar față de cooperativă pentru:

a) **vărsarea părților sociale subscrise de membrii**

b) existența registrelor cerute de lege și ținerea corectă a acestora

c) existența reală a excedentului și modul de repartizare a acestuia

d) gospodărirea judicioasă și eficientă a patrimoniului cooperativei

e) îndeplinirea unor îndatoriri pe care legea și actul constitutiv le impun dar care nu au caracterul unor obligații speciale personale

f) **cunoașterea neregularităților săvârșite de predecesori și neinformarea despre acestea a cenzorilor sau a adunării generale ordinare, atrage răspunderea solidară a administrațiilor în cauză**

g) neinformarea adunării generale sau a celorlalți membri ai consiliului de administrație despre eventualele conflicte de interese în care s-ar afla față de cooperativă

h) nedispunerea, când situația o impune, a actualizării actului constitutiv și a statutului cooperativei, precum și nedepunerea, în timp, a acestora la ORC

Art. 32 = (1) Membrul consiliului de administrație care are într-o anumită operațiune, direct sau indirect, interese contrare cooperativei agricole, trebuie să înștiințeze adunarea generală ordinară și pe ceilalți administratori și totodată să nu ia parte la nicio hotărâre privitoare la acea operațiune. Aceeași obligație o are și în cazul în care la operațiune participă soția/soțul, rudele sau afinii până la gradul al treilea. Nerespectarea atrage răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciile cauzate cooperativei.

Art. 33 = (1) Încetarea mandatului de membru al consiliului de administrație are loc:

a) prin retragere din cauze personale bine întemeiate, cum ar fi boala, plecarea din localitate, urmarea familiei în străinătate etc.

b) prin deces

c) expirarea mandatului de 4 ani

d) când adunarea generală ordinară a sesizat justiția cu privire la pagubele cauzate cooperativei în perioada mandatului

e) prin lipsa repetată și nemotivată de la cel mult 5 ședințe consecutive ale consiliului de administrație

f) încălcarea gravă a statutului cooperativei, faptă în urma căreia s-a dispus excluderea sa ca membru, din cooperativă

(2) Răspunderea nu încetează odată cu aprobarea situațiilor financiare anuale și nici prin descărcarea de gestiune dată de adunarea generală ordinară

(3) Postul devenit vacant este ocupat de unul dintre membrii supleanți aleși de adunarea generală ordinară

Art. 34 = (1) Președintele consiliului de administrație este și președintele cooperativei. Nu poate fi salariat al cooperativei, fiind remunerat prin indemnizație aprobată de adunarea generală ordinară

(2) Președintele este ales, dintre membrii cooperatori, **prin vot secret**, de adunarea generală ordinară

(3) Președintele cooperativei are următoarele atribuțiuni:

a) asigură îndeplinirea hotărârilor adunărilor generale și ale consiliului de administrație

b) conduce ședințele consiliului de administrație și, de regulă, adunările generale, ajutat de un secretar de ședință

c) convoacă ședințele consiliului de administrație

d) pregătește materialele, rapoartele, sintezele etc. care se vor dezbată în ședințele consiliului de administrație sau adunările generale

e) reprezintă cooperativa în relațiile cu terții, **informând membrii consiliului despre rezultatele avute**

f) este reprezentantul delegaților cooperativei la Uniunea de ramură și la adunarea generală a cooperativei de gradul III

(4) În cazul vacanței funcției de președinte, atribuțiunile acestuia sunt preluate, **după caz**, de vicepreședintele cooperativei

Art. 35 = (1) Conducerea executivă a cooperativei poate fi exercitată de un director executiv, care poate să nu fie membru al cooperativei, are calitatea de angajat conform Codului muncii și se subordonează președintelui cooperativei

(2) Atribuțiunile directorului executiv sunt stabilite și aprobate de consiliul de administrație

(3) Directorul executiv organizează și conduce activitățile zilnice ale cooperativei

(4) Membrii consiliului de administrație pot prelua atribuțiile specifice directorului executiv **numai pentru** o perioadă de cel mult un an

SECȚIUNEA a 3-a

Cenzorii

Art. 36 = (1) Adunarea generală ordinară alege, odată la 4 ani, de regulă dintre persoanele care nu au calitatea de membri cooperatori, unul până la 3 cenzori titulari și unul până la 3 cenzori supleanți. **Cel puțin unul dintre cenzori trebuie să fie expert contabil sau contabil autorizat, activ, ales dintre membrii Corpului experților contabili și contabililor autorizați.**

(2) Nu pot fi aleși cenzori, iar dacă au fost aleși, decad din mandatul lor, salariații cooperativei agricole, precum și soții/soțiile administratorilor și rudele acestora până la gradul al treilea inclusiv.

(3) În caz de vacanță, cenzorii supleanți, în ordinea vârstei, îi înlocuiesc pe cei titulari. Dacă nici cu supleanții nu se poate completa numărul, cenzorii rămași pot coopta unul dintre membrii cooperativei, până la aprobarea lui de către adunarea generală ordinară

(4) Expertul contabil sau contabilul autorizat care nu este membru al cooperativei își poate exercita activitatea în calitate de persoană fizică sau juridică

Art. 37 = (1) Cenzorii au următoarele atribuții principale:

a) examinează, cel puțin la 3 luni, registrele **tehnice și contabile ale cooperativei** și certifică **întocmirea acestora** în conformitate cu normele legale

b) face controlul inopinat al casieriei cel puțin odată pe lună, supraveghează și verifică gestiunea cooperativei, **verifică și certifică** legalitatea întocmirii situațiilor financiare **trimestriale** și anuale, precum și a contului anual de profit și pierdere

c) **verifică trimestrial stadiul vărsării părților sociale subscrise precum și existența bunurilor sau terenurilor atribuite în folosință cooperativei**

d) verifică **și confirmă** prezența membrilor **la adunările generale ale cooperativei precum și realizarea cvorumului statutar**

e) cu 10 zile înainte de ținerea adunării generale ordinare anuale întocmește raportul propriu și certifică, **cu/sau fără rezerve, situațiile financiare ale cooperativei**

f) supraveghează operațiunile de **fuziune/divizare și lichidare a cooperativei**

g) participă, **fără drept de vot, la ședințele consiliului de administrație și la adunările generale ale cooperativei, unde** veghează dacă dispozițiile actului constitutiv, statutului **și regulamentelor cooperativei** sunt respectate de administratori

h) verifică și constată depunerea garanțiilor **bănești** de către administratori

(2) Constatările cenzorilor sunt consemnate într-un registru special

(3) Controlul poate fi **exercitat și** de fiecare cenzor în parte

(4) **În legătură cu mandatul lor**, cenzorii răspund solidar față de cooperativă

(5) În termen de cel mult o lună de la mandatarea lor, cenzorii sunt obligați să depună o garanție bănească la nivelul a jumătate din cea stabilită pentru administratori.

(6) **Activitatea** cenzorului încetează **la sfârșitul duratei mandatului încredințat de adunarea generală**, prin demisie, revocare sau deces

CAPITOLUL VI

Registrele cooperativei

Art. 38 = (1) Pe lângă evidențele prevăzute de lege, cooperativa trebuie să țină:

- a) registrul inventar
- b) **registrul special pentru evidența membrilor și a părților sociale.**
Poate fi ținut pe suport hârtie și/sau digitalizat
- c) **registrele** ședințelor adunărilor generale **ordinare și extraordinare**
- d) registrul ședințelor consiliului de administrație
- e) registrul constatărilor făcute de cenzori în exercitarea mandatului lor

f) registrul bunurilor **și terenurilor** atribuite în folosință cooperativei

(2) Registrele prevăzute la alin. (1) se numerotează, sigilează și vizează de cenzorii **cooperativei**

Art. 39 = În termen de 6 luni de la înființare, cooperativa trebuie să elaboreze și aprobe în adunarea generală ordinară, următoarele regulamente și metodologii interne:

- a) **regulamentul funcționării organelor alese**
- b) **regulamentul relațiilor dintre cooperativă și membrii cooperatori**
- c) **regulamentul intern al cooperativei**
- d) **regulamentul funcționării cooperativei și ca grup de producători**
- e) **metodologia completării registrelor cooperativei**
- f) **metodologia controlului/auditului cooperativei**

CAPITOLUL VII

Controlul financiar de gestiune

Art. 40 = (1) Cooperativa organizează, potrivit legii, controlul financiar de gestiune **prin următoarele pârgii:**

- a) **auditul statutar exercitat de cenzorii cooperativei**
- b) **compartimentul intern de control gestionar**
- c) **auditul extern contractant**
- d) **auditul controlorilor/auditorilor sistemului cooperatist centralizat**

(2) **Constatările oricărei forme de control/audit se finalizează prin emiterea unui raport. Rapoartele formelor de control de la lit. a), c) și d) se prezintă adunării generale ordinare iar cel de la lit. b) consiliului de administrație al cooperativei**

CAPITOLUL VIII

Mijloacele financiare ale cooperativei

Art. 41 = (1) Mijloacele financiare ale cooperativei sunt formate din:

- a) **aportul la capitalul social**
- b) **surse atrase temporar de la membrii, surse împrumutate pe termen scurt și mediu din sistemul financiar-bancar, fonduri europene nerambursabile, leasing și altele asemenea**
- c) **taxele de înscriere în cooperativă**
- d) **contribuțiile anuale fixe ale membrilor, stabilite funcție de specificul cooperativei**
- e) **donății, sponsorizări primite, subvenții, granturi și alte mijloace financiare**

Art. 42 = (1) Profitul brut al cooperativei se repartizează astfel:

- a) **minim 5% anual până la atingerea nivelului de 20% din capitalul social vărsat**
- b) **o cotă parte pentru stimularea membrilor cooperatori care au cedat cooperativei folosința unor bunuri/terenuri agricole precum și animale**
- c) **o cotă parte, membrilor cooperatori funcție de volumul valoric al vânzării, în anul de referință, prin/către cooperativă a produselor obținute în exploatațile proprii**

d) o cotă parte funcție de numărul părților sociale vărsate până la finele anului de repartizare

e) o cotă parte pentru acțiuni social-cultural-sportive, instruirea și perfecționarea profesională a membrilor și angajaților, sprijinirea comunităților locale, precum și constituirea fondului de întraajutorare cooperatistă

(2) Profitul rămas nerepartizat poate fi alocat la rezerve

(3) Eventualele pierderi înregistrate de cooperativă se acoperă, cu aprobarea adunării generale ordinare astfel:

a) prin diminuarea excedentului net favorabil rămas nerepartizat în anii precedenți, a rezervelor acumulate sau reducerea capitalului social

b) prin aportul membrilor, în cotele și termenul stabilite de adunarea generală

c) din alte surse

CAPITOLUL IX

Fuziunea, divizarea, dizolvarea și lichidarea cooperativei

Art. 43 = (1) **Fuziunea** cooperativelor agricole se face prin:

a) absorbția de către o cooperativă a unei alte cooperative

b) contopirea a două sau mai multe cooperative într-una singură

(2) **Divizarea** cooperativei poate fi totală sau parțială și poate avea loc prin:

a) împărțirea patrimoniului cooperativei care își încetează existența între două sau mai multe cooperative existente sau care iau ființă

b) desprinderea și transmiterea unei părți din patrimoniul unei cooperative către una sau mai multe cooperative existente sau care iau ființă

Art. 44 = Fuziunea sau divizarea are ca efect dizolvarea fără lichidare a cooperativei care își încetează existența și transmiterea universală a patrimoniului sau către cooperativa/cooperativele beneficiare, în starea în care acesta se găsește la data fuziunii sau divizării

Art. 45 = (1) Administratorii cooperativelor care fuzionează ori sunt supuse divizării trebuie să întocmească proiectul de fuziune/divizare, după caz, care va cuprinde:

- a) denumirea și sediul social al cooperativelor care participă la operațiune
- b) fundamentarea și condițiile fuziunii/divizării
- c) stabilirea și evaluarea activelor și pasivelor care se transmit cooperativei beneficiare
- d) raportul de schimb al părților sociale
- e) modalitățile de predare a părților sociale
- f) cuantumul primei de fuziune sau de divizare
- g) data situației de fuziune sau a situației financiare de divizare, dată care va fi aceeași pentru toate cooperativele participante
- h) orice alte date care prezintă interes pentru operațiune

(2) Proiectul fuziunii/divizării se supune aprobării adunărilor generale extraordinare ale cooperativelor care participă la aceasta, în termen de 60 de zile de la data finalizării

(3) Odată cu convocarea adunării generale extraordinare, care va debata și aprobă fuziunea/divizarea, la sediul cooperativelor respective, se vor pune la dispoziția membrilor cooperatori următoarele documente:

- a) proiectul de fuziune/divizare
- b) rapoartele redactate de administratorii fiecărei cooperative aflate în cauză cu privire la convenția și efectele fuziunii/divizării proiectate
- c) situația financiară de fuziune/divizare
- d) raportul cenzorilor

Art. 46 = Actele constitutive ale cooperativelor nou-înființate prin fuziune/divizare se aprobă de adunările generale ale cooperativelor care iau ființă

Art. 47 = (1) În cazul fuziunii prin absorbție, cooperativa absorbantă dobândește drepturile și este ținută de obligațiile cooperativei pe care o absoarbe, iar în cazul fuziunii prin contopire, drepturile și obligațiile cooperativelor care își încetează existența trec asupra noii cooperative, astfel înființate

(2) Cooperativele care dobândesc bunuri prin efectul divizării răspund față de creditorii pentru obligațiile cooperativei care și-a încetat existența prin divizare sau fuziune, proporțional cu valoarea bunurilor dobândite, în afară de cazul în care prin actul de divizare/fuziune nu sunt stabilite alte condiții

Art. 48 = (1) **Dizolvarea** cooperativei poate avea loc în următoarele situații:

- a) imposibilitatea realizării obiectului de activitate
- b) diminuarea capitalului social sub jumătate din valoarea capitalului social minim prevăzut pentru constituirea cooperativei
- c) reducerea numărului de membrii sub numărul minim prevăzut de lege
- d) nu s-au ținut adunările generale timp de 2 ani consecutivi
- e) falimentul cooperativei
- f) imposibilitatea alegerii organelor de conducere în conformitate cu actul constitutiv

g) alte situații stabilite prin lege sau prin actul constitutiv

(2) La cererea oricărui membru al cooperativei, precum și a Oficiului Național al Registrului Comerțului, instanță va putea pronunța dizolvarea cooperativei în cazul în care:

a) cooperativa nu și-a depus situațiile financiare anuale și, după caz, situațiile financiare anuale consolidate, precum și raportările contabile la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, în termenul prevăzut de lege, dacă perioada de întârziere depășește 2 ani.

b) nu mai este o cooperativă activă, a încetat activitatea sau nu a fost reluată activitatea după perioada de inactivitate temporară, anunțată organelor fiscale și înscrisă în Registrul comerțului

c) cu 30 de zile înainte de împlinirea termenului prevăzut la alin. (3) lit. a) și b), Oficiul Național al Registrului Comerțului publică pe pagina sa de internet liste cu cooperativele care nu și-au îndeplinit obligația. Fiecare oficiu al registrului comerțului afișează la sediul sau lista cooperativelor din circumscripția sa care nu și-au îndeplinit obligația de depunere a bilanțului în condițiile prezenței legi

(3) Prin actul constitutiv se stabilesc condițiile de dizolvare a cooperativei

(4) Hotărârea adunării generale extraordinare privind dizolvarea cooperativei se înregistrează la Oficiul Registrului Comerțului

(5) În cazul în care, conform actului constitutiv, durata funcționării cooperativei este limitată, dizolvarea are loc la dată fixată, dacă membrii cooperativei nu hotărăsc prelungirea duratei de funcționare

(6) Hotărârea adunării generale extraordinare de continuare a activității cooperativei, se înregistrează în termen de 3 zile la Oficiul Registrului Comerțului, Direcția Generală a Finanțelor Publice și se comunică membrilor cooperatori

(7) Înainte de a se hotărî dizolvarea, cooperativa este supusă verificării de către compartimentul intern de control gestionar **al cooperativei. Prin excepție de la prevederile art. 40 alin (2), raportul de control se prezintă adunării generale extraordinare**

Art. 49 = (1) În cazul dizolvării/lichidării cooperativei, adunarea generală extraordinară, sau după caz, instanța judecătorească competentă va desemna lichidatorii

(2) Actul de numire a lichidatorilor trebuie depus la Oficiul Registrului Comerțului pentru a fi **trimis spre publicare** în Monitorul Oficial al României, partea a IV-a

Art. 50 = (1) Lichidatorii își desfășoară activitatea conform prevederilor Legii nr.64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului

(2) În cazul lichidării, după achitarea datoriilor și restituirea părților sociale, cu aprobarea adunării generale extraordinare, activul rămas se repartizează membrilor cooperatori, proporțional cu valoarea părților sociale vărsate. **În cazul cooperativelor de gradul III, activul net rămas se repartizează cooperativelor asociate, funcție de numărul părților sociale vărsate la zi.**

CAPITOLUL X

Forumuri reprezentative

Art. 51 = Forumurile reprezentative ale cooperativelor agricole sunt:

a) Uniunile de ramură

b) Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România

Secțiunea 1

Organizarea și funcționarea Uniunilor de ramură ale cooperativelor agricole

Art. 52 = Uniunile de ramură se înființează prin **afilierea voluntară și fără discriminare a cel puțin 5 cooperative, inclusiv cooperative de**

gradul III asocierea/afilierea voluntară și fără discriminare a cel puțin 5 care își desfășoară activitatea în același domeniu/profil.

Art. 53 = (1) Pentru a beneficia deplin de avantajele sistemului cooperatist, în termen de maxim un an de la începerea activității, cooperativa se va afilia la uniunea de ramură specifică activității desfășurate

Art. 54 = (1) Uniunile de ramură ale cooperativelor funcționează ca organisme reprezentative fără scop patrimonial, nonprofit, cu personalitate juridică și se înregistrează în Registrul asociațiilor și fundațiilor.

(2) Uniunile de ramură ale cooperativelor agricole au următoarele atribuții:

a) sprijină cooperativele **afiliate** în domeniile **organizatoric**, economic, tehnic, **juridic**, financiar, bancar, **accesare fonduri europene** și altele asemenea, pe principiul mutualității

b) reprezintă, pe baza mandatului conferit, interesele cooperativelor **afiliate** în fața instituțiilor publice și a instanțelor judecătorești, interne și internaționale

c) promovează cooperarea între cooperativele agricole și agenții economice din țară și din străinătate, **precum și relațiile economice internaționale cooperatiste ale cooperativelor afiliate**

d) încurajează și susține constituirea cooperativelor agricole de **gradul III, în domeniul specific precum și a grupurilor de producători**

e) acționează pentru dezvoltarea și ameliorarea producției agricole; coordonează efectuarea de studii și cercetări în agricultură, înființarea de câmpuri experimentale și **multiplicarea cunoștințelor în domeniu; inițiază și încurajează procesarea producției agricole sub toate formele**

f) centralizează, sistematizează și interpretează indicatorii tehnici și economici de sinteză, precum și alte informații furnizate de cooperativele afiliate; prezintă sintezele acestora în adunările generale ale uniunii, Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România și organismelor statului

g) reprezintă interesele cooperativelor afiliate în cadrul Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România

h) organizează manifestări social-cultural-sportive în rândul cooperativelor asociate și promovează susținerea comunităților locale

i) sprijină inițiativele de înființare a unor cooperative noi în domeniul său de activitate

j) propune și adoptă o deviză/logo unică și sprijină cooperativele afiliate în demersul obținerii mărcilor, brandurilor etc.

(3) Prin actul constitutiv al uniunilor de ramură se stabilesc următoarele:

a) scopul și mijloacele de realizare a acestuia

b) delimitarea teritorială a zonei de activitate

c) **nivelul contribuției cooperativelor asociate** la formarea capitalului social și mijloacele financiare ale uniunii

d) criteriile și norma de reprezentare a cooperativelor afiliate în adunările generale ale uniunii, precum și principiul potrivit căruia fiecare membru are dreptul la un vot

e) modul de dobândire și de pierdere a calității de **afiliat** la uniune

f) modalitatea și criteriile de afiliere a uniunii la Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România

g) modalitatea fuzionării, divizării ori lichidării uniunii

h) alte prevederi izvorâte din Ordonanța nr. 26/2000R cu privire la asociații și fundații

Art. 55 = (1) Cooperativele **afiliate uniunilor de ramură** pot constitui **asociații, cu scop nepatrimonial, după cum urmează:**

a) **asociații** de marketing în domeniul aprovizionării cooperativelor cu inputuri, valorificarea produselor agricole **neprelucrate**, semiprelucrate sau prelucrate

b) **asociații** de asigurare mutuală a membrilor cooperatori

Art. 56 = (1) Organele de conducere și **control** ale uniunilor de ramură sunt adunarea generală, consiliul **director, cenzorul sau comisia de cenzori**

(2) Adunarea generală este organul de conducere **formată din** totalitatea **reprezentanților cooperativelor afiliate**

(3) Prin statut se stabilește **modul de organizare, norma de reprezentare la întrunirile uniunii**, atribuțiile, procedeul convocării și funcționării adunării generale, **a consiliului director și cenzorului sau comisiei de cenzori**

(4) Consiliul director al uniunii este format din 5-11 membrii, **compatibili conform legii** mandatați de adunarea generală pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea reinvestirii

(5) Hotărârile consiliului director sunt duse la îndeplinire de un director executiv, ajutat de persoane salariate

(6) Cenzorul sau cenzorii se mandatează de adunarea generală a uniunii pentru o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea reinvestirii

Art. 57 = Cu aprobarea adunării generale, uniunile de ramură ale cooperativelor agricole se afiliază la Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România

Secțiunea 2

Organizarea și funcționarea Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România

Art. 58 = Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România este organizația reprezentativă, nonprofit, apolitică și cu personalitate juridică, la nivel național a cooperativelor agricole din România, denumită în continuare Federația

Art. 59 = Federația se constituie prin asocierea a două sau mai multe uniuni de ramură ale cooperativelor agricole din România și se înregistrează în Registrul federațiilor.

Art. 60 = În termen de până la un an de la înființare, uniunile de ramură adera la Federație, cu condiția îndeplinirii criteriilor stabilite prin statutul acesteia

Art. 61 = Organizarea, funcționarea și lichidarea Federației se prevăd în statut

Art. 62 = Federația are următoarele atribuții:

a) sprijină uniunile de ramură în domeniile economic, tehnic, financiar, bancar și altele asemenea, pe principiul mutualității. Pune la dispoziția uniunilor studii de piață și marketing, proiecte, lucrări de specialitate, cercetări pe domenii

b) reprezintă sistemul cooperației agricole în relațiile cu instituțiile statului, promovează principiile cooperatiste și democrației cooperatiste

c) reprezintă cooperația agricolă din România la forumurile europene și internaționale cooperatiste

d) participă la elaborarea proiectelor de acte normative care se referă la perfecționarea legislației cooperației agricole

e) organizează și coordonează controlul/auditul specific cooperative-
lor agricole

f) organizează și coordonează acțiunile social-cultural-sportive, ex-
pozițiile tematice, învățământul cooperatist și pregătirea cooperatistă
continuă a membrilor și conducerilor cooperativeelor, schimburile de
experiență intercooperatiste interne și internaționale, relațiile cu comu-
nitățile locale, etc.

g) promovează cooperarea dintre uniunile de ramură, stimulează în-
ființarea cooperativeelor de gradul III și încurajează procesarea produc-
ției agricole în cadrul acestora

h) promovează exportul produselor realizate în cooperativele agrico-
le, schimburile economice și culturale cooperatiste internaționale

i) asigură asistență juridică uniunilor de ramură și, după caz, coope-
rativelor agricole

j) centralizează și prelucrează indicatorii tehnico-economici și alte
informații primite de la uniunile de ramură, editează și difuzează
Buletinul cooperației agricole, precum și ziarul propriu

k) organizează Curtea de arbitraj menită să rezolve litigiile dintre
uniuni și/sau cooperativele agricole

l) organizează și conduce evidența Registrului Național al Coopera-
tivelor Agricole

m) constituie, gestionează și aprobă Regulamentul de utilizare a fon-
dului de întraajutorare intercooperatistă

n) coordonează și îndrumă cooperativele școlare/studentești

o) alte atribuții stabilite în statutul propriu sau hotărâte de adunările
generale

Art. 63 = Pentru îndeplinirea atribuțiilor, Federația are în structură
următoarele departamente, a căror organizare și funcționare sunt stabi-
lite, cu aprobarea adunării generale, în regulamentele proprii:

a) organizare, administrativ, probleme statutare

b) control/audit cooperative și uniuni

c) social-cultural, învățământ și expoziții

d) relații cooperatiste internaționale

e) juridic, arbitraj, contabil, resurse umane

Art. 64 = Organele de conducere și control ale Federației sunt:

a) adunarea generală constituită din reprezentanții delegați de uniunile afiliate, conform normei de reprezentare prevăzută în statut. Criteriile de funcționare a adunărilor generale sunt stabilite în statut

b) consiliul director format din 5-11 membrii titulari și 1-3 supleanți, mandatați, prin vot secret, de adunarea generală pentru o perioadă de 4 ani. Criteriile alegerii și funcționarii consiliului director, atribuțiile președintelui și vicepreședinților sunt stabilite în statut.

Președintele consiliului director este și președintele Federației.

Dintre membrii consiliului director se aleg doi vicepreședinți

c) cenzorul și 1-3 supleanți sunt mandatați de adunarea generală pentru o perioadă de 4 ani, cu drept de reinvestire; îndeplinește funcția de control statutar al Federației

(Nota: Federația poate avea ca for suprem Congresul, așa cum are CENTROCOOP și COOP MEȘTEȘUGĂREASCĂ; dacă se acceptă, textul de mai sus trebuie readaptat)

Art. 65 = Federația poate înființa, gestiona și coordona centre proprii de formare și pregătire managerială, de pregătire profesională cooperatista, instruire și de marketing

CAPITOLUL XI

Sprijinul statului pentru cooperativele agricole

Art. 66 = Prin derogare de la prevederile Codului Fiscal, cooperativele care îndeplinesc condițiile de microîntreprinderi nu intră sub incidența plății impozitului pe veniturile microîntreprinderilor și datorează impozit pe profit.

Art. 67 = Cooperativele agricole și membrii acestora nu se încadrează în categoria întreprinderilor afiliate. (text preluat din legea nr. 265/2020)

Art. 68 = (1) Activitatea cooperativelor agricole beneficiază de următoarele facilități fiscale, care constituie derogări de la prevederile Codului Fiscal:

a) scutirea de la plata impozitului pe profit a cooperativelor agricole care procesează produsele și/sau care produc/comercializează material genetic și/sau au activitate de creștere și/sau activitate de reproducție, astfel: pentru 5 ani **consecutivi** de la data intrării în producție, în cazul celor nou-înființate și pentru o perioadă de 5 ani **consecutivi**, începând cu 1 ianuarie 2019, pentru cele deja înființate.

b) scutirea de la plata impozitului pe profit a cooperativelor prevăzute la art. 6 lit b)-e/1, astfel: pentru primii 5 ani **consecutivi începând cu prima lună în care înregistrează cheltuieli aferente activităților specifice înscrise în actul constitutiv**, în cazul celor nou-înființate și pentru o perioadă de 5 ani **consecutivi**, începând cu 1 ianuarie 2019, pentru cele deja înființate, care au realizat la data de 31 decembrie a anului calendaristic precedent o cifră de afaceri anuală netă de până la **20 mil. euro**, iar cooperativele de gradul III de până la **50 mil. euro**, la cursul de schimb valabil la închiderea exercițiului financiar respectiv.

c) scutirea de la plată a impozitului pentru clădirile și terenurile aflate în patrimoniu, utilizate **în interesul economic al membrilor**

d) scutirea de la plata tarifelor pentru utilizarea drumurilor aflate în administrarea statului

(2) În cazul în care cooperativa se lichidează voluntar într-o perioadă de timp mai mică decât cea pentru care a beneficiat de scutirile prevăzute la alin (1) lit. a) și b), se recalculează impozitul pe profit și se percep creanțe fiscale accesorii, de la data aplicării facilității fiscale. Cooperativa respectivă are obligația depunerii declarațiilor fiscale rectificative

(3) Nu se consideră cooperativă nou-înființată cooperativa care se înființează prin fuziunea sau divizarea altor cooperative care au beneficiat/beneficiază de scutirea de la plata impozitului pe profit

Art. 69 = (1) Membrii cooperativelor agricole beneficiază de următoarele facilitate fiscale:

a) scutirea de la plata impozitului pe venituri în cazul persoanelor juridice microîntreprinderi și de la plata impozitului pe norma de venit în cazul persoanelor fizice, respectiv persoane fizice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale

b) scutirea de la plata impozitului pe clădirile și pe terenurile utilizate pentru producția valorificată prin/către cooperativă, inclusiv pentru bunurile aflate în patrimoniul de afectatiune al persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale

c) scutirea membrilor cooperatori proprietari de la plata impozitului pe clădirile și terenurile atribuite în folosință cooperativei

d) scutirea proprietarilor de la plata impozitului pe terenurile arendate cooperativei și a impozitului pe veniturile din arenda încasată pentru acestea

(2) Facilitățile fiscale prevăzute la alin. (1) lit. b) se acordă în integralitate membrului cooperativ al cooperativei de gradul 1 și 2 care, în anul anterior celui pentru care datorează impozitele, a valorificat prin/către cooperativa cel puțin 50% din producția obținută în exploatarea proprie, rămasă după reținerea cantităților pentru plata arende, sămânță și consumul intern pentru zootehnie.

(3) Facilitățile fiscale prevăzute la alin. (1) lit. b) se acordă și cooperativei de gradul III pentru clădirile și terenurile aflate în patrimoniul propriu, terenurile și alte bunuri primite în folosință de la cooperativele membre, precum și pentru terenurile arendate

(4) Criteriile și modalitățile potrivit cărora membrii cooperatori vor beneficia de facilitățile prevăzute la art. 69 se elaborează prin ordin comun al Ministerului Agriculturii și dezvoltării Rurale, Ministerului Finanțelor și Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației

Art. 70 = Cooperativele agricole au drept la subvenții și la fonduri publice, precum și la fonduri europene, prevăzute în programele de susținere a agriculturii României

Art. 71 = Cheltuielile de înființare, organizare precum și cele de funcționare în primul an, a uniunilor lor de ramură și a Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România, vor fi subvenționate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

CAPITOLUL XII

Funcționarea cooperativei ca grup de Producători

Art. 72 = (1) Cooperativa poate fi recunoscută și ca grup de producători, cu respectarea cadrului legal al funcționării și recunoașterii grupurilor de producători

(2) Cooperativa se constituie ca grup de producători, la inițiativa membrilor cooperatori care au calitatea de producători ai aceluiași grup/grupe de produse autorizate/recunoscute.

(3) Cooperativa trebuie să dispună de personalul calificat corespunzător produsului/grupeii de produse care fac obiectul grupului, ori să contracteze servicii externe de specialitate

(4) Cooperativa va organiza distinct sistemul centralizat de contabilitate, facturare, înregistrare și urmărire cantitativă, calitativă și valorică a produsului/produselor recunoscute

Art. 73= (1) Din momentul începerii recunoașterii cooperativei ca grup de producători, aceasta trebuie să comercializeze următoarele procente din produsul/produsele respective ale membrilor: în primul an = 50%; anul doi = 55%; anul 3 = 60%; anul 4 = 65% și anul 5 = 70%.

(2) Cooperativa, ca grup de producători, poate comercializa produse care sunt cuprinse în avizul de recunoaștere, obținute de către alți producători agricoli care nu sunt membrii ai cooperativei dar care să însușească cel mult 30% din valoarea totală a achizițiilor produsului/produselor recunoscute.

Art. 74 = (1) Regulile de promovare, adoptare și modificare a deciziilor, de verificare a grupului, de admitere a noilor membri, de excludere și retragere, durata minimă a calității de membru, sancțiunile pentru nerespectarea obligațiilor ce le revin membrilor, sunt cele aplicabile membrilor cooperativei, prevăzute în actul constitutiv și statutul cooperativei.

(2) După obținerea recunoașterii se va aproba Regulamentul organizării și funcționării cooperativei ca grup de producători

CAPITOLUL XIII

Alte prevederi

Art. 75 = În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, cooperativele existente, neafiliate până în prezent, se vor afilia la uniunile de ramură existente

Art. 76 = (1) Se înființează Registrul Național al Cooperativelor Agricole, sistem electronic, constituit pe baza datelor și informațiilor furnizate de către Oficiul Național al Registrului Comerțului

(2) **Până la constituirea Federației Naționale a Cooperativelor Agricole din România**, Registrul Național al Cooperativelor Agricole se realizează, se actualizează și se publică de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe site-ul instituției.

(3) Oficiul Național al Registrului Comerțului are obligația de a transmite anual Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale datele și informațiile referitoare la parcurgerea etapelor procedurale de înființare și declarare a situațiilor financiare anuale, respectiv denumirea, forma juridică, anul înființării, sediul social, datele de contact, codul CAEN – sector activitate **principală**, cod fiscal, cifra de afaceri, profit sau pierderi, număr de membri, număr de angajați.

Art. 77 = (1) Litigiile dintre cooperative și persoanele fizice/juridice sunt de competența instanțelor judecătorești.

(2) Litigiile dintre cooperativele de gradul 1, 2 și 3 precum și cele dintre uniunile de ramură sunt de competența arbitrajului organizat pe lângă Federația Națională a Cooperativelor Agricole din România, iar până la organizarea acestuia, de competența instanțelor judecătorești.

CAPITOLUL XIV

Dispoziții finale

Art. 78 = (1) – Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) – Începând cu aceeași dată se abrogă

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată

Nr.

COMPARAȚIE

între funcționarea fostelor cooperative agricole de producție
actualele cooperative agricole constituite în baza Legii nr. 566/2004

Nr.	Elemente	C.A.P.	COOP.AGR. Legea 566/2004
1.	Caracter	– Constrângere; de masă	– Voluntar; liberă asociere
2.	Dreptul de proprietate asupra terenului	– Proprietate de grup; terenurile, animalele și principalele mijloace de producție au fost comasate în cadrul C.A.P.	– Rămân în proprietatea membrilor în cadrul exploatațiilor proprii; pot fi cedate în folosință cooperativei sau arendate
3.	Decidenții	– Adunarea generală și Consiliul de Conducere ales de membrii; președinții erau impuși și controlați de organele de partid și de stat	Membrii cooperatori + adunarea generală; președinți aleși din rândul membrilor, fără ingerințe din afara cooperativei
4.	Rolul membrilor	– Muncitori în cooperativă + participarea la conducere	– Funcționari și utilizatori

Nr.	Elemente	C.A.P.	COOP. AGR. Legea 566/2004
5.	Angajații	– Membrii cooperatori + specialiști plătiți de stat; munca membrilor cooperatori era apreciată în număr zile normă, iar plata acestora avea loc la intervale mari	– Membrii cooperatori + nonmembrii (specialiști) pot fi angajați și plătiți de cooperativă pentru activitatea din cadrul acesteia; munca se mai desfășoară în fiecare exploatare a membrilor, retribuția fiind asigurată de acestea
6.	Achiziționarea	– Bazată exclusiv pe planul de producție al C.A.P.; prețurile erau fixate de stat iar unele inputuri aveau regim de „ <i>produs de bilanță</i> ”, procurabile numai prin repartiții speciale	– Aproximarea cu inputuri se face, liber, în baza comenzilor/ planurilor membrilor cooperatori și a planului cooperativei, după caz
7.	Vânzarea produselor	– Produsele C.A.P.-ului se vindeau numai către fondul de stat și fondul pieței, la prețurile stabilite de stat; structura culturilor era impusă prin planul național; unele produse erau considerate „ <i>de bilanță</i> ” având un regim special/ obligatoriu de preluare	– Structura culturilor este hotărâtă de fiecare membru funcție de capacitatea, specializarea și de nevoia socială impusă de piața liberă; vânzarea produselor membrilor sau ale cooperativei se face pe piața liberă/concurențială, la prețuri negociate

Nr.	Elemente	C.A.P.	COOP. AGR. Legea 566/2004
8.	Mecanizarea lucrărilor agricole	– Toate lucrările mecanice se executau de stat prin Stațiunile de Mașini Agricole; C.A.P.-ul avea dotare mecanică slabă sau deloc, conștând numai în mijloace de transport și instalații de irigat	– Membrii cooperatori lucrează terenurile cu mijloace mecanice proprii de mare randament; cooperativă, funcție de specific, se poate dota cu mijloace mecanice de orice natură și capacitate
9.	Investițiile	– Se realizau din fondurile proprii ale C.A.P. și credite bancare; erau proprietatea C.A.P.	– Se realizează din contribuția membrilor la capitalul social, din fondurile proprii ale cooperativei, credite bancare și fonduri nerambursabile; fiecare membru poate realiza investiții în exploatarea proprie
10.	Capitalul	– Era denumit „<i>Fond de bază</i>”; aparținea cooperativei	– Capitalul social, în bani/natură, aparține membrilor fiind vărsat de aceștia

Nr.	Elemente	C.A.P.	COOP. AGR. Legea 566/2004
11.	Profitul	– Era denumit „ <i>Beneficiu</i> ”; aparținea cooperativei	– Se repartizează, sub formă de dividende, membrilor funcție de părțile sociale vărsate și de contribuția acestora la activitatea cooperativei
12.	Asocierea pe orizontală și verticală	– Orizontal, C.A.P.-urile constituiau Asociații Economice Intercooperatiste (AEI) – cu personalitate economică, iar pe verticală, obligatoriu, la Uniunile Județene ale Coop. Agricole de Producție (UJCAP) – organisme politice, fără activitate economică	– Orizontal, cooperativele agricole se asociază, voluntar, în cooperative agricole de gradul III – cu caracter economic, iar pe vertical se asociază, voluntar, la Uniunile de Ramură specifice – fără caracter economic și apolitice
13.	Controlul	– Controlul statutar executat de cenzori + UJCAP – Control gestionar executat de cenzori; fiscal de Banca Agricolă	– Control statutar executat de cenzori – Controlul gestionar executat intern – Controlul fiscal executat de ANAF

Bibliografie

1. Legea cooperăției agricole nr. 566/2004R
2. Ordinul comun MADR, MF și MDLPA nr. 190/12.08.2021 pentru stabilirea criteriilor și modalităților potrivit cărora membrii cooperatori și cooperativele agricole beneficiază de scutirile prevăzute la art. 76 din Legea cooperăției agricole nr. 566/2004
3. Șchiopu C. Paul/Bercu Florentin – Introducere în cunoașterea Cooperativei agricole – îndrumar pentru elevii și studenții din Învățământul agricol, 2020, Editura VELOX
4. Șchiopu C. Paul – Regulamentele funcționarii democratice a Cooperativei agricole, 2021, Editura VELOX
5. Șchiopu C. Paul – Evidențe tehnice și operațiuni contabile specifice cooperativei agricole, 2022, ediția a II-a, Editura VELOX
6. Colecția ziarului „*Cooperatorul agricol*”
7. Bercu F. 2012 – Cercetări privind perfecționarea activității cooperativelor agricole din România, Teză de doctorat, U.S.A.M.V. București
8. www.uncsv.ro

